

Opatrenie

Ministerstva financií Slovenskej republiky

zo 16. decembra 2002,

ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva

Referent: Ing. Helena Ivaničová, RO tel:59583131

Číslo: 23054/2002-92

Ing. Mária Horváthová, tel.: 59583139

Ministerstvo financií Slovenskej republiky podľa § 4 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

Základné ustanovenie

(1) Týmto opatrením sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre

- a) právnické osoby, ktoré podnikajú podľa osobitných predpisov¹⁾,
- b) pre fyzické osoby podľa § 1 ods.1 písm. a) tretieho bodu zákona (ďalej len „fyzická osoba - podnikateľ“), ak účtujú v sústave podvojného účtovníctva,
- c) zahraničné osoby podľa § 1 ods.1 písm. a) druhého bodu zákona.

(2) Toto opatrenie sa nevzťahuje na osoby uvedené v odseku 1, na ktoré sa vzťahujú postupy účtovania a rámcová účtová osnova ustanovená osobitnými predpismi²⁾.

¹⁾ Napríklad § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka, zákon č.111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č.123/1996 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom poistení zamestnancov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 409/2000 Z. z.

²⁾ Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 13. novembra 2002 č. 20359/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre banky, pobočky zahraničných bánk, Národnú banku Slovenska, Fond ochrany vkladov, obchodníkov z cennými papiermi, pobočky zahraničných obchodníkov s cennými papiermi, Garančný fond investícií, správcovské spoločnosti, pobočky zahraničných správcovských spoločností a podielové fondy (oznámenie č. 644./2002 Z. z.).

Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 13. novembra 2002 č. 20360/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre Exportno – importnú banku Slovenskej republiky (oznámenie č. 645/2002 Z. z.).

Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 3. decembra 2002 č. 22212/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre poisťovne, pobočky zahraničných poisťovní, zaist'ovne, pobočky zahraničných zaist'ovní a Slovenskú kanceláriu poisťovateľov (oznámenie č. 693/2002 Z. z.).

(3) Rámcová účtová osnova pre osoby uvedené v odseku 1 tvorí prílohu k tomuto opatreniu.

Všeobecné ustanovenia

§ 2

Deň uskutočnenia účtovného prípadu

(1) Dňom uskutočnenia účtovného prípadu je deň splnenia dodávky, platby záväzku, inkasa pohľadávky, započítania pohľadávky, postúpenia pohľadávky, prevzatia dlhu, poskytnutia a prijatia preddavku, úhrady úveru alebo pôžičky poskytnutím nového úveru alebo pôžičky, zistenia manka na majetku a záväzkoch, schodku, prebytku majetku, škody na majetku, vkladu do obchodnej spoločnosti a družstva, pohybu majetku vo vnútri účtovnej jednotky a deň zistenia ďalších skutočností vyplývajúcich z osobitných predpisov alebo z vnútorných podmienok účtovnej jednotky, ktoré sú predmetom účtovníctva a ktoré v účtovnej jednotke nastali a účtovná jednotka má k dispozícii potrebné podklady, ktoré dokumentujú tieto skutočnosti.

(2) Pri nehnuteľnostiach obstaraných na základe zmluvy, pri ktorých sa vlastníctvo nadobúda povolením vkladu do katastra nehnuteľností³⁾ a do nadobudnutia vlastníctva nadobúdateľ nehnuteľnosť užíva, dňom uskutočnenia účtovného prípadu je deň prevzatia nehnuteľnosti nadobúdateľom; u prevádzajúceho je dňom uskutočnenia účtovného prípadu deň odovzdania nehnuteľnosti. Ak nebude vklad do katastra nehnuteľností povolený, účtovné zápisy sa zrušia.

§ 3

Účtový rozvrh

(1) Účtový rozvrh obsahuje syntetické účty z rámcovej účtovej osnovy a môže obsahovať účtovnou jednotkou vytvorené syntetické účty majetku, záväzkov a vlastného imania nadväzujúce na ekonomický obsah účtovej skupiny, v rámci ktorej vytvorené

Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 10. decembra 2002 č. 21577/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a účtovej osnove pre účtovné jednotky, ktoré nie sú založené alebo zriadené za účelom podnikania (oznámenie č. 734 /2002 Z. z.).

Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 10. decembra 2002 č. 21577/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a účtovej osnove pre zdravotné poisťovne, Sociálnu poisťovňu a Národný úrad práce (oznámenie č. 720 /2002 Z. z.).

Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 17. decembra 2002 č. 23340/2002 -92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcová účtová osnova pre rozpočtové organizácie, štátne fondy, obce, vyššie územné celky, príspevkové organizácie a niektoré iné právnické osoby, ktorých hlavným predmetom činnosti nie je podnikanie (oznámenie č. 742/2002 Z. z.).

³⁾ § 28 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon).

syntetické účty dopĺňajú rámcovú účtovú osnovu, pričom k vytvorenému syntetickému účtu sa priradí trojmiestny číselný znak a slovné označenie.

(2) V účtovom rozvrhu sa analytické účty vytvárajú v súlade s § 4.

§ 4

Vytváranie analytických účtov k syntetickým účtom

(1) Pri vytváraní analytických účtov sa zohľadňujú tieto hľadiská:

- a) členenie majetku podľa druhu, hmotne zodpovedných osôb a miesta umiestnenia majetku; osobitne sa sleduje majetok poskytnutý účtovnej jednotke na zabezpečenie jej pohľadávky, cenné papiere v umorovacom konaní,
- b) členenie majetku podľa doby použiteľnosti na dlhodobý majetok a krátkodobý majetok,
- c) členenie pohľadávok a záväzkov podľa dohodnutej doby splatnosti a zostatkovej doby splatnosti,
- d) členenie podľa jednotlivých dlžníkov alebo rovnorodých skupín dlžníkov,
- e) členenie podľa jednotlivých veriteľov alebo rovnorodých skupín veriteľov,
- f) členenie na slovenskú menu a cudziu menu podľa § 4 ods. 6 zákona,
- g) členenie podľa položiek účtovnej závierky, a to vrátane požiadaviek na zostavenie poznámok; členenie sa týka aj požiadaviek na zverejňovanie údajov z účtovnej závierky,
- h) členenie podľa požiadaviek na vyčíslenie základu dane jednotlivých daní,
- i) členenie pre potreby zúčtovania zdravotného, nemocenského a dôchodkového poistenia, príspevkov na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu,
- j) členenie z hľadiska potrieb finančného riadenia účtovnej jednotky,
- k) iné hľadiská podľa potrieb účtovnej jednotky.

(2) Podľa povahy majetku a záväzkov sa v účtovníctve vytvára analytická evidencia, ktorá obsahuje okrem ocenenia aj ďalšie pre účtovnú jednotku potrebné údaje.

§ 5

Časové rozlíšenie nákladov a výnosov

(1) Náklady a výnosy sa účtujú do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia. Opravy nákladov a výnosov minulých účtovných období sa účtujú ako účtovné prípady bežného účtovného obdobia na príslušných účtoch nákladov alebo výnosov. Do mimoriadnych nákladov a mimoriadnych výnosov sa účtuje, ak ide o významnú sumu opráv nákladov a výnosov minulých účtovných období.

(2) Náhrady vynaložených nákladov predchádzajúcich účtovných období sa účtujú do výnosov bežného účtovného obdobia.

(3) Náklady a výdavky, ktoré sa týkajú budúcich účtovných období, sa časovo rozlišujú ako

- a) náklady budúcich období na účtoch 381 a 382,
- b) výdavky budúcich období na účte 383.

(4) Výnosy a príjmy, ktoré sa týkajú budúcich účtovných období, sa časovo rozlišujú ako

- a) výnosy budúcich období na účte 384,
- b) príjmy budúcich období na účte 385.

(5) Kritériom na účtovanie účtovných prípadov časového rozlíšenia je skutočnosť, že je známy ich vecný obsah, suma a je určené obdobie, ktorého sa týkajú.

(6) Náklady a výnosy sa účtujú na príslušných účtoch nákladových druhov a výnosových položiek časovo rozlíšené, s výnimkou nákladových druhov, ktoré tvoria komplexné náklady budúcich období. Vznik komplexných nákladov budúcich období sa po prvotnom zaúčtovaní na príslušných účtoch nákladových druhov v účtovej triede 5 účtuje v prospech účtu 655 a na ľarchu účtu 382 a ich zúčtovanie v prospech účtu 382 a na ľarchu účtu 555.

(7) Na účty časového rozlíšenia sa vzťahuje dokladová inventúra a pri inventarizácii sa posudzuje ich výška a odôvodnenosť existencie časového rozlíšenia.

§ 6

Vnútroorganizačné účtovníctvo

(1) Vnútroorganizačné účtovníctvo možno organizovať

a) v rámci analytických účtov k finančnému účtovníctvu, pričom sa využijú účty vnútroorganizačné náklady a vnútroorganizačné výnosy, ktoré sa zaradia do účtových skupín 59 a 69,

b) v samostatnom účtovnom okruhu, pre ktorý sa vytvoria účty v rámci voľných účtových tried 8 a 9 a ich obsahová náplň,

c) kombináciou postupov podľa písmen a) a b).

(2) Vo vnútroorganizačnom účtovníctve môže byť obdobie účtovania a vykazovania kratšie ako účtovné obdobie.

(3) Spojovacie účty preukazujúce nadväznosť medzi finančným účtovníctvom a vnútroorganizačným účtovníctvom pri jeho organizácii v samostatnom účtovnom okruhu sa vytvárajú v rámci účtových tried 8 a 9 alebo ich funkciu nahrádza technické spracovanie dát.

(4) Účty vnútroorganizačného účtovníctva sa uvádzajú v účtovom rozvrhu.

§ 7

Otvorenie účtovných kníh

(1) Účty hlavnej knihy sa otvoria účtovnými zápismi. Konečné zostatky jednotlivých súvahových účtov majetku, záväzkov a vlastného imania sa zaúčtujú ako začiatkové stavy jednotlivých súvahových účtov majetku, záväzkov a vlastného imania k prvému dňu bezprostredne nasledujúceho účtovného obdobia.

(2) Začiatkové stavy súvahových účtov sa pri otvorení účtovných kníh účtujú účtovnými zápismi na ľarchu účtu 701 - Začiatkový účet súvahový a v prospech príslušných novootvorených účtov záväzkov a vlastného imania a účtovnými zápismi v prospech účtu 701 - Začiatkový účet súvahový a na ľarchu príslušných novootvorených účtov majetku.

(3) Pri otvorení účtov sa výsledok hospodárenia bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia zaúčtuje na účte 431 - Výsledok hospodárenia v schvaľovaní. Účtovný zisk sa účtuje na ľarchu účtu 701 - Začiatkový účet súvahový a v prospech účtu 431 - Výsledok hospodárenia vo schvaľovaní. Účtovná strata sa účtuje v prospech účtu 701 - Začiatkový účet súvahový a na ľarchu účtu 431 - Výsledok hospodárenia v schvaľovaní konaní.

(4) Stav účtu 431 - Výsledok hospodárenia v schvaľovaní sa účtuje

a) podľa rozhodnutia príslušného orgánu účtovnej jednotky, ak ide o účtovný zisk, zaúčtovaním v prospech príslušných účtov účtovnej skupiny 41 – Základné imanie a kapitálové fondy, 42 - Fondy tvorené zo zisku a prevedené výsledky hospodárenia a v prospech účtu 364 - Záväzky voči spoločníkom a členom pri rozdeľovaní zisku, alebo v prospech ďalších účtov v súlade s osobitnými predpismi alebo na základe rozhodnutia príslušného orgánu; ak príslušný orgán účtovnej jednotky do konca účtovného obdobia nerozhodol o rozdelení zisku, možno tento zisk alebo jeho časť účtovať na účte 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov,

b) podľa rozhodnutia príslušného orgánu účtovnej jednotky, ak ide o účtovnú stratu, zaúčtovaním na ľarchu príslušných účtov účtovnej skupiny 41 – Základné imanie a kapitálové fondy, 42 - Fondy tvorené zo zisku a prevedené výsledky hospodárenia a na ľarchu účtu 354 - Pohľadávky voči spoločníkom a členom pri úhrade straty alebo na ľarchu ďalších účtov na základe rozhodnutia príslušného orgánu; ak príslušný orgán účtovnej jednotky do konca

účetného obdobia nerozhodol o vyrovnaní straty, možno túto stratu alebo jej časť účtovať na účte 429 – Neuhradená strata minulých rokov,

c) v účtovných jednotkách, ktorými sú fyzické osoby – podnikatelia, účtovnými zápismi v prospech alebo na ťarchu účtu 491 – Vlastné imanie fyzickej osoby – podnikateľa.

§ 8

Uzavretie účtovných kníh a účtovná závierka

(1) Účty hlavnej knihy sa uzavrujú účtovnými zápismi podľa § 16 zákona.

(2) Pri uzavretí účtovných kníh sa

a) zisťujú obraty strán Má dať a strán Dal jednotlivých účtov,

b) zisťujú konečné stavy výsledkových účtov a konečné zostatky súvahových účtov,

c) zisťuje výsledok hospodárenia pred zdanením daňou z príjmov; mimo účtovníctva sa zistí základ dane z príjmov a vyčíslená daň z príjmov sa účtuje podľa §10,

d) účtujú konečné stavy účtov nákladov v prospech týchto účtov a na ťarchu účtu 710 - Účet ziskov a strát a konečné stavy účtov výnosov na ťarchu týchto účtov a v prospech účtu 710 - Účet ziskov a strát,

e) účtujú konečné zostatky účtov majetku v prospech týchto účtov a na ťarchu účtu 702 - Konečný účet súvahový a konečné zostatky účtov záväzkov a vlastného imania na ťarchu týchto účtov a v prospech účtu 702 - Konečný účet súvahový,

f) zisťuje výsledok hospodárenia a účtuje sa, ak ide o účtovný zisk na ťarchu účtu 710 - Účet ziskov a strát a v prospech účtu 702 - Konečný účet súvahový, ak ide o účtovnú stratu v prospech účtu 710 - Účet ziskov a strát a na ťarchu účtu 702 - Konečný účet súvahový.

(3) Po uskutočnení účtovného zápisu podľa odseku 2 písm. f) sa účtovné knihy uzatvoria a zostaví sa účtovná závierka.

(4) V účtovných jednotkách, ktorými sú verejné obchodné spoločnosti, pri uzavretí účtovných kníh sa nepostupuje podľa odseku 2 písm. f), ale sa účtuje o nároku spoločníkov na podiele na výsledku hospodárenia. Ak výsledok hospodárenia je zisk, účtuje sa na ťarchu účtu 596 - Prevod podielov na výsledku hospodárenia spoločníkom so súvzťažným zápisom v prospech účtu 364 - Záväzky voči spoločníkom a členom pri rozdeľovaní zisku. Ak výsledok hospodárenia je strata, účtuje sa na ťarchu účtu 354 - Pohľadávky voči spoločníkom a členom pri úhrade straty so súvzťažným zápisom v prospech účtu 596 – Prevod podielov na výsledku hospodárenia spoločníkom. Podľa tohto odseku sa účtuje aj v účtovníctve účtovnej jednotky, ktorá je komanditnou spoločnosťou, vo vzťahu ku komplementárom.

§ 9

Zisťovanie výsledku hospodárenia v účtovníctve

(1) Výsledkom hospodárenia môže byť zisk alebo strata.

(2) Výsledok hospodárenia pred zdanením sa zisťuje ako rozdiel výnosov účtovaných na účtoch účtovej triedy 6 a nákladov účtovaných na účtoch účtovej triedy 5 okrem účtov 591, 592, 593, 594, 595 a účtov vnútroorganizačných výnosov a vnútroorganizačných nákladov.

(3) Výsledok hospodárenia po zdanení daňou z príjmov – účtovný výsledok hospodárenia, ktorým môže byť účtovný zisk alebo účtovná strata, sa zistí ako rozdiel výnosov účtovaných na účtoch účtovej triedy 6 a nákladov účtovaných na účtoch účtovej triedy 5.

(4) Výsledok hospodárenia sa člení podľa toho, z akej činnosti vznikol, na výsledok hospodárenia z

- a) hospodárskej činnosti,
- b) finančnej činnosti,
- c) mimoriadnej činnosti.

(5) Hospodárska činnosť je prevádzková činnosť, ktorá súvisí s predmetom podnikania účtovnej jednotky, činnosť vykonávaná na podporu prevádzkovej činnosti a súvisí s hospodárskou činnosťou okrem finančných činností a mimoriadnych činností. Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti je rozdiel výnosov účtovaných na účtoch účtovných skupín 60 až 65 a na účte 697 – Prevod výnosov z hospodárskej činnosti a nákladov účtovaných na účtoch účtovných skupín 50 až 55 a na účte 597 – Prevod nákladov na hospodársku činnosť.

(6) Finančná činnosť je činnosť, ktorá súvisí s finančnými operáciami. Výsledok hospodárenia z finančných činností je rozdiel výnosov účtovaných na účtoch účtovných skupín 66 a 67 a na účte 698 – Prevod finančných výnosov a nákladov účtovaných na účtoch účtovných skupín 56 a 57 a na účte 598 – Prevod finančných nákladov.

(7) Hospodárska činnosť spolu s finančnou činnosťou sa považuje za bežnú činnosť.

(8) Mimoriadna činnosť spôsobuje vznik nákladov a výnosov, ktoré nesúvisia s bežnou činnosťou a preto sa nepredpokladá, že sa budú opakovať často alebo pravidelne. Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti vzniká napríklad v dôsledku

- a) zmien použitých účtovných metód a účtovných zásad podľa § 7 ods. 3 zákona,
- b) opráv nákladov a výnosov minulých účtovných období, ak ide o významné položky,
- c) ostatných účtovných prípadov mimoriadneho charakteru vzhľadom na bežnú činnosť, najmä výsledok z postúpenia a ukončenia hospodárskej činnosti alebo časti hospodárskej činnosti účtovnej jednotky,
- d) škody spôsobenej živelnou pohromou.

(9) Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti je rozdiel medzi výnosmi účtovanými na účtoch účtovej skupiny 68 a nákladmi účtovanými na účtoch účtovej skupiny 58.

§ 10

Účtovanie dane z príjmov

(1) Daň z príjmov je súčasťou nákladov účtovnej jednotky a účtuje sa na účtoch účtovej skupiny 59 – Dane z príjmov a prevodové účty.

(2) Pri dani z príjmov sa osobitne účtuje

a) daň z príjmov splatná za bežné účtovné obdobie a zdaňovacie obdobie (ďalej len „splatná daň z príjmov“),

b) daň z príjmov odložená do budúcich účtovných období a zdaňovacích období (ďalej len „odložená daň z príjmov“).

(3) Zo základu dane z príjmov a sadzby ustanovenej osobitným predpisom⁴) sa na účely účtovania dane z príjmov vypočíta splatná daň z príjmov. Splatná daň z príjmov sa účtuje na ľarchu účtov 591 – Splatná daň z príjmov z bežnej činnosti a 593 – Splatná daň z príjmov z mimoriadnej činnosti a v prospech účtu 341 - Daň z príjmov.

(4) Ak v účtovnom období vznikne v jednej činnosti kladný základ dane a v druhej činnosti záporný základ dane, ale za účtovnú jednotku je vytvorený celkový kladný základ dane, účtuje sa splatná daň z príjmov za činnosť, v ktorej je kladný základ dane, buď na ľarchu účtu 591 – Splatná daň z príjmov z bežnej činnosti alebo účtu 593 – Splatná daň z príjmov z mimoriadnej činnosti so súvzťažným zápisom v prospech účtu 341 – Daň z príjmov. Za činnosť, v ktorej je záporný základ dane sa účtuje záporná splatná daň z príjmov, buď v prospech účtu 591 – Splatná daň z príjmov z bežnej činnosti alebo účtu 593 – Splatná daň z príjmov z mimoriadnej činnosti so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 341 – Daň z príjmov. Zostatok účtu 341 – Daň z príjmov vyjadruje výsledný zúčtovací vzťah účtovnej jednotky zo splatnej dane z príjmov.

(5) Účtovanie o odloženej dani z príjmov sa vzťahuje na účtovné jednotky, ktoré majú povinnosť podľa § 19 zákona a o odloženej dani z príjmov účtujú aj po zániku povinnosti podľa § 19 zákona. V ostatných účtovných jednotkách sa o odloženej dani z príjmov môže účtovať podľa rozhodnutia účtovnej jednotky.

(6) Odložená daň z príjmov sa účtuje pri

a) dočasných rozdieloch medzi účtovnou hodnotou majetku a účtovnou hodnotou záväzkov vykázanou v súvahe a ich daňovou základňou,

b) možnosti umorovať daňovú stratu v budúcnosti, pod ktorou sa rozumie možnosť odpočítať daňovú stratu od základu dane v budúcnosti,

c) možnosti previesť nevyužitú daňovú odpočty a iné daňové nároky do budúcich období.

(7) Daňovou základňou na účely účtovania o odloženej dani z príjmov je hodnota majetku a hodnota záväzku zistená podľa osobitného predpisu⁴).

⁴) Zákon č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov.

8) Dočasné rozdiely medzi účtovnou hodnotou majetku a účtovnou hodnotou záväzkov a ich daňovou základňou sú najmä

a) zdaniteľné dočasné rozdiely, ktoré v budúcich účtovných obdobiach budú tvoriť zdaniteľné sumy pri určovaní základu dane z príjmov, najmä

1. účtovná hodnota dlhodobého hmotného majetku je vyššia než je jeho daňová základňa, napríklad účtovná zostatková cena dlhodobého hmotného majetku je vyššia než je jeho zostatková cena podľa osobitného predpisu⁴),

2. účtovná hodnota pohľadávky je vyššia než je jej daňová základňa, napríklad pohľadávka z úrokov, ktoré budú zdanené až po ich inkase,

b) odpočítateľné dočasné rozdiely, ktoré v budúcich účtovných obdobiach budú tvoriť odpočítateľné sumy pri určovaní základu dane z príjmov, najmä

1. účtovná hodnota dlhodobého hmotného majetku je nižšia než je jeho daňová základňa, napríklad účtovná zostatková cena dlhodobého hmotného majetku je nižšia než je jeho zostatková cena podľa osobitného predpisu⁴),

2. účtovná hodnota pohľadávky je nižšia než je jej daňová základňa, napríklad bola vytvorená opravná položka k pohľadávkam a tento rozdiel medzi účtovnou hodnotou a daňovou základňou pohľadávky bude v budúcnosti daňovo uznaný,

3. účtovná hodnota zásob je nižšia než je ich daňová základňa, napríklad bola vytvorená opravná položka k zásobám a tento rozdiel medzi účtovnou hodnotou a daňovou základňou zásob bude v budúcnosti daňovo uznaný,

4. účtovná hodnota záväzku je vyššia než je jeho daňová základňa, napríklad záväzky daňovo uznané až po ich zaplatení.

(9) Odložená daňová pohľadávka sa vzťahuje na

a) odpočítateľné dočasné rozdiely,

b) možnosť umorovať daňovú stratu v budúcnosti, ktorou sa rozumie možnosť odpočítať daňovú stratu od základu dane v budúcnosti,

c) možnosť previesť nevyužitú daňovú odpočty a iné daňové nároky do budúcich období.

(10) Odložený daňový záväzok sa vzťahuje na zdaniteľné dočasné rozdiely.

(11) Odložená daň z príjmov pri majetku, ktorým je goodwill sa neúčtuje.

(12) O odloženej daňovej pohľadávke sa účtuje len vtedy, ak je pravdepodobné, že základ dane, voči ktorému bude možné vyrovnať sumy uvedené v odseku 9, je dosiahnuteľný. Za dosiahnuteľný sa považuje, ak voči tomu istému daňovému úradu a u toho istého daňovníka existujú dostatočné zdaniteľné dočasné rozdiely, ktorých krytie sa v budúcnosti očakáva

- a) v rovnakom období ako očakávané krytie odpočítateľných dočasných rozdielov, alebo
- b) v obdobiach, v ktorých môže byť umorená daňová strata, ku ktorej sa táto odložená daňová pohľadávka vzťahuje.

(13) Ak u toho istého daňovníka a voči tomu istému daňovému úradu nie sú dostatočné zdaniteľné rozdiely, o odloženej daňovej pohľadávke sa účtuje len vtedy, ak je pravdepodobné, že sa dosiahne dostatočný základ dane z príjmov u toho istého daňovníka a voči tomu istému daňovému úradu v tom období, v ktorom sú odpočítateľné dočasné rozdiely kryté, alebo v ktorých môže byť daňová strata umorená.

(14) Daňové pohľadávky, o ktorých sa doteraz neúčtovalo, sa posudzujú ku dňu, ku ktorému sa zostaví účtovná zvierka a

- a) preveruje sa účtovná hodnota odloženej daňovej pohľadávky a ak je nepravdepodobné, že v budúcich účtovných obdobiach bude dosiahnutý dostatočný základ dane z príjmov, ktorý by umožnil vyrovnanie časti alebo celej odloženej daňovej pohľadávky, účtovná hodnota odloženej daňovej pohľadávky sa znižuje; účtovná hodnota odloženej daňovej pohľadávky sa znižuje v tej výške, v akej už nie je pravdepodobné, že bude dosiahnutý dostatočný základ dane z príjmov, aby sa mohla využiť odložená daňová pohľadávka, pričom táto sa zruší v tej výške, v akej je pravdepodobné, že bude dosiahnutý základ dane z príjmov,
- b) o odloženej daňovej pohľadávke, o ktorej sa doposiaľ neúčtovalo, sa účtuje v takej sume, v akej je pravdepodobné, že budúci základ dane z príjmov umožní jej vyrovnanie, napríklad skvalitnenie podnikateľskej činnosti účtovnej jednotky jej umožní dosiahnuť v budúcnosti dostatočný základ dane z príjmov, aby splnila kritériá pre účtovanie o odloženej daňovej pohľadávke.

(15) Na účely účtovania pri výpočte odloženej daňovej pohľadávky a odloženom daňovom záväzku sa použijú sadzby dane z príjmov, u ktorých sa predpokladá, že budú platiť v tom období, v ktorom bude odložená daňová pohľadávka vyrovnaná alebo odložený daňový záväzok uplatnený. Ak táto sadzba dane z príjmov nie je známa, použije sa sadzba dane z príjmov platná v nasledujúcom účtovnom období.

(16) O odloženom daňovom záväzku sa účtuje na ľarchu účtu 592 – Odložená daň z príjmov z bežnej činnosti a na účte 594 – Odložená daň z príjmov z mimoriadnej činnosti so súvzťažným zápisom v prospech účtu 481 – Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka. O odloženej daňovej pohľadávke sa účtuje v prospech účtu 592 – Odložená daň z príjmov z bežnej činnosti a na účte 594 – Odložená daň z príjmov z mimoriadnej činnosti so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 481 – Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka. Odložená daňová pohľadávka a odložený daňový záväzok vznikajúce v súvislosti s určitým účtovným prípadom, sa účtujú v závislosti od toho, ako sa účtuje účtovný prípad. Pri účtovných prípadoch, ktoré sa neúčtujú ako náklad alebo výnos, ale priamo v prospech alebo na ľarchu účtov vlastného imania, napríklad na účte 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov, 415 – Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastí, 416 – Oceňovacie rozdiely z precenenia pri splynutí a rozdelení, 419 – Zmeny základného imania, 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov, 429 – Neuhradená

strata minulých rokov, sa aj odložená daň z príjmov účtuje priamo na ťarchu alebo v prospech týchto účtov vlastného imania.

(17) V súvahe sa odložená daňová pohľadávka a odložený daňový záväzok vykazujú samostatne. Ak sa vzťahujú na odloženú daň z príjmov toho istého daňovníka a ide o ten istý daňový úrad, môže sa vykázat' len výsledný zostatok účtu 481 – Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka.

(18) Pred zaúčtovaním dane z príjmov odloženej do budúcich účtovných období sa pri zmene sadzby dane z príjmov prepočíta zostatok účtu 481 – Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka novou sadzbou dane z príjmov a rozdiel sa účtuje podľa charakteru na ťarchu alebo prospech účtu 592 – Odložená daň z príjmov z bežnej činnosti a 594 – Odložená daň z príjmov z mimoriadnej činnosti.

§ 11

Účtovanie inventarizačných rozdielov

(1) Na príslušné účty nákladov alebo výnosov sa účtujú inventarizačné rozdiely podľa § 30 ods. 7 zákona okrem

a) chýbajúcich cenných papierov, kedy sa vykáže ich úbytok na analytickom účte Cenné papiere v umorovacom konaní a ak sa začne umorovacie konanie,

b) prebytku odpisovaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku, ktorý sa účtuje na ťarchu účtu majetku a v prospech účtu oprávok,

c) schodku peňažných hotovostí a cenín, ktorý sa účtuje ako pohľadávka voči hmotne zodpovednej osobe.

(2) Prebytok nakupovaných zásob, ak je preukázateľné, že došlo k chybnému účtovaniu pri ich vyskladnení, sa účtuje v prospech účtov účtovej skupiny 50 – Spotrebované nákupy a skutočný úbytok zásob, ak je preukázateľné, že došlo k chybnému účtovaniu pri ich vyskladnení, sa účtuje na ťarchu účtov účtovej skupiny 50 – Spotrebované nákupy.

(3) Prebytok zásob vlastnej výroby vrátane zvierat sa účtuje na príslušné účty zmeny stavu vnútroorganizačných zásob.

(4) Prebytok neodpisovaného dlhodobého hmotného majetku sa účtuje na ťarchu účtu majetku a v prospech účtu 413 – Ostatné kapitálové fondy.

Zásady pre členenie majetku a záväzkov

§ 12

Všeobecné zásady pre členenie majetku a záväzkov

(1) Majetok účtovnej jednotky sa z časového hľadiska člení na dlhodobý majetok a krátkodobý majetok. Dlhodobý majetok je majetok, ktorého doba použiteľnosti, dohodnutá doba splatnosti alebo vyrovnania iným spôsobom pri vzniku účtovného prípadu je dlhšia ako jeden rok. Krátkodobý majetok je majetok, ktorého doba použiteľnosti, dohodnutá doba splatnosti alebo vyrovnania iným spôsobom pri vzniku účtovného prípadu je najviac jeden rok.

(2) Závazky účtovnej jednotky sa z časového hľadiska členia na dlhodobé záväzky a krátkodobé záväzky. Dlhodobý záväzok je záväzok, ktorého doba splatnosti alebo vyrovnania iným spôsobom pri vzniku účtovného prípadu je dlhšia ako jeden rok. Krátkodobý záväzok je záväzok, ktorého doba splatnosti alebo vyrovnania iným spôsobom pri vzniku účtovného prípadu je najviac jeden rok.

(3) Ak pri konkrétnom druhu majetku a konkrétnom druhu záväzku nie je možné ich členenie podľa odsekov 1 a 2, rozhodujúci pre členenie majetku a záväzkov je zámer účtovnej jednotky s akým sa obstarával majetok alebo vznikali záväzok.

(4) Dohodnutá doba splatnosti pohľadávok a záväzkov je doba dohodnutá v zmluve alebo iným spôsobom, v ktorej sa majú pohľadávky a záväzky splatiť. Podľa dohodnutej doby splatnosti sa pohľadávky a záväzky účtujú pri vzniku účtovného prípadu na príslušné syntetické účty.

(5) Zostatková doba splatnosti pohľadávok a záväzkov je doba, ktorá sa rovná rozdielu medzi dohodnutou dobou splatnosti a dňom, ku ktorému sa zostavuje účtovná zvierka.

§ 13

Zásady pre členenie dlhodobého majetku a jeho účtovanie

(1) Dlhodobý majetok sa člení na

- a) dlhodobý nehmotný majetok,
- b) dlhodobý hmotný majetok,
- c) dlhodobý finančný majetok,
- d) dlhodobé pohľadávky.

(2) Dlhodobým nehmotným majetkom sú zložky majetku, ktorých ocenenie je vyššie ako suma podľa osobitným predpisom⁵⁾ a doba použiteľnosti dlhšia ako jeden rok. Nehmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná sume podľa osobitného predpisu⁵⁾ alebo je nižšie, možno zaradiť do dlhodobého nehmotného majetku, ak doba použiteľnosti tohto majetku je dlhšia ako jeden rok.

(3) Nehmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná sume podľa osobitného predpisu⁵⁾ alebo je nižšie, s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok, ktorý nebol zaradený do dlhodobého nehmotného majetku, sa účtuje na ľarchu účtu 518 – Ostatné služby.

(4) Dlhodobý hmotný majetok sa člení na

⁵⁾ § 26 ods.7 zákona č. 366/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov.

- a) pozemky, stavby⁶⁾, byty a nebytové priestory⁷⁾, umelecké diela⁸⁾, zbierky (§38 ods. 3 písm. b)), predmety z drahých kovov,
- b) samostatné hnuiteľné veci s výnimkou hnuiteľných vecí uvedených v písmene a) a súbory hnuiteľných vecí, ktoré majú samostatné technicko-ekonomické určenie s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok a v ocenení vyššom ako je suma ustanovená v osobitnom predpise⁹⁾,
- c) pestovateľské celky trvalých porastov¹⁰⁾ s dobou plodnosti dlhšou ako tri roky,
- d) základné stádo a ťažné zvieratá, bez ohľadu na ich obstarávaciu cenu,
- e) otváranky nových lomov, pieskovní a hlinísk, technická rekultivácia a technické zhodnotenie¹¹⁾ ak nie sú súčasťou obstarávacej ceny dlhodobého hmotného majetku; súčasťou technickej rekultivácie môžu byť len stavby, napríklad komunikácie, ktoré svojím charakterom, účelom a rozsahom slúžia na vykonanie technickej rekultivácie, pričom technická rekultivácia nie je dlhodobým hmotným majetkom, ak tak ustanovuje osobitný predpis¹²⁾.

(5) Na príslušnom účte dlhodobého majetku sa účtuje aj príslušenstvo¹³⁾, napríklad prídavné alebo výmenné zariadenia, ktorú sú súčasťou jeho ocenenia a evidencie. Príslušenstvo je súčasťou dodávky hlavnej veci alebo sa k hlavnej veci priradí dodatočne.

(6) Hmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná sume podľa osobitného predpisu⁹⁾ alebo je nižšie, možno zaradiť do dlhodobého hmotného majetku, ak doba použiteľnosti je dlhšia ako jeden rok.

(7) Hmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná sume podľa osobitného predpisu⁹⁾ alebo je nižšie s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok, ktorý nebol zaradený do dlhodobého hmotného majetku, sa účtuje na ťarchu účtu zásob.

(8) Dlhodobý finančný majetok sa člení na

- a) cenné papiere a podiely podľa § 14 ods. 2 písm. a),

⁶⁾ Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

Opatrenie Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 128/2000 Z. z., ktorým sa vyhlasuje Klasifikácia stavieb.

⁷⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov.

⁸⁾ Napríklad zákon č. 383/1997 Z. z. Autorský zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa Colný zákon v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 234/2000 Z. z. (úplné znenie č. 34/2001 Z. z.).

⁹⁾ § 26 ods.2 zákona č. 366/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov.

¹⁰⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Vyhláška Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č.79/1996 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov.

¹¹⁾ § 33 zákona č. 366/1999 Z.z. v znení neskorších predpisov.

¹²⁾ Zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹³⁾ § 121 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

- b) pôžičky poskytnuté účtovnou jednotkou v konsolidovanom celku,
- c) súbory hnutelných a nehnuteľných vecí prenájaných ako celok podľa osobitného predpisu¹⁴),
- d) dlhodobé pôžičky,
- e) umelecké diela, zbierky, predmety z drahých kovov a pozemky, ktoré sú obstarané za účelom dlhodobého uloženia voľných peňažných prostriedkov.

(9) Dlhodobé pohľadávky sú pohľadávky s dohodnutou dobou splatnosti dlhšou ako jeden rok.

§ 14

Zásady pre členenie cenných papierov a podielov a ich účtovanie

(1) Cenné papiere a podiely sa oceňujú pri obstaraní podľa § 25 zákona. Súčasťou obstarávacej ceny cenného papiera a podielu sú náklady súvisiace s obstaraním cenného papiera, napríklad poplatky a provízie maklérom, poradcom, burzám. Súčasťou obstarávacej ceny nie sú najmä úroky z úverov na obstaranie cenných papierov a podielov, kurzové rozdiely a náklady spojené s držbou cenného papiera a podielu. V priebehu obstarávania sa jednotlivé zložky obstarávacej ceny nakupovaných cenných papierov a podielov účtujú na účte 043 – Obstaranie dlhodobého finančného majetku alebo ak ide o krátkodobý finančný majetok na účte 259 – Obstaranie krátkodobého finančného majetku.

(2) Cenné papiere a podiely sa účtujú ako

- a) dlhodobý finančný majetok, ak ide o cenné papiere a podiely v ovládanej osobe, cenné papiere a podiely v spoločnosti s podstatným vplyvom, realizovateľné cenné papiere a podiely a dlhové cenné papiere držané do doby splatnosti,
- b) krátkodobý finančný majetok, ak ide o majetkové cenné papiere určené na obchodovanie a dlhové cenné papiere určené na obchodovanie, dlhové cenné papiere so splatnosťou do jedného roka držané do doby splatnosti, vlastné akcie a vlastné obchodné podiely, vlastné dlhopisy a ostatné realizovateľné cenné papiere.

(3) Cenné papiere a podiely sa sledujú na analytických účtoch podľa druhu cenných papierov, emitentov a mien, na ktoré cenné papiere a podiely znejú.

(4) Ako dlhový cenný papier držaný do doby splatnosti sa účtuje cenný papier, ktorý má určenú splatnosť, a u ktorého má účtovná jednotka úmysel a zámer držať ho do doby splatnosti.

(5) Ako dlhový cenný papier sa účtuje cenný papier úverovej povahy, napríklad dlhopis s pevnou úrokovou sadzbou (ďalej len „kupónový dlhopis“), dlhopis, u ktorého je úrokový výnos stanovený rozdielom medzi menovitou hodnotou a jeho nižším emisným kurzom (ďalej len „diskontované cenné papiere“) a zmenky.

¹⁴) § 28 ods. 2 zákona č. 366/1999 Z. z. v znení zákona č. 466/2000 Z. z.

(6) Ako cenný papier na obchodovanie sa účtuje cenný papier, ktorý je držaný za účelom vykonania obchodu na tuzemskej burze a zahraničnej burze alebo inom verejnom trhu s cieľom dosahovať zisk z cenových rozdielov v krátkodobom horizonte.

(7) Ako realizovateľný cenný papier a podiel sa účtuje cenný papier a podiel, ktorý nie je cenným papierom na obchodovanie, cenným papierom držaným do doby splatnosti, cenným papierom a podielom v ovládanej osobe, cenným papierom a podielom v spoločnosti s podstatným vplyvom.

(8) Zmena reálnej hodnoty majetkových cenných papierov určených na obchodovanie sa účtuje ako zníženie hodnoty v prospech účtu krátkodobého finančného majetku so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 564 – Náklady na precenenie cenných papierov. Pri zvýšení hodnoty sa účtuje na ťarchu účtu krátkodobého finančného majetku so súvzťažným zápisom v prospech účtu 664 – Výnosy z precenenia cenných papierov.

(9) Zmena reálnej hodnoty dlhových cenných papierov určených na obchodovanie sa účtuje takto:

- a) zníženie menovitej hodnoty kupónových dlhopisov na ťarchu účtu 566 – Náklady na krátkodobý finančný majetok súvzťažne s účtom finančného majetku,
- b) zvýšenie menovitej hodnoty kupónových dlhopisov v prospech účtu 666 – Výnosy z krátkodobého finančného majetku súvzťažne s účtom finančného majetku.

(10) U diskontovaných cenných papierov je zmena v ocenení reálnou hodnotou súčasťou úrokového výnosu.

(11) Zmena hodnoty cenných papierov a podielov, ktoré tvoria podiel na základnom imaní oceňovaných metódou vlastného imania sa účtuje takto:

- a) zmena reálnej hodnoty cenného papiera a podielu sa zaznamená na ťarchu alebo v prospech samostatného analytického účtu príslušného finančného majetku súvzťažne s účtom 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov,
- b) pri predaji sa zaúčtovaná zmena reálnej hodnoty zruší zápisom na ťarchu alebo v prospech samostatného analytického účtu príslušného finančného majetku súvzťažne s účtom 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov,

(12) U dlhových cenných papierov sa účtuje o úrokovom výnose na ťarchu príslušného účtu, pričom sa tento úrokový výnos zaznamenáva na analytický účet k príslušnému účtu cenných papierov a v prospech účtu účtovej skupiny 66 – Finančné výnosy. O úrokovom výnose sa účtuje v priebehu doby, ktorá uplynie medzi nákupom cenného papiera a splatnosťou cenného papiera vo vecnej a časovej súvislosti.

(13) Úrokovým výnosom pri dlhových cenných papieroch sa rozumie

- a) pri dlhových cenných papieroch s úrokovou sadzbou výnos stanovený touto sadzbou,
- b) pri diskontovaných cenných papieroch rozdiel medzi menovitou hodnotou dlhopisu a obstarávacou cenou.

(14) Pri dlhových cenných papieroch držaných do doby splatnosti sa rozdiel medzi obstarávacou cenou bez kupónu a menovitou hodnotou účtuje vo vecnej a časovej súvislosti podľa charakteru buď na ťarchu účtu účtovej skupiny 56 alebo v prospech účtu účtovej skupiny 66 súvzťažne s účtom finančného majetku. Pri diskontovaných cenných papieroch držaných do doby splatnosti sa v prospech príslušného účtu v účtovej skupine 66 účtuje vo vecnej a časovej súvislosti rozdiel medzi ich obstarávacou cenou a menovitou hodnotou.

(15) Ak objektívne nie je možné určiť reálnu hodnotu cenného papiera alebo podielu alebo ak náklady na získanie informácie o ich reálnej hodnote prevýšia prínosy plynúce z týchto informácií, o reálnej hodnote sa neúčtuje. Účtuje sa však o alikvotnom úrokovom výnose podľa odseku 13.

(16) O presunoch medzi jednotlivými skupinami cenných papierov sa účtuje, ak cenný papier určený na obchodovanie stratí charakter evidovaného cenného papiera a presunie sa do inej skupiny cenných papierov podľa nového zámeru účtovnej jednotky.

(17) Pri ocenení metódou vlastného imania sa postupuje tak, že podiel na základnom imaní, ktorý je pri obstaraní ocenený obstarávacou cenou, sa pri ocenení ku dňu ustanovenému v § 24 ods.1 písm. b) a c) zákona upravuje na hodnotu zodpovedajúcu miere účasti účtovnej jednotky na vlastnom imaní spoločnosti, v ktorej má účtovná jednotka podiel na základnom imaní. Zmena v ocenení sa účtuje podľa odseku 11. Podiel na základnom imaní sa ocení nulou, ak hodnota zodpovedajúca miere účasti účtovnej jednotky na vlastnom imaní je rovná alebo menšia ako nula.

§ 15

Zásady pre členenie zmeniek a ich účtovanie

(1) O zmenke ako o cennom papieri sa účtuje v účtovných skupinách 06 a 25.

(2) O zmenke ako platobnom prostriedku sa v účtovníctve veriteľa účtuje na účte 312 – Zmenky na inkaso. Obstarávacou cenou zmenky je hodnota pohľadávky. Hodnota účtu 312 – Zmenky na inkaso sa zvyšuje o dosahovaný úrokový výnos. V účtovníctve dlžníka sa účtuje o tejto zmenke v prospech účtov 322 – Zmenky na úhradu alebo 478 – Dlhodobé zmenky na úhradu.

(3) Zmenky ako zabezpečovací prostriedok sa sledujú na podsúvahových účtoch.

(4) Pri predaji zmenky účtovanej na účte 312 – Zmenky na inkaso sa účtuje ako o postúpení pohľadávky.

(5) Pri eskonte zmenky bankou alebo pobočkou zahraničnej banky (ďalej len „banka“) sa zmenka prevedie na účte 313 – Pohľadávky za eskontované cenné papiere v ocenení menovitou hodnotou. Do doby splatnosti eskontovanej zmenky zmenkovým dlžníkom o tomto záväzku sa účtuje v účtovníctve príjemcu úveru a o tomto záväzku sa účtuje v prospech účtu 232 – Eskontné úvery, a ak ide o záväzok dlhodobý, účtuje sa v prospech účtu 461 – Bankové úvery. Bankový úrok sa účtuje v časovej a vecnej súvislosti do finančných nákladov.

(6) Ručenie voči neskorším majiteľom zmenky, ktoré vzniklo z dôvodu prevodu (indosamentu) zmenky, s výnimkou eskontu, sa sleduje na podsúvahových účtoch, a to od dňa prevodu do dňa vyinkasovania zmenky. V odôvodnených prípadoch sa na záväzky vyplývajúce z ručenia vytvára rezerva. Ručenie sa znižuje o splatené sumy pri čiastočnom splácaní.

§ 16

Zásady pre členenie derivátov a ich účtovanie

(1) Derivát¹⁵⁾ je finančný nástroj, ktorý spĺňa tieto podmienky:

- a) jeho reálna hodnota sa mení v závislosti od zmeny úrokovej miery, ceny cenného papiera, ceny komodity, kurzu cudzích mien, indexu finančného trhu, cenového indexu, od úverového hodnotenia (ratingu) alebo úverového indexu, alebo v závislosti od podobnej premennej,
- b) nevyžaduje začiatkové čisté investície alebo vyžaduje začiatkové čisté investície, ktoré sú nižšie ako by sa vyžadovalo pri iných druhoch finančných nástrojov, ktoré podobne reagujú na zmeny v úverových a trhových faktoroch,
- c) je dohodnutý a vyrovnaný k budúcemu dátumu, pričom doba od dohodnutia obchodu do jeho vyrovnania je dlhšia ako pri spotovej operácii.

(2) Finančným nástrojom je právny vzťah, na základe ktorého vzniká finančné aktívum jednej zmluvnej strany a finančný záväzok alebo kapitálový nástroj druhej zmluvnej strany.

(3) Kapitálovým nástrojom je zostatkový podiel na aktívach subjektu po odpočítaní všetkých jeho záväzkov napríklad akcie, obchodný podiel, podielový list.

(4) Zabezpečovacím nástrojom v účtovnej jednotke je derivát, ktorým sa zabezpečuje majetok alebo záväzky účtovnej jednotky (ďalej len „zabezpečovací derivát“) alebo iné finančné aktívum alebo finančný záväzok spĺňajúci požiadavky derivátu.

(5) Deriváty sa členia podľa účelu použitia na

- a) deriváty určené na obchodovanie,
- b) zabezpečovacie deriváty.

(6) Deriváty sa členia podľa druhu finančného nástroja na

- a) pevné termínové operácie, ktorými sú forwardy, futurity a swapy,
- b) opcie, z ktorých kupujúcemu plynie úžitok z priaznivého vývoja cien podkladových finančných nástrojov, ale ktoré pri nepriaznivom vývoji cien podkladových nástrojov negatívne neovplyvnia finančnú pozíciu kupujúceho.

(7) Deriváty sa z hľadiska podkladových finančných nástrojov členia na

¹⁵⁾ § 8 písm. d) zákona 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch).

- a) úrokové deriváty, ktorými sú deriváty s úrokovými nástrojmi,
- b) menové deriváty, ktorými sú deriváty s menovými nástrojmi,
- c) akciové deriváty, ktorými sú deriváty s akciovými nástrojmi,
- d) komoditné deriváty, ktorými sú deriváty s komoditnými nástrojmi,
- e) úverové deriváty, ktorými sú deriváty s úverovými nástrojmi.

(8) Ako úrokové deriváty sa účtujú finančné nástroje, ktoré sa skladajú z jedného alebo viacerých podkladových úrokových nástrojov, ktoré sú len v jednej mene, a ktorých reálna hodnota nie je ovplyvnená úrokovou mierou rizikového finančného nástroja inej účtovnej jednotky.

(9) Ako menové deriváty sa účtujú finančné nástroje, ktoré sa skladajú z jedného alebo viacerých podkladových menových nástrojov, ktoré sú aspoň v dvoch menách, a ktorých reálna hodnota nie je ovplyvnená úrokovou mierou rizikového finančného nástroja inej účtovnej jednotky.

(10) Ako akciové deriváty sa účtujú finančné nástroje, ktoré sa skladajú z jedného alebo viacerých podkladových akciových nástrojov, ktoré sú len v jednej mene, a ktorých reálna hodnota nie je ovplyvnená úrokovou mierou rizikového finančného nástroja inej účtovnej jednotky.

(11) Ako komoditné deriváty sa účtujú finančné nástroje, ktoré sa skladajú z jedného alebo viacerých podkladových komoditných nástrojov, ktoré sú len v jednej mene a ktorých reálna hodnota nie je ovplyvnená úrokovou mierou rizikového finančného nástroja inej účtovnej jednotky.

(12) Ako úverové deriváty sa účtujú finančné nástroje, ktoré sa skladajú z dvoch alebo viacerých podkladových úrokových nástrojov, alebo tiež z jedného alebo viacerých podkladových akciových nástrojov alebo komoditných podkladových nástrojov a ktorého reálna hodnota je ovplyvnená úrokovou mierou rizikového finančného nástroja inej účtovnej jednotky. Vtedy sa účtuje

- a) úverový derivát ako poskytnutá záruka, keď účtovná jednotka ako subjekt preberajúci riziko je zaviazaná plniť za dlžníka ak tento subjekt neplní svoje záväzky,
- b) úverový derivát ako prijatá záruka, ak účtovná jednotka dohodla úverový derivát na účely zabezpečenia finančného aktíva s tým, že ak neplní iný subjekt svoje záväzky, uhradí ich subjekt preberajúci riziko,
- c) prijatá záruka ako úverový derivát, ak ju účtovná jednotka nedohodla na účely zabezpečenia finančného aktíva.

(13) Za deriváty sa nepovažujú

- a) repo obchody,
- b) zmluvy o nákupe, prenájme alebo predaji hmotného majetku, nehmotného majetku, zásob okrem komodít, s ktorými sa obchoduje alebo môže obchodovať na sekundárnom trhu, napríklad poľnohospodárske produkty, nerastné produkty vrátane ropy, drahé kovy a energia, keď jedna zo zmluvných strán je oprávnená finančne sa vyrovnat'; výnimka sa nevzťahuje na zmluvy o komoditách uzavreté na účely kúpy, predaja alebo používania komodity, pri ktorých sa očakáva, že budú vyrovnané dodaním komodity,
- c) zmluvy o nadobudnutí vlastných akcií výmenou,

- d) poisťné zmluvy alebo obvyklé zmluvy, ktoré vyžadujú úhradu v súvislosti s klimatickými, geologickými alebo inými fyzikálnymi faktormi.

(14) Zložený finančný derivát je zmluvne dohodnutý základný finančný nástroj s derivátom, ktorý ovplyvňuje peňažné toky alebo z iného hľadiska modifikuje vlastnosti základného finančného nástroja (ďalej len „vložený derivát“). Vložený derivát sa oddeľuje od základného finančného nástroja a účtuje sa o ňom, ak sú splnené súčasne tieto podmienky:

- a) ekonomické vlastnosti a riziká vloženého derivátu nie sú v úzkom vzťahu s ekonomickými vlastnosťami a rizikami základného finančného nástroja,
- b) základný finančný nástroj s rovnakými podmienkami ako vložený derivát by ako samostatný nástroj spĺňal definíciu derivátu,
- c) základný finančný nástroj nie je oceňovaný reálnou hodnotou alebo je oceňovaný reálnou hodnotou, ale zmeny z ocenenia sú ponechané na súvahovom účte.

(15) Ak ekonomické vlastnosti a riziká vloženého derivátu nie sú v úzkom vzťahu s ekonomickými vlastnosťami a rizikami základného finančného nástroja, vložený derivát sa účtuje od základného finančného nástroja oddelene, napríklad pri

- a) predajnej opcii a kúpnej opcii vložených do finančného nástroja, pričom predajná opcia je opcia, ktorá kupujúcemu dáva právo predat' podkladový finančný nástroj za dohodnutú cenu k určitému termínu, pričom kúpna opcia je opcia, ktorá kupujúcemu dáva právo kúpiť podkladový finančný nástroj za cenu, za ktorú sa realizuje k určitému termínu,
- b) menovej opcii vlozenej do úrokového nástroja,
- c) opcii na predĺženie splatnosti presahujúcej splatnosť úrokového základného finančného nástroja, ak pri splatnosti základného úrokového nástroja neexistuje korekcia na trhovú úrokovú mieru,
- d) deriváte, ktorým sa mení základný úrokový nástroj na nástroj s charakteristikami kapitálového finančného nástroja alebo komodity,
- e) deriváte, ktorý je vložený do úrokového nástroja, čím umožňuje konvertovať úrokový nástroj na finančný nástroj,
- f) kúpnej opcii alebo predajnej opcii na úrokový nástroj vydaný s veľkým diskontom alebo prémieu, okrem opcii s cenou, za ktorú sa realizuje a ktorá sa rovná obstarávacej cene úrokového nástroja zvýšenej alebo zníženej o úrokové výnosy alebo náklady,
- g) úverom deriváte vloženého do základného finančného nástroja.

(16) Ak ekonomické vlastnosti a riziká vloženého derivátu sú v úzkom vzťahu s ekonomickými vlastnosťami a rizikami základného finančného nástroja, vložený derivát sa neúčtuje od základného finančného nástroja oddelene, napríklad pri

- a) úrokovom swape vloženého do úrokového finančného nástroja,
- b) úrokovej opcii vlozenej do úrokového nástroja, ak je pri obstaraní opcia mimo peňazí; kúpna opcia je mimo peňazí, ak je spotová (okamžitá) cena nižšia ako cena, za ktorú sa opcia realizuje v čase splatnosti a predajná opcia je mimo peňazí ak je spotová cena vyššia ako cena, za ktorú sa opcia realizuje v čase splatnosti,
- c) menovom swape alebo forwarde vloženom do úrokového nástroja,
- d) opcii na predčasné splatenie základného finančného nástroja s cenou, za ktorú sa realizuje a ktorá za bežných okolností nepovedie k značným ziskom alebo stratám.

(17) Ak je úverový derivát, ktorý sa účtuje ako záruka, súčasťou zloženého finančného nástroja, napríklad dlhopis s vloženým úverovým derivátom, sleduje sa oddelene od základného finančného nástroja na podsúvahových účtoch ako záruka.

(18) Ako zabezpečovacie deriváty sa účtujú deriváty, ktoré spĺňajú súčasne tieto podmienky:

- a) zodpovedajú stratégii účtovnej jednotky v riadení rizík,
- b) zabezpečovací vzťah je od začiatku formálne zdokumentovaný, napríklad dokumentácia umožňuje identifikáciu zabezpečovaných nástrojov a zabezpečovacích nástrojov, vymedzenie rizika, prístup k zabezpečeniu a preukázaniu efektívnosti zabezpečenia,
- c) zabezpečenie je efektívne, pričom za efektívne sa považuje, ak v priebehu zabezpečovacieho vzťahu budú zmeny reálnych hodnôt zabezpečovacích nástrojov zodpovedať zabezpečovanému riziku, prípadne celkové zmeny reálnych hodnôt zabezpečovacích nástrojov sú v rozpätí 80 % až 125 % zmien reálnych hodnôt zabezpečovaných nástrojov zodpovedajúcich zabezpečovanému riziku; pri efektívnosti zabezpečenia sa zisťuje, či zabezpečenie je efektívne na začiatku zabezpečenia a ďalej aspoň ku dňu zostavenia riadnej účtovnej závierky, mimoriadnej účtovnej závierky alebo priebežnej účtovnej závierky.

(19) Zabezpečovanými nástrojmi môžu byť

- a) aktíva vykázané v súvahe alebo záväzky, alebo ich časti,
- b) zmluvy, ktoré sa neúčtujú na súvahových účtoch, zaväzujúce obidve strany a obsahujúce všetky významné náležitosti najmä množstvo, cenu, termín realizácie, sankcie,
- c) očakávané budúce obchody dosiaľ zmluvne nezabezpečené, ktorých uskutočnenie je pravdepodobné, napríklad podľa obchodného plánu účtovnej jednotky, množstva podobných obchodov v minulosti, finančnej schopnosti a prevádzkovej schopnosti účtovnej jednotky vykonať tento obchod, rozsahu strát, ktoré by mohli nastať pri neuskutočnení obchodu, možnosti použiť na rovnaké účely iný druh obchodu s podstatne rozdielnymi charakteristikami; identifikácia očakávaného budúceho obchodu v dokumentácii sa vykoná aj z hľadiska obdobia, v ktorom by sa obchod mal uskutočniť, pričom sa určí obdobie a zdokumentuje sa obdobie v priebehu ktorého sa uskutočnenie obchodu očakáva.

(20) Zabezpečované nástroje môžu mať charakter

- a) jednotlivého aktíva, záväzku alebo očakávaných budúcich obchodov,
- b) viacerých aktív, záväzkov alebo očakávaných budúcich obchodov s obdobnými charakteristikami, pri ktorých sa zabezpečuje proti rovnakému riziku.

(21) Ako o zabezpečovacom deriváte sa neúčtuje, ak

- a) uplynie doba platnosti zabezpečovacieho derivátu alebo je tento derivát predaný alebo uplatnený,
- b) zabezpečenie už nespĺňa podmienky na zaradenie derivátu do zabezpečovacích derivátov,
- c) sa už nepredpokladá, že dôjde k plneniu zmluvy alebo k realizácii očakávaného budúceho obchodu.

(22) Deriváty sa sledujú na podsúvahových účtoch, účtujú sa na súvahových účtoch a výsledkových účtoch odo dňa dohodnutia obchodu do dňa posledného vyrovnania, ukončenia, uplatnenia práva, predaja alebo spätného nákupu. Dňom dohodnutia obchodu je deň uzavretia zmluvy.

(23) Pohľadávky a záväzky vykazované v súvahe sa na analytických účtoch členia podľa jednotlivých derivátov. Pri pevných termínových operáciách zmeny reálnej hodnoty sa účtujú ako pohľadávka alebo záväzok na účte 373 – Pohľadávky a záväzky z pevných termínových operácií. Pri opciách zaplatená opčná prémia sa účtuje na účte 376 – Nakúpené opcie, prijatá opčná prémia na účte 377 – Predané opcie. Na týchto účtoch sa tiež účtuje o zmenách ich reálnych hodnôt.

(24) Ak je derivát klasifikovaný ako derivát na obchodovanie určený na obchodovanie na tuzemskej burze, zahraničnej burze alebo inom verejnom trhu účtuje sa ku dňu zostavenia účtovnej závierky zmena reálnej hodnoty doložená údajmi z verejného trhu na účtoch 567 – Náklady na derivátové operácie a 667 – Výnosy z derivátových operácií so súvzťažným zápisom s účtami 373, 376, 377. Finančné vysporiadanie pri realizácii obdchodu sa vykoná súvzťažne s účtami 373, 376 a 377.

(25) Zmena reálnej hodnoty derivátov určených na obchodovanie na neverejnom trhu sa ku dňu zostavenia účtovnej závierky účtuje podľa povahy na ťarchu alebo prospech účtu 373, 376, 377 so súvzťažným zápisom s účtom 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov.

(26) Ak bude uplatnená

- a) nakúpená kúpna opcia, opčná prémia vstupuje do obstarávacej ceny nadobudnutého majetku, okrem menovej opcie,
- b) predaná kúpna opcia, opčná prémia sa účtuje v prospech účtu 667 – Výnosy z derivátových operácií so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 377 – Predané opcie,
- c) nakúpená predajná opcia, opčná prémia sa účtuje na ťarchu účtu 567- Náklady na derivátové operácie so súvzťažným zápisom v prospech účtu 376 – Nakúpené opcie,
- d) predaná predajná opcia, opčná prémia sa účtuje v prospech účtu 667 – Výnosy z derivátových operácií so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 377 – Predané opcie.

(27) Ak sa neuplatní

- a) nakúpená kúpna opcia, opčná prémia sa účtuje na ťarchu účtu 567 – Náklady na derivátové operácie so súvzťažným zápisom v prospech účtu 376 – Nakúpené opcie,
- b) nakúpená predajná opcia, opčná prémia sa účtuje na ťarchu účtu 567 – Náklady na derivátové operácie so súvzťažným zápisom v prospech účtu 376 – Nakúpené opcie,
- c) predaná kúpna opcia, opčná prémia sa účtuje v prospech účtu 667 – Výnosy z derivátových operácií so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 377 – Predané opcie,
- d) predaná predajná opcia, opčná prémia sa účtuje v prospech účtu 667 – Výnosy z derivátových operácií so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 377 – Predané opcie.

(28) Ak nie je možné preceniť deriváty reálnou hodnotou, ktorou je trhovú cenu z verejného trhu, použije sa kvalifikovaný odhad. Na určenie reálnej hodnoty sa použije

model oceňovania s preukázateľnými údajmi, napríklad kurzy Národnej banky Slovenska, zverejnené úrokové sadzby medzibankového trhu, verejne dostupné ratingy ratingových agentúr. Ak sa nedá odborný odhad vypracovať, alebo ak sú náklady na získanie informácií o precenení neúmerne jeho významu, potom sa o reálnej hodnote neúčtuje, ak nie je zrejmé, že prišlo k znehodnoteniu derivátu.

(29) Zmeny reálnych hodnôt zabezpečovacích derivátov sa účtujú na účte 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov so súvzťažným zápisom na príslušný účet derivátu. Zmeny reálnej hodnoty zabezpečeného aktíva alebo záväzkov z dôvodu zabezpečeného rizika sa účtujú na účte 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov so súvzťažným zápisom na príslušný účet aktív alebo záväzkov.

(30) Ku dňu ukončenia zabezpečenia sa precenenie na reálnu hodnotu zabezpečeného aktíva alebo záväzkov rozpustí na ťarchu alebo v prospech účtu aktív alebo záväzkového účtu so súvzťažným zápisom s účtom 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov.

(31) Ak bude zabezpečovaný majetok a záväzky a so zabezpečovacím derivátom sa obchoduje na verejnom trhu a zmeny reálnej hodnoty je možné doložiť údajmi z verejného trhu, alebo so zabezpečovacím derivátom sa neobchoduje na verejnom trhu, ale derivát bude vysporiadaný podľa uzavretej zmluvy najneskôr do konca nasledujúceho účtovného obdobia následne sa na ťarchu príslušného účtu nákladov a v prospech príslušného účtu výnosov účtuje nie len o zmenách reálnych hodnôt zabezpečeného majetku a záväzkov, ale aj o zabezpečovacích derivátoch.

§ 17

Zásady pre členenie krátkodobého majetku a jeho účtovanie

(1) Krátkodobý majetok sa člení na

- a) zásoby,
- b) krátkodobý finančný majetok,
- c) krátkodobé pohľadávky.

(2) Zásobami sú

- a) materiál,
- b) nedokončená výroba, polotovary vlastnej výroby, výrobky a zvieratá,
- c) tovar.

(3) Ako materiál sa účtujú najmä suroviny, pomocné látky a prevádzkové látky, náhradné dielce, obaly, hmotný majetok podľa § 13 ods.7, pričom

- a) ako suroviny sa účtujú hmoty, ktoré pri výrobnom procese prechádzajú úplne alebo sčasti do výrobku a tvoria jeho podstatu,
- b) ako pomocné látky sa účtujú hmoty, ktoré prechádzajú priamo do výrobku, netvoria však jeho podstatu, napríklad lak na výrobky,
- c) ako prevádzkové látky sa účtujú hmoty, ktoré sú potrebné na prevádzku účtovnej jednotky ako celku, napríklad mazadlá, palivo, čistiace prostriedky,

- d) ako náhradné dielce sa účtujú predmety určené na uvedenie hmotného majetku do pôvodného stavu alebo prevádzkyschopného stavu,
- e) ako o obaloch sa účtuje, ak slúžia na ochranu a dopravu nakúpeného materiálu, tovaru a vlastných výrobkov; a ak nevratné obaly sa dodávajú zákazníkovi alebo odovzdávajú vo vnútri účtovnej jednotky spolu s dodaným obsahom.

(4) O hnuiteľných veciach s dobou použiteľnosti najviac jeden rok sa účtuje bez ohľadu na obstarávaciu cenu ako o zásobách.

(5) O nedokončenej výrobe sa účtuje, ak ide o produkty, ktoré už prešli jednou alebo niekoľkými výrobnými operáciami a nie sú už materiálom, ale nie sú ešte hotovým výrobkom. Medzi nedokončenú výrobu sa zahŕňajú tiež nedokončené výkony iných činností, pri ktorých nevznikajú hmotné produkty, napríklad služby súdnych exekútorov a architektov.

(6) O polotovaroch vlastnej výroby sa účtuje, ak ide o oddelene evidované produkty, ktoré ešte neprešli všetkými výrobnými stupňami a dokončia sa alebo skompletizujú do výrobkov v ďalšom výrobnom procese.

(7) O výrobkoch sa účtuje, ak ide o predmety vlastnej výroby určené na predaj mimo účtovnej jednotky alebo na spotrebu vo vnútri účtovnej jednotky.

(8) O zásobách sa účtujú najmä zvieratá, ktorými sú mladé chovné zvieratá, zvieratá vo výkrme, ryby, kožušinové zvieratá, včelstvá, krdle sliepok, kačíc, moriek, perličiek a husí na výkrm a psy.

(9) O tovare sa účtuje, ak sa nakupuje za účelom predaja, pričom nakúpený tovar sa zachováva v nezmenenej podobe, nepoužíva sa, neprenajíma a nevykonáva sa na ňom technické zhodnotenie. Tovarom sú aj výrobky vlastnej výroby, ktoré sa aktivovali (účtová skupina 62 – Aktivácia) a odovzdali do vlastných predajní účtovnej jednotky.

(10) Krátkodobým finančným majetkom sú

- a) peňažné hotovosti účtovnej jednotky, ekvivalenty peňažných hotovostí, napríklad ceniny, poukážky, šeky,
- b) účty v bankách,
- c) majetok účtovaný v účtovej skupine 25,
- d) peniaze na ceste.

(11) Krátkodobý finančný majetok je likvidný, bezprostredne obchodovateľný majetok, u ktorého predpokladaná držba je najviac jeden rok odo dňa uskutočnenia účtovného prípadu.

(12) Krátkodobými pohľadávkami sú pohľadávky s dohodnutou dobou splatnosti najviac jeden rok.

§ 18

Zásady pre tvorbu a zúčtovanie opravných položiek

(1) Opravné položky sa tvoria na základe zásady opatrnosti na ťarchu nákladov a tvoria sa k účtom majetku, ak zníženie hodnoty majetku v účtovníctve je preukázateľné a nie je trvalého charakteru.

(2) Ak došlo k trvalému zníženiu hodnoty majetku, zníženie sa účtuje na ťarchu nákladov, napríklad odpis pohľadávky na základe súdneho rozhodnutia o jej vyrovnaní¹⁶⁾, mimoriadny odpis dlhodobého majetku.

(3) Opravné položky k majetku, ktorého zmena reálnej hodnoty sa účtuje na účte 414–Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov, sa účtujú tiež na účte 414–Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov.

(4) Opravné položky pri odpisovanom dlhodobom majetku, ktorého úžitková hodnota sa znižuje opotrebovaním, sa tvoria, ak jeho úžitková hodnota zistená pri inventarizácii je výrazne nižšia ako jeho ocenenie v účtovníctve po odpočítaní oprávok a toto zníženie hodnoty nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru.

(5) Opravné položky k zásobám sa účtujú pri dočasnom znížení úžitkovej hodnoty zásob, napríklad, ak sa pri inventarizácii zistí, že predajná cena zásob znížená o náklady spojené s predajom je nižšia, než je cena použitá na ich ocenenie v účtovníctve a toto zníženie hodnoty nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru.

(6) Opravné položky k pohľadávkam sa tvoria ak ide o pochybné pohľadávky, ktoré predstavujú riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, na pohľadávky voči dlžníkom v konkurznom konaní¹⁵⁾ a vyrovnanom konaní¹⁶⁾, na sporné pohľadávky voči dlžníkom, s ktorými sa vedie spor o ich uznanie alebo ich zaplatenie.

(7) Opravná položka k dlhodobej pohľadávke, ak je zostatková doba splatnosti pohľadávky dlhšia ako jeden rok, upravuje hodnotu pohľadávky na jej hodnotu v čase účtovania a vykazovania.

(8) Opravné položky sa zúčtujú znížením alebo zrušením v prospech výnosov, okrem výnimky podľa odseku 3 a na ťarchu príslušného účtu opravných položiek, ak inventarizácia v nasledujúcom účtovnom období nepreukáže opodstatnenosť ich existencie alebo výšky, alebo ak pominuli dôvody ich existencie v priebehu účtovného obdobia.

(9) Opravné položky nemajú aktívny zostatok.

(10) Ak pri inventarizácii záväzkov sa zistí, že ich suma je iná ako je ich suma v účtovníctve, nevytvárajú sa opravné položky, ale ich zvýšenie alebo zníženie sa účtuje priamo na účte záväzkov so súvzťažným zápisom na ťarchu príslušného účtu nákladov alebo v prospech príslušného účtu výnosov, napríklad, ak nie je záväzok splatený alebo splácaný včas a podľa zmluvy vzniká povinnosť platiť úroky z omeškania alebo penále.

¹⁶⁾ Zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov.

§ 19

Zásady pre tvorbu a použitie rezerv

(1) Rezervy sa tvoria na základe zásady opatrnosti na riziká a straty. Rezerva sa účtuje v očakávanej výške záväzku, pričom spôsob jej tvorby a používania je uvedený vo vnútornom predpise účtovnej jednotky.

(2) Závazky s určitým časovým vymedzením a s určitou výškou sa neúčtujú na účtoch rezerv, ale na príslušných účtoch záväzkov.

(3) Tvorba rezerv sa účtuje na ťarchu nákladov, ich použitie a zrušenie v prospech výnosov.

(4) Tvorba rezerv súvisiaca s obstaraním majetku, napríklad nevyfakturovaná dodávka materiálu, nevyfakturovaná dodávka dlhodobého majetku sa účtuje so súvzťažným zápisom na ťarchu príslušného účtu majetku a jej použitie so súvzťažným zápisom v prospech príslušného účtu záväzkov, napríklad po obdržaní faktúry od dodávateľa.

(5) Zostatky rezerv sa prevádzajú do nasledujúceho účtovného obdobia.

(6) Rezervy nemajú aktívny zostatok.

(7) Rezervy sú predmetom dokladovej inventúry a pri inventarizácii sa posudzuje ich výška a odôvodnenosť.

(8) Rezervy sa vytvárajú na

- a) náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia,
- b) reklamácie a záručné opravy,
- c) odstránenie odpadov a obalov,
- d) rekultiváciu pozemkov,
- e) demoláciu budov,
- f) odstupné,
- g) nevyčerpané dovolenky, vrátane sociálneho zabezpečenia,
- h) odmeny členom dozornej rady a iných orgánov spoločnosti,
- i) nevyfakturované dodávky a služby,
- j) členské príspevky do zväzov, spolkov, komôr a podobne, ktoré sa týkajú vykazovaného účtovného obdobia,
- k) bonusy, skontá, rabaty a podobne, ktoré sa týkajú výrobkov, tovaru a služieb predaných pred ukončením vykazovaného účtovného obdobia,
- l) náklady na zostavenie, overenie, zverejnenie účtovnej závierky a výročnej správy týkajúcej sa vykazovaného účtovného obdobia,
- m) náklady na zostavenie daňového priznania za vykazované účtovné obdobie,
- n) pokuty a penále,
- o) finančné povinnosti vyplývajúce z ručenia a záruk,
- p) povinnosť spätného odkúpenia obalov,
- q) prebiehajúce a hroziace súdne spory,
- r) vyplácanie prémie a odmien,
- s) provízie obchodným zástupcom,

- t) na stratové zmluvy a nevýhodné zmluvy,
- u) náklady na uvedenie prenajatého majetku do predchádzajúceho stavu podľa § 41,
- v) a iné riziká a straty súvisiace s činnosťou účtovnej jednotky.

(9) Rezervy sa nevytvárajú na opravu dlhodobého majetku¹⁷).

§ 20

Odpisovanie dlhodobého majetku

(1) Dlhodobý nehmotný majetok a dlhodobý hmotný majetok sa odpisuje na základe odpisového plánu nepriamo prostredníctvom účtovných odpisov. Zostatková hodnota sa zisťuje pomocou oprávok k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku.

(2) Dlhodobý hmotný majetok sa odpisuje s ohľadom na opotrebovanie zodpovedajúce bežným podmienkam jeho používania.

(3) Technické zhodnotenie dlhodobého nehmotného majetku sa odpíše takým spôsobom ako dlhodobý nehmotný majetok, ku ktorému sa vzťahuje.

(4) Pri tvorbe odpisového plánu sa zohľadňuje doba použiteľnosti, počet výrobkov alebo podobných jednotiek, u ktorých sa predpokladá ich získanie prostredníctvom majetku, pričom sa predovšetkým zohľadňuje

- a) očakávané použitie majetku a intenzita jeho využitia,
- b) očakávané fyzické opotrebovanie majetku, ktoré závisí od bežných podmienok jeho využívania, ako je smennosť, plán opráv a údržby, starostlivosť o majetok v čase, keď sa nevyužíva,
- c) technické a morálne zastaranie,
- d) zákonné alebo iné obmedzenia na používanie majetku.

(5) Podľa meniacich sa podmienok sa prehodnotí odpisový plán a upraví sa zostatková doba odpisovania alebo sadzby odpisovania.

(6) Pri odpisovaní zvierat základného stáda a ťažných zvierat možno postupovať tak, že odpisy sa vyjadria podielom obstarávacej ceny zníženej o predpokladanú tržbu pri brakovaní (čitateľ) a predpokladaného počtu rokov v chove základného stáda (menovateľ). Ťažné zvieratá, dostihové a plemenné kone sa odpisujú individuálne, ostatné zvieratá základného stáda možno odpisovať skupinovo.

(7) Ak sa odpisuje dlhodobý nehmotný majetok a dlhodobý hmotný majetok, ktorý je v podielovom spoluvlastníctve, účtovné odpisy sa vykonávajú zo spoluvlastníckeho podielu každého spoluvlastníka.

(8) Účtovné odpisy zaokrúhlené na celé koruny nahor sa účtujú v prospech účtu účtovnej skupiny 07 - Oprávky k dlhodobému nehmotnému majetku a účtovnej skupiny 08 -

¹⁷) § 7 zákona č. 368/1999 Z. z. o rezervách a opravných položkách na zistenie základu dane z príjmov.

Oprávky k dlhodobému hmotnému majetku a na ľarchu účtu 551 – Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku; obdobne sa účtuje o odpisoch v účtovníctve nájomcu v prípadoch uvedených v § 40.

(9) Dlhodobý hmotný majetok, ktorý bol obstaraný družstevnou bytovou výstavbou a neslúži podnikaniu, sa neodpisuje.

Podrobnosti o postupoch účtovania pri oceňovaní majetku

§ 21

Podrobnosti o postupoch účtovania pri oceňovaní dlhodobého nehmotného majetku, dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého finančného majetku

(1) Dlhodobý majetok a jeho technické zhodnotenie ocenené obstarávacou cenou, reprodukčnou obstarávacou cenou alebo vlastnými nákladmi sa účtuje na príslušných účtoch majetku.

(2) Dlhodobý hmotný majetok bezodplatne nadobudnutý na základe zmluvy o kúpe prenajatej veci¹⁸) sa účtuje so súvzťažným zápisom na príslušný účet oprávok.

(3) Dlhodobý nehmotný majetok a dlhodobý hmotný majetok novo zistený pri inventarizácii a v účtovníctve doteraz nezachytený ocenený reprodukčnou obstarávacou cenou, účtuje sa so súvzťažným zápisom na príslušný účet oprávok. Ak ide o neodpisovaný dlhodobý hmotný majetok novo zistený pri inventarizácii ocenený reprodukčnou obstarávacou cenou účtuje sa so súvzťažným zápisom v prospech účtu 413 – Ostatné kapitálové fondy.

(4) Ocenenie jednotlivého dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku sa zvýši o náklady na dokončené technické zhodnotenie, ak náklady v úhrne za účtovné obdobie sú vyššie ako suma uvedená v osobitnom predpise¹¹) a technické zhodnotenie je v tomto účtovnom období uvedené do užívania. Náklady neprevyšujúce uvedenú sumu sa môžu účtovať ako

- a) technické zhodnotenie,
- b) služby, ak ide o dlhodobý nehmotný majetok,
- c) náklady na hospodársku činnosť, ak ide o dlhodobý hmotný majetok.

(5) Ak sa technické zhodnotenie podľa zmluvy bude odpisovať v účtovníctve nájomcu, ocenenie podľa odseku 4 sa nezvýši.

(6) O trvalom znížení hodnoty dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku sa účtuje prostredníctvom odpisov, ak nejde o škodu.

(7) O prechodnom znížení hodnoty dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku sa účtuje ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka pomocou opravných položiek na účtoch účtovej skupiny 09, napríklad o znížení ceny z dôvodu predpokladanej nižšej predajnej ceny ako je ocenenie majetku v účtovníctve. Hodnota dlhodobého finančného majetku, ktorým sú pôžičky, ak sú neúročené alebo úročené

¹⁸) § 489 až 496 Obchodného zákonníka v znení zákona č. 264/1992 Zb.

nižšou úrokovou sadzbou ako je bežná úroková sadzba, sa upraví opravnou položkou na hodnotu v čase účtovania, vykazovania a ďalej v prípadoch ustanovených v § 18.

§ 22

Podrobnosti o postupoch účtovania pri oceňovaní zásob

(1) Úbytok zásob rovnakého druhu sa môže účtovať v ocenení cenou zistenou váženým aritmetickým priemerom z obstarávacích cien alebo vlastných nákladov, alebo spôsobom, keď prvá cena na ocenenie prírastku zásob sa použije ako prvá cena na ocenenie úbytku zásob. Vážený aritmetický priemer sa počíta najmenej raz za mesiac.

(2) Obstarávaciu cenu zásob je možné na analytických účtoch rozdeliť na cenu, za ktorú sa majetok obstaral a náklady súvisiace s obstaraním alebo na vopred stanovenú cenu, za ktorú sa majetok obstará a odchýlku od skutočnej ceny, za ktorú sa majetok obstará a náklady súvisiace s obstaraním. Pri vyskladnení zásob sa tieto náklady alebo odchýlky rozpušťaťajú spôsobom uvedeným vo vnútornom predpise účtovnej jednotky.

(3) Z vnútro podnikových služieb súvisiacich s obstaraním zásob nákupom a so spracovaním zásob, sa do obstarávacej ceny aktivuje len prepravné a vlastné náklady na spracovanie materiálu podľa § 43 ods. 2 a 4.

(4) Finančné náklady súvisiace s použitím cudzích zdrojov, napríklad úroky, môžu sa zahrnúť do vlastných nákladov len vtedy, ak patria do obdobia ich vytvárania.

(5) Vlastné náklady pri zásobách vytvorených vlastnou činnosťou sa ocenia buď vo svojej skutočnej výške, alebo vo výške vlastných nákladov podľa operatívnych (plánových) kalkulácií. Takto určené náklady sú náklady určené v konkrétnych technických, technologických, ekonomických a organizačných podmienkach určených technickou prípravou výroby na uskutočňovanie výkonov.

§ 23

Podrobnosti o postupoch účtovania pri oceňovaní zásob ku dňu inventarizácie a pri uzavieraní účtovných kníh

(1) Ak sa pri inventarizácii zistí, že úžitková hodnota zásob nezodpovedá ich oceneniu v účtovníctve, prírastky hodnoty sa neúčtujú a úbytky hodnoty sú predmetom analýzy a ak nie je zníženie hodnoty definitívne, vytvára sa opravná položka. Pri definitívnom znížení hodnoty sa účtuje na ťarchu účtov účtovej skupiny 50 – Spotrebované nákupy a 61 – Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob alebo na účte 549 – Manká a škody, ak ide o škodu.

(2) Nevyfakturované dodávky sa ocenia napríklad podľa uzatvorenej zmluvy, dodacieho listu alebo odhadom.

§ 24

Účtovanie kurzových rozdielov

(1) Na účtoch pohľadávok, záväzkov, dlhodobého finančného majetku a krátkodobého finančného majetku sa účtujú kurzové rozdiely vznikajúce v účtovníctve ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu z dôvodu inkasa pohľadávok, platby záväzkov a predaja dlhodobého finančného majetku a krátkodobého finančného majetku so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 563 – Kurzové straty alebo v prospech účtu 663 – Kurzové zisky. O kurzových rozdieloch sa účtuje ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu najmä z dôvodu postúpenia pohľadávky, vkladu pohľadávky do základného imania, vzájomného započítania pohľadávky.

(2) Kurzové rozdiely nevznikajú pri

- a) zmene veriteľa u dlžníka a u veriteľa, ak za jeho dlžníka bude plniť iný dlžník,
- b) splácaní peňažných vkladov od spoločníka do obchodných spoločností a družstiev; rozdiel sa účtuje ako pohľadávka alebo ako záväzok voči vkladateľovi.

(3) Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa kurzový rozdiel z ocenenia majetku a záväzkov podľa § 4 ods. 6 zákona účtuje na ťarchu účtu 563 – Kurzové straty alebo v prospech účtu 663 – Kurzové zisky, s výnimkou prípadov podľa odsekov 4 a 5. Rovnako sa postupuje pri účtovaní kurzových rozdielov z opravných položiek a rezerv v cudzej mene.

(4) Kurzové rozdiely z majetku a záväzkov podľa § 27 ods.1 zákona sú súčasťou ich ocenenia reálnou hodnotou. Účtujú sa takým istým spôsobom, ako sa účtujú zmeny reálnej hodnoty tohto majetku a záväzkov a to do výnosov alebo nákladov, alebo na účte 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov, napríklad pri cenných papieroch podľa § 14, pri derivátoch podľa § 16.

(5) Kurzové rozdiely pri podieloch na základnom imaní v obchodných spoločnostiach, ocenených metódou vlastného imania podľa § 27 ods. 8 zákona sú súčasťou ocenenia metódou vlastného imania.

Podrobnosti o postupoch účtovania v osobitných účtovných prípadoch

§ 25

Účtovanie zmien základného imania a tvorby rezervného fondu a nedeliteľného fondu

(1) Otváracia súvaha zostavená ku dňu zápisu akciovej spoločnosti do obchodného registra obsahuje splatené vklady, pohľadávku vo výške nesplatených vkladov, zriaďovacie náklady, základné imanie zapísané do obchodného registra, emisné ážio, rezervný fond

a ďalšie skutočnosti uvedené v písomnostiach súvisiacich zo založením a vznikom akciovej spoločnosti.

(2) Pri účtovaní základného imania účtovnej jednotky, ktorou je akciová spoločnosť, sa postupuje takto:

- a) na účte 411 – Základné imanie sa účtuje o zvyšovaní základného imania ku dňu zápisu do obchodného registra, na základe výpisu z obchodného registra,
- b) zvýšenie základného imania, ktoré ešte nebolo zapísané do obchodného registra, sa účtuje v prospech účtu 419 – Zmeny základného imania a vyrovná sa preúčtovaním na účte 411 – Základné imanie, ku dňu zápisu do obchodného registra,
- c) na účte 411 – Základné imanie sa účtuje o znižovaní základného imania ku dňu zápisu do obchodného registra, na základe výpisu z obchodného registra,
- d) zníženie základného imania, ktoré ešte nebolo zapísané do obchodného registra sa účtuje na ťarchu účtu 419 – Zmeny základného imania a vyrovná sa preúčtovaním na účte 411 – Základné imanie, ku dňu zápisu do obchodného registra.

(3) V účtovnej jednotke, ktorá je akcionárom sa účtuje pohľadávka voči akciovej spoločnosti na vyplatenie likvidačného zostatku ku dňu schválenia návrhu na jeho rozdelenie na ťarchu účtu 378 – Iné pohľadávky so súvzťažným zápisom v prospech účtu 668 – Ostatné finančné výnosy. Daň z príjmov vyberaná podľa osobitného predpisu¹⁹⁾ sa účtuje na ťarchu účtu 591 – Splatná daň z príjmov z bežnej činnosti so súvzťažným zápisom v prospech účtu 378 – Iné pohľadávky. Ak bude táto pohľadávka vysporiadaná nepeňažne, obstarávacou cenou takto nadobudnutého majetku je hodnota tejto pohľadávky.

(4) Pri účtovaní základného imania účtovnej jednotky, ktorou je spoločnosť s ručením obmedzeným, sa postupuje takto:

- a) na účtovanie o vzniku takejto účtovnej jednotky, o zvyšovaní a znižovaní základného imania sa vzťahujú odseky 1 a 2 primerane,
- b) vyrovnací podiel sa účtuje ako záväzok voči spoločníkovi v prospech účtu 365 – Ostatné záväzky voči spoločníkom a členom so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 252 – Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely; nepeňažná úhrada vyrovnacieho podielu sa účtuje súvzťažne so zostatkovou hodnotou odpisovaného dlhodobého majetku a obstarávacou cenou neodpisovaného dlhodobého majetku alebo súvzťažne s účtom iného majetku; ak vznikne rozdiel na účte záväzkov účtuje sa v prospech účtu 668 – Ostatné finančné výnosy.

(5) V účtovnej jednotke, ktorá je spoločníkom v spoločnosti s ručením obmedzeným sa účtuje pohľadávka voči spoločnosti s ručením obmedzeným na vyrovnací podiel na ťarchu účtu 378 – Iné pohľadávky so súvzťažným zápisom v prospech účtu 665 – Výnosy z dlhodobého finančného majetku. Ak bude táto pohľadávka vysporiadaná nepeňažne, obstarávacou cenou takto nadobudnutého majetku je výška tejto pohľadávky.

¹⁹⁾ § 36 zákona č. 366/1999 Z. z. v znení zákona č. 466/2000 Z. z.

(6) Pri účtovaní základného imania účtovnej jednotky, ktorou je družstvo sa postupuje takto:

- a) o zvyšovaní základného imania sa účtuje na účte 411 – Základné imanie pri prijatí nového člena, pri upísaní ďalších vkladov, ku ktorým sa zaviazali členovia družstva a ktoré nie sú určené na zvyšovanie zapisovaného základného imania do obchodného registra; pri zvyšovaní základného imania z účtovného zisku družstva na základe stanov alebo podľa rozhodnutia členskej schôdze,
- b) o znižovaní základného imania na účte 411 – Základné imanie sa účtuje
 - 1. vyrovnací podiel člena družstva z vlastného imania družstva okrem nedeliteľného fondu a ďalších fondov, ak je použitie týchto fondov upravené v stanovách,
 - 2. úhrada straty, ak družstvo nemá v stanovách upravenú uhradzovaciu povinnosť členov alebo, ak stanovy neupravujú úhradu straty inak,
 - 3. zníženie už upísaných členských vkladov,
- c) o znižovaní základného imania sa neúčtuje pri prevode členských práv, alebo ak sa dedič stane členom družstva,
- d) o zvyšovaní alebo znižovaní nezapisovaného základného imania družstva sa môže účtovať v prospech alebo na ťarchu účtu 411 bez účtovania na účte 419,
- e) na účtovanie o vyrovnacom podiele sa primerane vzťahuje odsek 4.

(7) Na účtovanie základného imania v účtovnej jednotke, ktorou je komanditná spoločnosť sa primerane vzťahuje odsek 4.

(8) Tvorba rezervného fondu pri vzniku obchodnej spoločnosti sa účtuje na ťarchu účtu 353 – Pohľadávky za upísané vlastné imanie so súvzťažným zápisom v prospech účtu 417 - Zákonný rezervný fond z kapitálových vkladov. Tvorba rezervného fondu z účtovného zisku sa účtuje na ťarchu účtu 431 - Výsledok hospodárenia v schvaľovaní alebo 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov so súvzťažným zápisom v prospech účtu 421 – Zákonný rezervný fond. V účtovníctve spoločníka sa účtuje pri vzniku obchodnej spoločnosti suma tvoriaca rezervný fond na ťarchu účtovej skupiny 06 – Dlhodobý finančný majetok so súvzťažným zápisom v prospech účtu 367 – Záväzky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov.

(9) Pri vzniku družstva sa tvorba nedeliteľného fondu účtuje na ťarchu účtu 353 – Pohľadávky za upísané vlastné imanie so súvzťažným zápisom v prospech účtu 418 - Nedeliteľný fond z kapitálových vkladov. Tvorba nedeliteľného fondu z účtovného zisku sa účtuje na ťarchu účtu 431 – Výsledok hospodárenia vo schvaľovacom alebo 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov so súvzťažným zápisom v prospech účtu 422 – Nedeliteľný fond. V účtovníctve člena družstva sa účtuje pri vzniku družstva suma tvoriaca nedeliteľný fond na ťarchu účtu 069 – Ostatný dlhodobý finančný majetok so súvzťažným zápisom v prospech účtu 367 – Záväzky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov.

§ 26

Účtovanie pri splynutí a rozdelení

(1) Pri splynutí alebo rozdelení sa ku dňu zrušenia bez likvidácie rozdiely medzi zisteným ocenením majetku a záväzkov v účtovníctve a ocenením podľa § 27 ods.1 písm. d) zákona zaúčtujú na príslušné účty majetku a záväzkov, s prípadným použitím účtu 015 – Goodwill so súvzťažným zápisom na účte 416 – Oceňovacie rozdiely z precenenia pri splynutí a rozdelení. Pri cenných papieroch a derivátoch sa postupuje podľa § 14 a 16.

(2) Zostatok účtu 416 – Oceňovacie rozdiely z precenenia pri splynutí a rozdelení sa v otváracích súvahách obchodných spoločností a družstiev vzniknutých splynutím a v otváracích súvahách obchodných spoločností a družstiev vzniknutých rozdelením vykazuje na účtoch účtových skupín 41 – Základné imanie a kapitálové fondy a 42 – Fondy zo zisku a prevedené výsledky hospodárenia podľa zmluvy o splynutí alebo zmluvy o rozdelení.

(3) Pri splynutí obchodných spoločností alebo družstiev sú v otváracjej súvahe vysporiadané ich vzájomné pohľadávky a záväzky. O prípadné rozdiely vzniknuté vysporiadaním vzájomných pohľadávok a záväzkov sa upraví účet 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov a 429 - Neuhradená strata minulých rokov v otváracjej súvahe.

§ 27

Účtovanie predaja podniku

(1) Pri predaji podniku alebo jeho časti sa v účtovníctve predávajúceho účtuje predávaný majetok podniku alebo jeho časti na ľarchu účtu 588 – Ostatné mimoriadne náklady a záväzky v prospech účtu 688 – Ostatné mimoriadne výnosy. Predajná cena sa účtuje na ľarchu účtu 371 – Pohľadávky z predaja podniku a v prospech účtu 688 - Ostatné mimoriadne výnosy. Rozdiel účtov 588 – Ostatné mimoriadne náklady a 688 - Ostatné mimoriadne výnosy vyjadruje zisk alebo stratu z predaja podniku.

(2) V účtovníctve kupujúceho sa účtuje kupovaný majetok podniku alebo jeho časti na ľarchu príslušných účtov majetku a prevzaté záväzky v prospech príslušných účtov záväzkov. Kúpna cena sa účtuje v prospech účtu 372 – Záväzky z kúpy podniku.

§ 28

Účtovanie pri zrušení obchodných spoločností, družstiev alebo štátnych podnikov s likvidáciou

(1) Ku dňu skončenia likvidácie obchodných spoločností alebo družstiev sa zostaví mimoriadna účtovná závierka, ktorá obsahuje vyčíslenie záväzku z dôvodu splatnej dane z príjmov. Na účely zabezpečenia vedenia účtovníctva do dňa zániku účtovnej jednotky sa otvoria účty majetku a záväzkov a účtuje sa o vysporiadaní daňovej povinnosti a vyplatení podielu spoločníkov na likvidačnom zostatku.

(2) Na účtovanie o zrušení štátneho podniku s likvidáciou sa primerane vzťahuje odsek 1.

§ 29

Účtovanie v konkurze a vyrovaní

(1) V účtovníctve dlžníka¹⁶) sa po úplnom a včasnom splnení vyrovnania potvrdeného súdom účtujú zaniknuté záväzky na ťarchu príslušného účtu záväzkov a v prospech účtu 688 – Ostatné mimoriadne výnosy.

(2) Pri uzavretí účtovných kníh podľa § 16 ods. 3 písm. d) zákona sa preúčtujú zostatky tých účtov nákladov budúcich období, výnosov budúcich období, výdavkov budúcich období, príjmov budúcich období, rezerv a opravných položiek, ktoré vstupom do konkurzu stratili opodstatnenosť, a to buď na účty pohľadávok a záväzkov, alebo na účty nákladov a výnosov.

(3) Otváracia súvaha, ktorá sa zostavuje ku dňu účinnosti vyhlásenia konkurzu nadväzuje na zostatky súvahových účtov.

(4) Majetok nezachytený v účtovníctve úpadcu¹⁶), ktorý však úpadcovi preukázateľne patrí v deň vyhlásenia konkurzu, sa účtuje na ťarchu príslušného majetkového účtu so súvzťažným zápisom v prospech mimoriadnych výnosov.

(5) V účtovníctve úpadcu sa po úplnom a včasnom splnení núteného vyrovnania potvrdeného súdom účtujú zaniknuté záväzky na ťarchu príslušného záväzkového účtu so súvzťažným zápisom v prospech účtu 688 – Ostatné mimoriadne výnosy.

§ 30

Účtovanie zákazkovej výroby

(1) Zákazková výroba (ďalej len „zákazka“) je vytvorenie jednotlivého hmotného majetku alebo kombinácie hmotných majetkov, ktoré spolu súvisia alebo sú navzájom závislé vzhľadom na ich dizajn, technológiu, účel alebo použitie na základe zmluvy.

(2) Zákazka zahŕňa aj

a) poskytovanie služieb, ktoré priamo súvisia s vytvorením majetku podľa odseku 1, služby manažérov projektu alebo architektov,

b) rekonštrukciu, likvidáciu majetku podľa odseku 1 alebo rekultiváciu životného prostredia po likvidácii majetku podľa odseku 1.

(3) Zákazka môže byť dohodnutá s

- a) fixnou cenou alebo s dodatkom o možnosti zvyšovania nákladov,
- b) cenou dohodnutou ako súčet nákladov a percentuálnej marže alebo fixnej marže.

(4) Výnosy zo zákazky zahŕňajú cenu dohodnutú v zmluve. Súčasťou týchto výnosov sú aj zmeny ceny dohodnutej v zmluve, ak sa dodatočne dohodne iný rozsah prác, nároky a stimulačné doplatky.

(5) Nároky sú požiadavky dodávateľa, ktoré bude uplatňovať u odberateľa alebo tretej osoby najmä ako náhradu za náklady nezahrnuté do ceny zákazky, zdržanie zapríčinené odberateľom, zmenu špecifikácie alebo dizajnu, za predpokladu, že výška nárokov bude odberateľom akceptovaná.

(6) Stimulačný doplatok patrí dodávateľovi, ak dodrží špecifické podmienky dohodnuté v zmluve alebo uskutoční zákazku kvalitnejšie, vo väčšom rozsahu alebo skôr. Stimulačný doplatok zvyšuje pôvodne zmluvne dohodnutý výnos zo zákazky.

(7) Náklady na zákazku na účely účtovania sú tie náklady, ktoré sa dajú priradiť k zákazke odo dňa uzatvorenia zmluvy až po jej úplné splnenie

- a) priame náklady priamo súvisiace so zákazkou,
- b) nepriame náklady, ktoré sa dajú priradiť k zákazke,
- c) iné náklady, napríklad správna réžia, náklady na výskum a vývoj, ak nie je v zmluve dohodnuté inak.

(8) Na účely účtovania o zákazke sa zostavuje jej rozpočet.

(9) Ak začiatok a ukončenie zákazky je v rôznych účtovných obdobiach, náklady a výnosy zákazky sa účtujú do účtovného obdobia, v ktorom boli práce súvisiace so zákazkou vykonané.

(10) Na účely vykazovania nákladov sa vedie ich analytická evidencia v kalkulačnom členení zákazky.

(11) Ak sa z uskutočnenia zákazky očakáva strata, pretože rozpočtované náklady na zákazku podľa odseku 7 sú vyššie ako rozpočtované výnosy zo zákazky podľa odseku 4, táto strata sa zohľadní v účtovnom období, v ktorom sa zákazka začala uskutočňovať a to vytvorením opravnej položky podľa odsekov 12 a 13 a rezervy podľa odseku 13.

(12) Ak je očakávaná strata podľa odseku 11 nižšia ako doteraz aktivované zásoby vzťahujúce sa k zákazke, vytvára sa k nim opravná položka vo výške tejto straty.

(13) Ak je očakávaná strata podľa odseku 11 vyššia ako sú doteraz aktivované zásoby, vzťahujúce sa k zákazke, vytvára sa k týmto zásobám opravná položka vo výške týchto zásob a rezerva vo výške rozdielu medzi touto stratou a výškou doteraz aktivovaných zásob vzťahujúcich sa k zákazke.

(14) Výnosy zo zákazky sa účtujú v závislosti od stupňa dokončenia zákazky bez ohľadu na to, či doteraz uskutočnené práce boli už fakturované a v akej výške. Tento postup účtovania sa nazýva metódou percenta dokončenia.

(15) Stupeň dokončenia zákazky sa na účely odseku 14 zisťuje v závislosti od charakteru zákazky ako

- a) pomer skutočne vynaložených nákladov na zákazku k celkovým nákladom na zákazku podľa rozpočtu,
- b) posúdenie, zhodnotenie vykonanej práce, napríklad odpracované hodiny, počet ukončených operácií,
- c) dokončenie niektorých častí zákazky, napríklad dokončenie poschodia domu k celkovému počtu poschodí domu.

(16) Metóda percenta dokončenia sa uplatňuje kumulatívne v každom účtovnom období na základe aktuálneho rozpočtu výnosov a nákladov zákazky. Vplyv zmeny odhadu sa účtuje ako výnos alebo náklad v tom účtovnom období, v ktorom bola zmena uskutočnená.

Osobitné ustanovenia o postupoch účtovania

§ 31

V účtovníctve účtovnej jednotky sa účtuje na účtoch týchto účtovných tried:

- a) účtová trieda 0 – Dlhodobý majetok,
- b) účtová trieda 1 – Zásoby,
- c) účtová trieda 2 – Finančné účty,
- d) účtová trieda 3 – Zúčtovacie vzťahy,
- e) účtová trieda 4 – Kapitálové účty a dlhodobé záväzky,
- f) účtová trieda 5 – Náklady,
- g) účtová trieda 6 – Výnosy,
- h) účtová trieda 7 – Uzavierkové účty a podsúvahové účty.

Účtová trieda 0 – Dlhodobý majetok

§ 32

(1) V účtovej triede 0 – Dlhodobý majetok sa účtuje o

- a) dlhodobom majetku,
- b) obstaraní dlhodobého majetku,
- c) poskytnutých preddavkoch na dlhodobý majetok,
- d) oprávkach k dlhodobému nehmotnému majetku a k dlhodobého hmotnému majetku,
- e) opravných položkách k dlhodobému majetku.

(2) V účtovej triede 0 – Dlhodobý majetok sa účtuje o majetku, ku ktorému má účtovná jednotka vlastnícke právo alebo správy majetku štátu a ďalej najmä o

- a) kúpenom dlhodobom hnutel'nom majetku, ktorého vlastnícke právo kupujúci nadobudne zaplatením a do nadobudnutia vlastníckeho práva majetok užíva,
- b) kúpenom dlhodobom nehnuteľnom majetku, pri ktorom vlastníctvo kupujúci nadobúda povolením vkladu do katastra nehnuteľností³⁾ a do nadobudnutia vlastníctva kupujúci nehnuteľnosť užíva,
- c) majetku v nájme, ktorý sa odpisuje za podmienok ustanovených v osobitnom predpise¹⁴⁾,
- d) technicom zhodnotení v účtovníctve účtovnej jednotky, ktorá je nájomcom a ktoré odpisuje za podmienok ustanovených v osobitnom predpise²⁰⁾,
- e) technickej rekultivácii, ktorá nie je súčasťou obstarávacej ceny dlhodobého majetku a vykonáva sa na pozemkoch vo vlastníctve inej osoby ako je účtovná jednotka,
- f) dlhodobom nehmotnom majetku,
- g) o dlhodobom hmotnom majetku, ktorého vlastníctvo zmluvou o zabezpečovacom prevode práva²¹⁾ prešlo na veriteľa, a ktorý sa na základe zmluvy o výpožičke²²⁾ bezodplatne užíva počas trvania zabezpečenia záväzku prevodom práva; ocenenie tohto majetku sa prevodom práva a výpožičkou nemení.

(3) O majetku, ktorý je predmetom zmluvy o kúpe prenajatej veci¹⁸⁾ sa účtuje v účtovníctve vlastníka tohto majetku a v účtovníctve nájomcu sa sleduje na podsúvahovom účte.

§ 33

Účtovanie obstarania dlhodobého majetku

(1) Dlhodobým nehmotným majetkom a dlhodobým hmotným majetkom sú na účely účtovania majetok a technické zhodnotenie podľa § 32 ods.2 písm. d) uvedené do užívania. Uvedením do užívania sa rozumie zabezpečenie všetkých technických funkcií tohto majetku potrebných na jeho užívanie a splnenie povinností podľa osobitných predpisov²³⁾.

(2) Odsek 1 sa vzťahuje aj na technickej zhodnotenie majetku.

(3) Dlhodobý nehmotný majetok a dlhodobý hmotný majetok vytvorený vlastnou činnosťou sa účtuje na ťarchu účtu účtovnej skupiny 04 - Obstaranie dlhodobého majetku a v

²⁰⁾ § 28 ods. 3 zákona č. 366/1999 Z. z. v znení zákona č. 466/2000 Z. z.

²¹⁾ § 553 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 509/1991 Zb.

²²⁾ § 659 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 509/1991 Zb.

²³⁾ Napríklad zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov, zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení zákona č. 438/2002 Z. z.

prospech účtu 623 - Aktivácia dlhodobého nehmotného majetku alebo 624 - Aktivácia dlhodobého hmotného majetku.

(4) Dlhodobý nehmotný majetok a dlhodobý hmotný majetok nadobudnutý bezodplatne sa účtuje na ľarchu účtu účtovej skupiny 04 - Obstaranie dlhodobého majetku a v prospech účtu 413 - Ostatné kapitálové fondy. Majetok nadobudnutý štátnym podnikom delimitáciou sa účtuje na príslušný účet majetku a v prospech účtu 411 - Základné imanie.

(5) Dlhodobý nehmotný majetok a dlhodobý hmotný majetok preradený z osobného užívania do podnikania sa účtuje na ľarchu účtu účtovej skupiny 01 – Dlhodobý nehmotný majetok, 02 – Dlhodobý hmotný majetok - odpisovaný alebo 03 – Dlhodobý hmotný majetok - neodpisovaný a v prospech účtu –Vlastné imanie fyzickej osoby – podnikateľa.

(6) Na účtoch účtovej skupiny 05 - Poskytnuté preddavky na dlhodobý majetok sa účtujú dlhodobé preddavky a krátkodobé preddavky poskytnuté na dlhodobý majetok.

§ 34

Účtovanie obstarávania dlhodobého nehmotného majetku

(1) Na účte 041 - Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku sa účtuje obstarávaný dlhodobý nehmotný majetok do času jeho uvedenia do užívania vrátane nákladov súvisiacich s jeho obstaraním. Súčasťou nákladov súvisiacich s obstaraním nie sú úroky a kurzové rozdiely. Ak je súčasťou nákladov súvisiacich s obstaraním dlhodobého nehmotného majetku zhotovovanie hnuiteľných predmetov, napríklad prototypov, modelov alebo vzoriek, na ktorých sa práce skúšajú a overujú, sledujú sa na samostatnom analytickom účte. Ak sú hnuiteľné predmety pre ďalšie práce nepotrebné, naloží sa s nimi podľa toho, či sa predajú, likvidujú alebo využijú vo vlastnej činnosti. Ak sa tieto predmety využijú vo vlastnej činnosti zaúčtujú sa na príslušný účet majetku.

(2) Ak sa dlhodobý nehmotný majetok vytvára vlastnou činnosťou alternatívne, napríklad alternatívne projekty, sú súčasťou ocenenia dlhodobého nehmotného majetku náklady na všetky alternatívne riešenia.

§ 35

Účtovanie obstarávania dlhodobého hmotného majetku

(1) Na účte 042 - Obstaranie dlhodobého hmotného majetku sa účtuje obstarávaný dlhodobý hmotný majetok a jeho technické zhodnotenie do času jeho uvedenia do užívania vrátane nákladov súvisiacich s jeho obstaraním, najmä na

- a) prípravu a zabezpečenie výstavby dlhodobého hmotného majetku, napríklad odvody za dočasné odňatie poľnohospodárskej pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, náklady na poskytnutie záruky v súvislosti s obstaraním, a to do času uvedenia dlhodobého majetku do užívania,

- b) prieskumné, geologické, geodetické a projektové práce, a to vrátane variantných riešení, umelecké diela tvoriace súčasť stavebných objektov, náhrady na odstránenie ekonomickej ujmy poľnohospodárskych organizácií, odvody za trvalé odňatie poľnohospodárskej pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, odvody za dočasné odňatie poľnohospodárskej pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu pre zariadenie staveniska, otvárký nových lomov, pieskovní a hlinísk, technickú rekultiváciu, technické zhodnotenie ¹¹⁾, dopravné, montážne práce a clo,
- c) zabezpečovacie a konzervačné práce, alebo udržiavacie a dekonzervačné práce, ak sa zastavia práce na obstarávaní dlhodobého hmotného majetku,
- d) náhrady za nútené obmedzenie užívania nehnuteľností a náhrady majetkovej ujmy poskytované vlastníkom nehnuteľností podľa osobitných predpisov²⁴⁾ a platby za ekologickú ujmu²⁵⁾ v súvislosti s výstavbou,
- e) úhradu nákladov účelne vynaložených na pripojenie a zabezpečenie požadovaného príkonu alebo požadovanej dodávky plynu, tepla a vody, ako i úhrada vlastníkom rozvodného zariadenia za preložku rozvodného zariadenia²⁶⁾,
- f) skúšky, ktorými zhotoviteľ preukazuje riadne vykonanie diela; ak pri skúškach vzniknú použiteľné výrobky alebo výkony, ktoré podľa zmluvy patria objednávateľovi, znížia sa o výnosy z týchto výrobkov alebo výkonov náklady na obstaranie dlhodobého hmotného majetku.

(2) Na účte 042 - Obstaranie dlhodobého hmotného majetku sa neúčtujú a nie sú súčasťou obstarávacej ceny dlhodobého hmotného majetku

- a) penále, pokuty, poplatky, úroky z omeškania alebo iné sankcie zo zmluvných vzťahov a peňažné náhrady škôd súvisiace s obstaraním dlhodobého hmotného majetku,
- b) náklady na prípravu pracovníkov pre budované prevádzky a zariadenia,
- c) náklady na vybavenie obstarávaného dlhodobého majetku zásobami,
- d) náklady na biologickú rekultiváciu,
- e) náklady súvisiace s prípravou a zabezpečením výstavby, ktoré vznikli po uvedení obstaraného hmotného majetku do užívania,
- f) náklady na opravy a udržiavanie dlhodobého hmotného majetku, pričom opravami sa odstraňuje čiastočné fyzické opotrebovanie alebo poškodenie za účelom uvedenia do predchádzajúceho alebo prevádzkyschopného stavu a uvedením do prevádzky - schopného stavu sa rozumie vykonanie opravy aj s použitím iných než pôvodných materiálov, náhradných dielcov, súčastí alebo technológií, ak nedôjde k zmene technických parametrov alebo zvýšeniu výkonnosti majetku a ani k zmene účelu

²⁴⁾ Napríklad zákon č. 70/1998 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov, zákon č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov, zákon č. 184/2002 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon), zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

²⁵⁾ Napríklad zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

²⁶⁾ Zákon č. 70/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov.

použitia; udržiavaním sa spomaľuje fyzické opotrebovanie, predchádza jeho následkom a odstraňujú sa drobnejšie závady,

g) kurzové rozdiely,

h) úroky.

(3) Na účte 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku sa účtujú aj náklady vynaložené na technické zhodnotenie dlhodobého hmotného majetku, ktorý má účtovná jednotka v nájme alebo bude mať v nájme na základe písomnej zmluvy a toto technické zhodnotenie sa bude odpisovať. V účtovníctve vlastníka prenajatého dlhodobého hmotného majetku sa v takomto prípade neúčtujú náklady na technické zhodnotenie a tieto náklady nezvyšujú obstarávaciu cenu dlhodobého hmotného majetku.

§ 36

Účtovanie pri vyradovaní dlhodobého majetku

(1) Dlhodobý majetok sa vyraduje predajom, likvidáciou, vydaním alebo prevodom podľa osobitných predpisov²⁷⁾, darovaním, vkladom dlhodobého majetku do inej obchodnej spoločnosti alebo družstva, v dôsledku škody alebo manka, preradením z podnikania do osobného užívania a delimitáciou.

(2) Zostatková cena stavebného objektu alebo jeho časti likvidovaného v dôsledku novej stavby, vrátane nákladov na likvidáciu sa zahrnie do nákladov na novú stavbu.

(3) Pri čiastočnej likvidácii jednotlivého dlhodobého hmotného majetku sa obstarávacía cena dlhodobého hmotného majetku zníži o obstarávaciu cenu vyradenej časti majetku, pričom oprávky k vyradenej časti majetku sú vyjadrené rovnakým percentom odpisov ako oprávky k dlhodobému hmotnému majetku ako celku za predpokladu, že zostávajúca časť majetku nestratí spôsobilosť užívania. Rovnako sa postupuje pri dlhodobom nehmotnom majetku a pri vyradení časti súboru hnutelných vecí.

(4) Ak sa podľa osobitných predpisov bezodplatne prevádza dlhodobý hmotný majetok, odpíše sa jeho obstarávacía cena jednorazovo do nákladov a ako plne odpísaný sa bezodplatne prevedie nadobúdajúcej účtovnej jednotke, v účtovníctve ktorej sa neodpisuje.

(5) Zostatková cena dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku, ktorý nie je plne odpísaný, sa účtuje pri vyradení najmä na ťarchu účtov

a) 541 – Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku pri predaji,

b) 551 - Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku pri likvidácii alebo pri prevode podľa osobitných predpisov,

²⁷⁾) Napríklad zákon č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov, zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov, zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov.

- c) 543 - Dary pri darovaní,
- d) 367 – Závazky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov pri vecnom vklade do obchodnej spoločnosti alebo družstva,
- e) 549 - Manká a škody pri manká a škodách,
- f) 491 – Vlastné imanie fyzickej osoby – podnikateľa pri prevode do osobného užívania,
- g) 411 - Základné imanie pri delimitácii alebo pri prevode majetku štátu, ku ktorému má právo hospodárenia štátny podnik podľa osobitného predpisu²⁸).

(6) Pri predaji dlhodobého finančného majetku sa cena, v ktorej sa účtuje na príslušných účtoch účtovej skupiny 06 – Dlhodobý finančný majetok, účtuje na ľarchu účtu 561 - Predané cenné papiere a podiely.

(7) Pri zrušení prác a trvalom zastavení prác súvisiacich s obstaraním dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku, sa suma účtovaná na účte 041 – Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku alebo 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku zaúčtuje na ľarchu účtu 549 – Manká a škody, ak ide o škodu a v ostatných prípadoch na ľarchu účtu 548 - Ostatné náklady na hospodársku činnosť.

§ 37

Účtovanie dlhodobého nehmotného majetku

(1) Na účte 011 - Zriaďovacie náklady sa účtujú náklady súvisiace so založením a vznikom účtovnej jednotky, ktorými sú súdne poplatky, notárske poplatky, náklady na pracovné cesty, mzdy, odmeny za sprostredkovanie, nájomné, náklady súvisiace so zriadením uhrádzané materskej spoločnosti a iné náklady. Zriaďovacími nákladmi nie sú náklady súvisiace s obstaraním dlhodobého majetku, zásob, reprezentačné a ďalšie náklady, ktoré podľa osobitného predpisu⁴) nie sú daňovým výdavkom.

(2) Ako zriaďovacie náklady sa neúčtujú náklady spojené so zlúčením, splynutím a rozdelením obchodných spoločností a družstiev a so zmenou ich právnej formy, upisovaním nových akcií a iným zvyšovaním vlastného imania a s tým súvisiace náklady ako sú náklady na notárske poplatky, súdne poplatky, provízie maklérom, odborné posudky, poradenstvo, prospekt emitenta cenných papierov a iné náklady.

(3) Dlhodobý nehmotný majetok vytvorený vlastným vývojom alebo v priebehu jeho vývoja sa aktivuje na účte 012 – Aktivované náklady na vývoj, ak je možné preukázať

- a) možnosť jeho technického dokončenia tak, že ho bude možné používať alebo prediť,
- b) zámer jeho dokončenia, používania alebo predaja,
- c) schopnosť účtovnej jednotky jeho používania a predaja,

²⁸) Zákon č. 92/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.

- d) spôsob vytvárania budúcich ekonomických úžitkov a existenciu trhu pre výstupy dlhodobého nehmotného majetku alebo pre dlhodobý nehmotný majetok sám o sebe, alebo, ak bude používaný vo vnútri účtovnej jednotky jeho použiteľnosť,
- e) dostupnosť zodpovedajúcich technických zdrojov, finančných zdrojov a ostatných zdrojov pre dokončenie jeho vývoja, použitie alebo predaj,
- f) spoľahlivé ocenenie nákladov súvisiacich s jeho obstaraním v priebehu vývoja.

(4) Na účte 012 – Aktivované náklady na vývoj, sa účtuje o vývoji, ak ide o aplikáciu zistení výskumu alebo iných znalostí na plánovanie alebo návrh výroby nových alebo významne zlepšených materiálov, zariadení, výrobkov, procesov, systémov alebo služieb pred začatím ich výroby alebo používania. Ako vývoj sa účtuje najmä dizajn a

- a) zhotovenie a testovanie prototypov a modelov,
- b) nástrojov, šablón, foriem a čipov využívaním novej technológie,
- c) zhotovenie a činnosť skúšobnej prevádzky, ktorá nie je v etape ekonomickej realizovateľnosti výroby,
- d) zhotovenie a prevádzku vybranej alternatívy pre nové alebo zlepšené materiály, zariadenia, výrobky, procesy, systémy alebo služby.

(5) Výsledky vykonaných vývojových prác sa účtujú ako náklady na vývoj, ak sú

- a) kúpené samostatne a nie sú súčasťou dodávky iného dlhodobého majetku a jeho ocenenia,
- b) vytvorené vlastnou činnosťou za účelom obchodovania s nimi; nejde o výsledky zákazky alebo súčasť dodávky dlhodobého majetku,
- c) vytvorené vlastnou činnosťou pre potreby účtovnej jednotky.

(6) Náklady na vývoj sa aktivujú, ak ich suma neprevýši sumu, u ktorej je pravdepodobné, že sa získa z budúcich ekonomických úžitkov po odpočítaní ďalších nákladov vývoja, predaja a administratívnych nákladov, ktoré sa týkajú priamo marketingu výrobkov alebo procesov. Ak sa nepreukáže podľa odseku 3 možnosť aktivovania nákladov na vývoj, účtujú sa do nákladov účtovných období, v ktorých vznikli.

(7) Na účtoch dlhodobého nehmotného majetku sa neúčtujú náklady na výskum, ktorým sa rozumie pôvodné a plánované zisťovanie, vykonávané s cieľom získať nové vedecké poznatky alebo technické poznatky. Náklady na výskum sa účtujú do nákladov v účtovných obdobiach, v ktorých vznikli. Nákladmi na výskum sú najmä náklady na

- a) činnosti zamerané na získanie nových poznatkov,
- b) skúmanie, zhotovenie a konečný výber aplikácií zo záverov výskumu alebo iných poznatkov,

- c) hľadanie alternatívnych materiálov, zariadení, výrobkov, procesov, systémov alebo služieb,
- d) formuláciu dizajnu, hodnotenie a konečný výber možných alternatív nových alebo zlepšených materiálov, zariadení, výrobkov, procesov, systémov alebo služieb.

(8) Softvér sa účtuje na účte 013 – Softvér bez ohľadu na to, či je alebo nie je predmetom autorských práv, ak je

- a) kúpený samostatne, a nie je súčasťou dodávky hardvéru a jeho ocenenia,
- b) vytvorený vlastnou činnosťou za účelom obchodovania s ním a použitia pre potreby v účtovnej jednotke, ak nejde o softvér na zákazku alebo o súčasť dodávky hardvéru.

(9) Na účte 014 - Oceniteľné práva sa účtujú napríklad výrobo-technické poznatky (know how), licencie, užívacie práva, vydavateľské práva, vydavateľské tituly, autorské práva, dovozné kvóty a vývozné kvóty, obchodné značky, ochranné známky, receptúry, predmety priemyselných práv a iné výsledky duševnej tvorivej činnosti, ak sa obstarali za odplatu.

(10) Na účte 015 – Goodwill sa účtuje goodwill obstaraný napríklad

- a) kúpou, výmenou alebo vkladom podniku alebo jeho časti,
- b) rozdelením,
- c) splynutím.

(11) Goodwill sa účtuje na účte 015 – Goodwill, ak je kladný rozdiel medzi obstarávacou cenou a podielom obstarávateľa na reálnej hodnote obstaraného identifikovateľného majetku a záväzkov v deň obstarania. Ak je tento rozdiel záporný ide o badwill a účtuje sa v prospech účtu 015 – Goodwill.

(12) Goodwill sa účtuje pri kúpe alebo vklade podniku alebo jeho časti, ak je kúpna cena alebo uznaná hodnota vkladu vyššia ako je reálna hodnota jednotlivých zložiek majetku a záväzkov, ktorou sa tento majetok a záväzky ocenia v účtovníctve kupujúceho alebo prijímateľa vkladu. Badwill sa zaúčtuje v prospech účtu 015 – Goodwill.

(13) Goodwill sa účtuje pri splynutí a rozdelení, ak je účtovná hodnota podielu jednej zúčastnenej spoločnosti na základnom imaní inej zúčastnenej spoločnosti vyššia než je reálna hodnota majetku a záväzkov pripadajúca na tento podiel. To neplatí pri zlúčení, keď sa použije účtovná hodnota majetku a záväzkov tejto inej zúčastnenej spoločnosti pripadajúca na tento podiel. Badwill sa zaúčtuje v v prospech účtu 015 – Goodwill.

(14) Goodwill vytvorený vlastnou činnosťou sa neaktivuje.

(15) Odpisy goodwillu sa účtujú na ľarchu účtu 551 – Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku.

(16) Badwill sa účtuje v prospech účtu 551 – Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku.

(17) Náklady na školenia a semináre, marketingové a podobné štúdie, prieskum trhu, poradenstvo, odborné posudky, získanie noriem a certifikátov, napríklad ako sú ISO normy, prípravu a zábeh výkonov, reklamu, uvedenie výrobkov na trh, reštrukturalizáciu a reorganizáciu podniku alebo jeho časti, na rozšírenie výroby, ako aj ostatné náklady podobného charakteru sa neúčtujú ako dlhodobý nehmotný majetok, ale sa účtujú ako náklady na hospodársku činnosť v časovej a vecnej súvislosti s účtovným obdobím, na ktoré sa vzťahujú.

§ 38

Účtovanie dlhodobého hmotného majetku

(1) Obstaranie ložísk nerastných surovín sa účtuje na účte 031 - Pozemky, pričom ocenenie pozemku je vrátane ceny ložiska nerastných surovín. Obstarávacia cena pozemku sa znižuje postupne formou opravnej položky o hodnotu vyťažených surovín. Po vyťažení ložiska a jeho rekultivácii sa suma zaúčtovanej opravnej položky zníži o výdavky na rekultiváciu, maximálne však do výšky zaúčtovanej opravnej položky.

(2) Do obstarávacej ceny pozemku sa zahrnie hodnota kúpeného lesa, ak sa kúpil za účelom jeho pestovania. Obstarávacia cena kúpeného pozemku vysadená stromami alebo krikmi, ktoré nie sú pestovateľským celkom trvalých porastov¹⁰⁾, je cena vrátane výsadby.

(3) Na účte 032 - Umelecké diela a zbierky sa účtujú

a) umelecké diela⁸⁾, ak nie sú súčasťou stavebných objektov,

b) zbierky, napríklad súbor predmetov zobrazujúci historický alebo technický vývoj v podnikateľskej činnosti, hnutel'né kultúrne pamiatky.

(4) Na účte 026 – Základné stádo a ťažné zvieratá sa účtujú bez ohľadu na obstarávaciu cenu dospelé plemenné a chovné zvieratá⁴⁾ za účelom hospodárskeho využitia. Dospelosť zvierat na účely ich zaradenia do dlhodobého hmotného majetku je stanovená zootechnickými zásadami ako je spôsobilosť reprodukcie, napríklad spôsobilosť na rozmnožovanie vlastného druhu, veková hranica. Hospodárskym úžitkom sa rozumie najmä narodenie mláďat, produkcia mlieka, vlny, využitie ťažnej sily zvierat'a, komerčné využitie. Na tomto účte sa môžu účtovať aj zvieratá základného stáda a ostatných hospodársky využívaných chovov napríklad muflónov, danielov, jeleňov, pštrosov, ak ich využiteľnosť v chove je dlhšia ako štyri roky.

(5) Ocenenie dospelých zvierat obstaraných z vlastného chovu preradených zo zásob do dlhodobého hmotného majetku sa zvýši napríklad o náklady spojené s preradením, externé náklady na veterinárnu kontrolu, dopravu zvierat na iné miesto ustajnenia.

§ 39

Účtovanie opravnej položky k nadobudnutému majetku

(1) Na účte 097 - Opravná položka k nadobudnutému majetku sa účtuje pri prevode majetku štátu podľa osobitného predpisu²⁸⁾ a pri predaji podniku, pokiaľ sa nevykonáva individuálne precenenie jednotlivých zložiek majetku. O tejto opravnej položke sa účtuje ako o rozdiel medzi kúpnou cenou pri predaji alebo cenou dosiahnutou vydražením a hodnotou majetku, ktorou sa ocenil v účtovníctve privatizovaného subjektu alebo predávajúceho zníženou o prevzaté záväzky. Účet 097- Opravná položka k nadobudnutému majetku môže mať podľa svojho charakteru aktívny zostatok alebo pasívny zostatok. Majetok na príslušných majetkových účtoch sa pritom ocení zostatkovou cenou z účtovníctva privatizovaného subjektu alebo predávajúceho.

(2) Ak sa individuálne precenenie jednotlivých zložiek majetku nevykonáva, zaúčtuje sa opravná položka k majetku na účte 097 - Opravná položka k nadobudnutému majetku. Do opravnej položky sa nezahrňa cena pozemkov, ktorá sa zaúčtuje na účte 031 - Pozemky v dohodnutej cene; pokiaľ nie je cena pozemkov dohodnutá osobitne, zaúčtujú sa pozemky v ocenení podľa osobitného predpisu.

(3) Majetok sa môže dodatočne individuálne preceniť na základe odborného odhadu, a to len do výšky kúpnej ceny, alebo ceny dosiahnutej vydražením a o výsledok precenenia sa upraví opravná položka. Dodatočné precenenie sa môže vykonať najneskoršie do termínu prvého zostavenia účtovnej závierky; pokiaľ od nadobudnutia majetku do uzatvorenia účtovných kníh neuplynú tri mesiace, možno vykonať precenenie aj v nasledujúcom účtovnom období. Dodatočné precenenie sa týka všetkého takto obstaraného majetku s výnimkou pohľadávok, prechodných účtov aktív a účtov peňažných prostriedkov.

(4) Opravná položka sa odpisuje do nákladov alebo výnosov, pravidelne počas 15 rokov od nadobudnutia dlhodobého majetku, a to nepriamo prostredníctvom účtu 098 - Oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku. Pri jej úplnom odpísaní sa vyradí z účtovníctva, zaúčtovaním v prospech alebo na ťarchu účtu 097 - Opravná položka k nadobudnutému majetku. Neodpísaná časť opravnej položky k nadobudnutému majetku sa jednorazovo odpíše podľa povahy do nákladov alebo výnosov pri predaji alebo vklade celého súboru majetku. Pri predaji alebo vklade časti dlhodobého majetku, ku ktorému sa opravná položka viaže, sa odpíše pomerná časť opravnej položky podľa povahy do nákladov alebo výnosov.

§ 40

Účtovanie nájmu majetku

(1) Pri účtovaní majetku prenajatého na základe písomnej zmluvy, ak predmetom nájmu je súbor hnutel'ného majetku a nehnuteľného majetku používaného a odpisovaného podľa osobitného predpisu¹⁴⁾ sa postupuje takto:

- a) prenajatý majetok sa v účtovníctve prenajímateľa prevedie z účtov účtovných skupín 01, 02, 03, 07 a 08 na ťarchu účtu 069 – Ostatný dlhodobý finančný majetok a ak je

účtovaná opravná položka, zruší sa; prenajatý majetok sa zo strany dať účtu 069 – Ostatný dlhodobý finančný majetok účtuje na ľarchu účtu 374 – Pohľadávky z nájmu,

- b) prenajatý majetok sa v účtovníctve nájomcu účtuje na ľarchu účtov účtových skupín 01, 02 a 03 a v prospech účtov účtovných skupín 07 a 08, so súvzťažným zápisom v prospech účtu 474 - Záväzky z nájmu v ocenení majetku u prenajímateľa a uvedenom v zmluve,
- c) prenajatý majetok vrátený po skončení nájmu sa v účtovníctve nájomcu účtuje v prospech účtov účtových skupín 01, 02 a 03, na ľarchu účtov účtových skupín 07 a 08 a na ľarchu účtu 474 - Záväzky z nájmu,
- d) prenajatý majetok sa po skončení nájmu v účtovníctve prenajímateľa účtuje na ľarchu účtov účtových skupín 01, 02 a 03 a v prospech účtov účtových skupín 07 a 08, so súvzťažným zápisom v prospech účtu 374 – Pohľadávky z nájmu a ak sa má vrátený majetok znovu prenajať, účtuje sa na ľarchu účtu 069 – Ostatný dlhodobý finančný majetok a v prospech účtu 374 – Pohľadávky z nájmu.

(2) Pri účtovaní nájomného pri nájme majetku podľa odseku 1 sa postupuje tak, že celková suma za nájom dohodnutá v zmluve sa rozdelí na zložku

- a) zodpovedajúcu výške odpisov alebo sume na budúce odkúpenie majetku, úhrada ktorej sa účtuje v účtovníctve nájomcu na ľarchu účtu 474 - Záväzky z nájmu a v účtovníctve prenajímateľa v prospech účtu 374 – Pohľadávky z nájmu,
- b) nájomného, o ktorom sa účtuje sa účtuje v účtovníctve nájomcu na ľarchu účtu 518 - Ostatné služby a v účtovníctve prenajímateľa v prospech účtu 665 - Výnosy z dlhodobého finančného majetku.

(3) Zostatok účtov 474 - Záväzky z nájmu a 374 - Pohľadávky z nájmu sa po skončení nájmu účtuje podľa zmluvy.

§ 41

Účtovanie technického zhodnotenia majetku odpisovaného nájmomcom

(1) Technické zhodnotenie vykonané na prenajatom majetku a odpisované nájmomcom sa odpíše v priebehu nájmu.

(2) Zostatková cena technického zhodnotenia pri predčasnom skončení nájmu sa účtuje takto:

- a) v účtovníctve nájomcu do nákladov na ľarchu účtu 551 – Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku,
- b) ak sa nájomca s prenajímateľom dohodnú o odplatnom prevode technického zhodnotenia, účtuje sa o takomto prevode v účtovníctve nájomcu ako o predaji dlhodobého hmotného majetku.

(3) Náklady na uvedenie prenajatého majetku do predchádzajúceho stavu sa účtujú v účtovníctve nájomcu do ostatných nákladov na hospodársku činnosť.

(4) Technické zhodnotenie odpisované nájomcom sa účtuje na účte, na ktorom sa účtuje prenajatý majetok, a pri finančnom lízingu na účte, na ktorom sa bude účtovať majetok prevzatý nájomcom do vlastníctva.

§ 42

Účtovanie dlhodobého majetku na analytických účtoch

(1) Na analytických účtoch sa účtuje

- a) podľa jednotlivých zložiek dlhodobého majetku pričom pri súbore hnutelných vecí a majetku, ktorého súčasťou ocenenia je aj príslušenstvo sa analytické účty vytvárajú pre jednotlivé súbory a pre majetok vrátane príslušenstva a ak sa k súboru hnutelných vecí priradí ďalšia vec a k majetku sa priradí príslušenstvo alebo sa vyradí, upraví sa ocenenie na príslušnom analytickom účte,
- b) podľa účelu ustanoveného osobitnými predpismi alebo vyplývajúceho z požiadaviek riadenia účtovnej jednotky,
- c) ak je účtovná jednotka nájomcom, osobitne majetok podľa § 32 ods.2 písm. c), d) a g),
- d) osobitne majetok daný do zálohy alebo ktorým sa iným spôsobom ručí za záväzky.

(2) Analytická evidencia podľa jednotlivých zložiek dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku slúži na jeho identifikáciu a obsahuje najmä názov alebo opis majetku, číselné označenie, dátum jeho obstarania a uvedenia do užívania, dátum zaúčtovania na účte účtovej skupiny 01, 02 a 03, ocenenie, údaje o zvolenom postupe účtovného odpisovania a daňového odpisovania, sadzby účtovných odpisov a daňových odpisov, sumy účtovných odpisov a daňových odpisov za zdaňovacie obdobie, účtovnú zostatkovú cenu a daňovú zostatkovú cenu, dátum a spôsob vyradenia. Pri majetku, ku ktorému účtovná jednotka nemá vlastnícke právo, majetku danému do zálohy alebo vecnom bremene na majetku, ak na jeho obstaranie bola poskytnutá dotácia, podpora alebo príspevok, sa v analytickej evidencii vlastníka majetku a záložného veriteľa uvedie výška poskytnutej dotácie, podpory alebo príspevkov a ďalšie skutočnosti preukazujúce úplnosť účtovného prípadu. Pri súbore hnutelných vecí a majetku, ktorého súčasťou je aj príslušenstvo, sa jednotlivé časti súboru a jednotlivé kusy majetku zaznamenávajú v analytickej evidencii vo fyzickom a hodnotovom vyjadrení. Ak sa k súboru hnutelných vecí priradí ďalšia vec a k majetku sa priradí príslušenstvo alebo naopak vyradí, zaznamenáva sa v analytickej evidencii aj dátum priradenia alebo vyradenia tejto veci alebo príslušenstva.

(3) Analytické účty dlhodobého finančného majetku sa vedú podľa jeho jednotlivých zložiek, pri preddavkoch a pôžičkách podľa jednotlivých dlžníkov. Analytická evidencia obsahuje údaje potrebné na identifikáciu dlhodobého finančného majetku alebo údaje

ustanovené osobitnými predpismi. Analytické účty k cenným papierom a podielom sa vytvárajú podľa ich členenia uvedeného v § 14.

Účtová trieda 1 – Zásoby

§ 43

Účtovanie zásob

(1) Účtovanie obstarania a úbytku zásob sa vykonáva podľa spôsobu A alebo B. Účtovanie zásob podľa spôsobu A môžu použiť všetky účtovné jednotky, pre ktoré platí toto opatrenie. Účtovanie zásob podľa spôsobu B sa vzťahuje na tie účtovné jednotky, na ktoré sa nevzťahuje povinnosť podľa § 19 zákona.

(2) Spôsobom A sa účtujú zásoby takto:

- a) v priebehu účtovného obdobia sa zložky obstarávacej ceny nakupovaných zásob účtujú na ľarchu účtu 111 - Obstaranie materiálu alebo na ľarchu účtu 131 - Obstaranie tovaru so súvzťažným zápisom na príslušných účtoch zúčtovacích vzťahov, alebo na finančných účtoch; vnútroorganizačné služby, ktoré súvisia s prepravou dodávok zásob a vlastné náklady na spracovanie materiálu sa aktivujú; aktivácia materiálu, služieb a tovaru sa účtuje na ľarchu príslušných účtov zásob so súvzťažným zápisom v prospech účtov účtovej skupiny 62 -Aktivácia,
- b) prevzatie materiálu a tovaru na sklad sa účtuje v účtovníctve účtovnej jednotky v obstarávacích cenách pri nákupoch a vo vlastných nákladoch pri zásobách vlastnej výroby účtovným zápisom na ľarchu účtu 112 - Materiál na sklade alebo 132 - Tovar na sklade a v predajniach a v prospech účtu 111 - Obstaranie materiálu alebo 131 - Obstaranie tovaru,
- c) spotreba materiálu a predaj tovaru sa účtuje na ľarchu príslušných účtov účtovej skupiny 50 - Spotrebované nákupy a pri predaji materiálu na ľarchu účtu 542 - Predaný materiál so súvzťažným zápisom na príslušnom účte zásob,
- d) inventarizačné rozdiely materiálu a tovaru podľa § 11 sa účtujú na ľarchu účtu 549 - Manká a škody, ak ide o manká a v prospech účtu 648 - Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti, ak ide o prebytky alebo v prospech účtov účtovej skupiny 50 - Spotrebované nákupy, ak je možné preukázať, že prišlo k prebytku nesprávnym účtovaním spotreby materiálu alebo predávaného tovaru; úbytky materiálu a tovaru do výšky noriem prirodzených úbytkov sa účtujú na ľarchu účtov účtovej skupiny 50 – Spotrebované nákupy.

(3) Zásoby vlastnej výroby sa spôsobom A účtujú takto:

- a) v priebehu účtovného obdobia sa prírastky zásob vlastnej výroby ocenené vlastnými nákladmi účtujú na ľarchu účtov účtovej skupiny 12 - Zásoby vlastnej výroby so súvzťažným zápisom v prospech príslušných účtov účtovej skupiny 61 - Zmeny

stavu vnútroorganizačných zásob; pri vyskladnení zásob sa účtuje na ťarchu príslušných účtov účtovej skupiny 61 - Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob a v prospech príslušných účtov účtovej skupiny 12 - Zásoby vlastnej výroby,

- b) inventarizačné rozdiely zásob vlastnej výroby podľa § 11 sa účtujú na ťarchu účtu 549 - Manká a škody, ak ide o manká a v prospech účtov účtovej skupiny 61 - Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob, ak ide o prebytky; úbytky zásob do výšky noriem prirodzených úbytkov sa účtujú na ťarchu účtov účtovej skupiny 61 - Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob.

(4) Spôsobom B sa účtujú zásoby takto:

- a) v priebehu účtovného obdobia sa zložky obstarávacej ceny nakupovaných zásob účtujú na ťarchu príslušných účtov účtovej skupiny 50 - Spotrebované nákupy so súvzťažným zápisom na príslušných účtoch zúčtovacích vzťahov alebo na finančných účtoch, pričom sa aktivujú vnútroorganizačné služby, ktoré súvisia s prepravou a dodávkou zásob a vlastné náklady na spracovanie materiálu; aktivácia materiálu, služieb a tovaru sa účtuje na ťarchu účtov účtovej skupiny 50 - Spotrebované nákupy súvzťažne s príslušným účtom účtovej skupiny 62 - Aktivácia,
- b) pri uzavieraní účtovných kníh sa začiatkové stavy účtov 112 - Materiál na sklade a 132 - Tovar na sklade a v predajniach účtujú na ťarchu účtov 501 - Spotreba materiálu a 504 - Predaný tovar; stav zásob podľa inventarizácie sa účtuje pri materiáli na ťarchu účtu 112 - Materiál na sklade so súvzťažným zápisom na účte 501 - Spotreba materiálu a na ťarchu účtu 132 - Tovar na sklade a v predajniach so súvzťažným zápisom na účte 504 - Predaný tovar; manká a škody sa účtujú na ťarchu účtu 549 - Manká a škody; prebytky zásob sa účtujú v prospech účtu 648 - Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti alebo v prospech účtov účtovej skupiny 50 - Spotrebované nákupy, ak možno preukázať, že došlo k prebytku nesprávnym účtovaním spotreby materiálu alebo predaného tovaru.

(5) Zásoby vlastnej výroby sa spôsobom B účtujú takto:

- a) v priebehu účtovného obdobia sa v účtovej skupine 12 - Zásoby vlastnej výroby nevykonávajú žiadne účtovné zápisy a vynaložené náklady na výrobu alebo inú činnosť sa účtujú na príslušných účtoch účtovej triedy 5 - Náklady,
- b) pri uzavieraní účtovných kníh sa začiatkové stavy zásob účtované na príslušných účtoch účtovej skupiny 12 - Zásoby vlastnej výroby účtujú na ťarchu príslušných účtov účtovej skupiny 61 - Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob; stav zásob podľa inventarizácie sa účtuje na ťarchu príslušných účtov účtovej skupiny 12 - Zásoby vlastnej výroby so súvzťažným zápisom na príslušný účet účtovej skupiny 61 - Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob; manká sa účtujú na ťarchu účtu 549 - Manká a škody; prebytky zásob sa účtujú súvzťažne s príslušným účtom účtovej skupiny 61 - Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob.

(6) Ak sa použije spôsob B účtovania zásob, analytická evidencia sa vedie formou skladovej evidencie tak, aby bolo možné zistiť a preukázať stav zásob a zložky obstarávacej ceny zásob aj v priebehu účtovného obdobia.

(7) Pri uzavieraní účtovných kníh, sa spôsobom A aj spôsobom B účtovania zásob, účtujú zásoby, ktoré sa nenachádzajú v účtovnej jednotke na ľarchu účtu 119 - Materiál na ceste alebo 139 - Tovar na ceste. Nevyfakturované dodávky sa účtujú v prospech účtu 326 – Nevyfaktúrované dodávky, 476 – Dlhodobé nevyfaktúrované dodávky, 323 – Krátkodobé rezervy alebo na účty účtovej skupiny 45 – Rezervy.

(8) Pri účtovaní zásob spôsobom A, sa môžu nákupy materiálu účtovať priamo na účte 112 - Materiál na sklade, nákupy zvierat na účte 124 - Zvieratá a nákupy tovaru na účte 132 - Tovar na sklade a v predajniach.

(9) Zásoby odovzdané na spracovanie inej účtovnej jednotke, do konsignačných skladov alebo požičané mimo účtovnej jednotky sa sledujú na analytických účtoch a v analytickej evidencii sa zaznamenáva miesto ich uloženia.

(10) O sumu nákladov na externé spracovanie materiálu alebo o vlastné náklady vynaložené na spracovanie materiálu vlastnou činnosťou, sa zvyšuje ocenenie zásob.

(11) Zásoby prevzaté účtovnou jednotkou na spracovanie, vypožičané od iných subjektov, došlé účtovnej jednotke omylom a informácie o konsignačnom sklade sa zaznamenávajú na podsúvahových účtoch s uvedením druhu zásob a ich ocenenia.

(12) Renovácia náhradných dielcov a úprava zásob vykonávaná vo vlastnej rézii sa aktivuje a náklady na renováciu a úpravu sú zložkou ocenenia náhradných dielcov a zásob na sklade.

(13) Prevod zásob vlastnej výroby do vlastných predajní sa účtuje prostredníctvom účtu 621 - Aktivácia materiálu a tovaru.

(14) Normy prirodzených úbytkov zásob a druhy materiálov účtovaných priamo do spotreby bez zaúčtovania na sklad sú uvedené vo vnútornom predpise účtovnej jednotky zo zohľadnením toho, že spotreba materiálu vykázaná v účtovnej závierke zodpovedá skutočnej spotrebe materiálu.

§ 44

Účtovanie na syntetických účtoch v účtovej triede 1

(1) Kalkulačný účet 111 - Obstaranie materiálu slúži na zistenie obstarávacej ceny materiálu pri spôsobe A účtovania zásob. Pri uzatvorení účtovných kníh nevykazuje tento účet zostatok.

(2) Na účte 112 - Materiál na sklade sa pri spôsobe A účtovania zásob, účtuje nakúpený a prevzatý materiál na sklad ocenený v obstarávacích cenách a materiál vlastnej výroby ocenený vo vlastných nákladoch. Pri spôsobe B účtovania zásob sa tu účtuje len pri uzavieraní účtovných kníh.

(3) Na účte 119 - Materiál na ceste sa účtujú vyúčtovania za dodaný materiál, ktorý účtovná jednotka ešte neprevzala²⁹).

(4) Na účte 121 - Nedokončená výroba sa účtuje pri spôsobe A účtovania zásob stav a pohyb zásob nedokončenej výroby vo vlastných nákladoch, ktoré tvoria priame náklady a výrobná réžia. Odchylna sa môže účtovať nedokončená výroba

a) vo výrobe s krátkodobým nepretržitým cyklom, v ktorej sa účtujú mzdy až na výrobky alebo polotovary, a to len v položkách priamych materiálových nákladov,

b) v hromadnej a veľkosériovej výrobe len priamymi nákladmi,

c) v malosériovej výrobe, v zákazkovej výrobe a vo výrobe s dlhodobým cyklom priame náklady, výrobná réžia alebo správna réžia; pri správnej réžii, len ak výrobný cyklus trvá viac ako jeden rok.

(5) Na účte 121 – Nedokončená výroba sa pri spôsobe B účtovania zásob účtuje pri uzavieraní účtovných kníh.

(6) Na účte 122 - Polotovary vlastnej výroby sa účtuje pri spôsobe A účtovania zásob stav a pohyb zásob polotovarov vlastnej výroby v ocenení uvedenom pri účte 121 - Nedokončená výroba. Pri spôsobe B účtovania zásob sa na tomto účte účtuje pri uzavieraní účtovných kníh.

(7) Na účte 123 – Výrobky sa účtuje pri spôsobe A účtovania zásob stav a pohyb výrobkov vlastnej výroby v ocenení uvedenom pri účte 121 - Nedokončená výroba. Pri spôsobe B účtovania zásob sa na tomto účte účtuje pri uzavieraní účtovných kníh.

(8) Na účte 124 – Zvieratá sa účtuje pri spôsobe A účtovania zásob stav a pohyb zvierat. Nakúpené zvieratá sa oceňujú v obstarávacích cenách. Zvieratá vlastného chovu, príchovky a prírastky zvierat vo vlastných nákladoch, ak ich nemožno zistiť, ocenia sa reprodukčnou obstarávacou cenou. Pri spôsobe B účtovania zásob sa na tomto účte účtuje pri uzavieraní účtovných kníh. Na stratu z brakovania krdla sliepok určených na znášanie konzumných vajec sa vytvára rezerva, ktorá sa účtuje na účte 323 – Krátkodobé rezervy alebo na účte účtovej skupiny 45 – Rezervy.

(9) Kalkulačný účet 131 - Obstaranie tovaru slúži na zistenie obstarávacej ceny tovaru pri spôsobe A účtovania zásob. Pri uzatvorení účtovných kníh nevykazuje tento účet zostatok.

(10) Na účte 132 -Tovar na sklade a v predajniach sa účtuje stav a pohyb nakúpeného a prevzatého tovaru v obstarávacích cenách. Pri aktivovanom tovare sa na tomto účte účtuje v ocenení uvedenom pri účte 123 - Výrobky. Pri spôsobe B účtovania zásob sa na tomto účte účtuje pri uzavieraní účtovných kníh.

(11) Na účte 139 - Tovar na ceste sa účtuje vyúčtovanie za dodaný tovar, ktorý účtovná jednotka ešte neprevzala²⁹).

²⁹) § 412 až 416 Obchodného zákonníka.

(12) Na účtoch účtovej skupiny 19 – Opravné položky k zásobám sa účtuje tvorba opravných položiek k zásobám so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 559 – Tvorba ostatných opravných položiek. Zníženie alebo zrušenie opravných položiek k zásobám sa účtuje na ľarchu príslušných účtov účtovej skupiny 19 - Opravné položky k zásobám súvzťažne s účtom 659 - Zúčtovanie ostatných opravných položiek. Pri spotrebe, predaji alebo likvidácii zásob sa opravná položka k nim vytvorená účtuje na účte 659 – Zúčtovanie ostatných opravných položiek.

§ 45

Účtovanie zásob v analytickej evidencii

(1) Analytická evidencia sa vedie podľa druhov alebo skupín zásob na skladových kartách alebo súborov dát z počítača. V účtovných jednotkách vykonávajúcich maloobchodnú činnosť najmä podľa hmotne zodpovedných osôb a miest uloženia zásob.

(2) Analytická evidencia slúži na identifikáciu zásob a obsahuje najmä označenie, dátum obstarania, dátum vyskladnenia, ocenenie a údaje o množstve zásob.

Účtová trieda 2 – Finančné účty

§ 46

Obsahové vymedzenie účtových skupín

(1) Na účtoch účtovej skupiny 21 sa účtuje stav a pohyb hotovostí na základe účtovných dokladov.

(2) Na účtoch účtovej skupiny 22 sa účtuje stav a pohyb peňažných prostriedkov účtovnej jednotky v bankách. Analytické účty sa vedú podľa účtovnou jednotkou otvorených účtov v bankách. Na účtoch účtovej skupiny 22 sa účtuje na základe oznámenia banky o pohyboch na jednotlivých účtoch v bankách. Vklady a výbery peňazí v hotovosti, prevody medzi účtami v bankách sa účtujú prostredníctvom účtu 261 – Peniaze na ceste.

(3) Na účtoch účtovej skupiny 23 sa účtujú krátkodobé bankové úvery poskytnuté najdlhšie na dobu jedného roka najmä prekleňovacie úvery, ak sa neúčtovali v rámci bežného účtu, krátkodobé úvery poskytnuté na základe eskontovaných zmeniek, postúpených hypotekárnych záložných listov. Analytické účty sa vedú podľa jednotlivých účtovnou jednotkou otvorených účtov bankových úverov.

(4) Na účty účtovej skupiny 24 sa účtujú krátkodobé finančné výpomoci (záväzky), ktoré poskytnú účtovnej jednotke iné osoby ako banky. Ďalej sa v tejto účtovej skupine účtujú poskytnuté peňažné prostriedky na základe účtovnou jednotkou vystavených krátkodobých dlhopisov.

(5) Na účtoch účtovej skupiny 25 – Krátkodobý finančný majetok sa účtuje časť finančného majetku, u ktorého je predpokladaná držba najviac jeden rok odo dňa uskutočnenia účtovného prípadu.

(6) Účtová skupina 26 – Prevody medzi finančnými účtami sa používa na preklopenie časového nesúladu medzi vkladmi, výbermi peňazí, šekov a iných hotovostí a prijatím príslušných bankových výpisov účtovnou jednotkou. Obdobne sa tu účtujú účtovné prípady, pri ktorých dochádza k časovému nesúladu pri prevodoch medzi účtami účtovnej jednotky v bankách. Na účtoch účtovej skupiny 26 sa vklady alebo výbery peňazí v hotovosti a šekov účtujú podľa pokladničných dokladov alebo výpisov z účtov v bankách a účtov úverov.

(7) Na účte účtovej skupiny 29 sa účtujú opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku, o ktorom sa účtuje na účtoch účtovej skupiny 25.

§ 47

Účtovanie na syntetických účtoch v účtovej triede 2

(1) Na účte 211 – Pokladnica sa účtuje stav a pohyb peňazí v hotovosti, šekov prijatých namiesto hotových peňazí, poukážok na zúčtovanie, napríklad poukážky na odber tovaru a služieb. Súčasťou pokladničnej hotovosti sú výplaty vo výplatných vreckách, depozitá, ak sa v deň výplaty neodovzdali príjemcovi. Stav peňazí v pokladnici sa nenahrádza potvrdenkami alebo úpismi. Peniaze v hotovosti zverené zamestnancom na použitie na vopred stanovené účely a šeky vydané na použitie, sa účtujú ako pohľadávky voči zamestnancom alebo spoločníkom. Na analytických účtoch sa sleduje stav a pohyb valút, šekov, poukážok na zúčtovanie znejúcich na cudziu menu oddelene podľa jednotlivých mien.

(2) Na účte 213 - Ceniny sa účtuje stav a pohyb cenín pred ich vydaním do užívania, napríklad poštové známky, stravné lístky, kolky, telefónne karty a ostatné karty, ak majú hodnotu, z ktorej sa bude môcť čerpať po ich vydaní do užívania. Ceniny zverené zamestnancom alebo spoločníkom na použitie na vopred stanovené účely, sa účtujú ako pohľadávky voči zamestnancom alebo spoločníkom.

(3) Na účte 221 - Bankové účty sa účtuje stav a pohyb peňažných prostriedkov účtovnej jednotky v bankách. Bankové účty majú spravidla aktívny zostatok. Na účte 221 – Bankové účty sa účtuje aj vtedy, ak má po dohode s bankou príslušný účet v banke pasívny zostatok, napríklad kontokorentný účet. V súvahe sa pasívny zostatok vykazuje ako poskytnutý krátkodobý bankový úver.

(4) Na účte 231 - Krátkodobé bankové úvery sa účtujú úvery poskytnuté bankou na čas jedného roka a kratšie so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 221 - Bankové účty. Ak uhradí banka platobný doklad priamo z bankového úveru, účtuje sa poskytnutý úver vo výške vykonanej úhrady v prospech príslušného bankového úveru so súvzťažným zápisom na ťarchu príslušného účtu záväzku, napríklad účtu 321 - Dodávatelia.

(5) Na účte 232 - Eskontné úvery sa účtujú úvery poskytnuté bankou na eskontované zmenky alebo iné cenné papiere, ktoré do času ich splatnosti prevzala banka na inkaso. Na ťarchu účtu 232 po obdržaní avíza od banky o úhrade zmenky alebo iného cenného papiera dlžníkom sa účtuje úhrada úveru so súvzťažným zápisom v prospech účtu 313 - Pohľadávky za eskontované cenné papiere. Na ťarchu účtu 232 sa účtuje aj vrátenie neuhradenej zmenky alebo iného cenného papiera bankou a to so súvzťažným zápisom v prospech účtu 221 - Bankové účty.

(6) Na účte 241 - Vydané krátkodobé dlhopisy sa účtujú krátkodobé dlhopisy, ktoré účtovná jednotka vydala so splatnosťou do jedného roka.

(7) Na účte 249 – Ostatné krátkodobé finančné výpomoci sa účtuje o prijatých krátkodobých výpomociach poskytnutých účtovnej jednotke od iných osôb, s výnimkou bánk a spoločníkov obchodnej spoločnosti. Na tomto účte sa účtuje na základe zmlúv alebo účtovnou jednotkou vydaných cenných papierov, okrem krátkodobých dlhopisov účtovaných na účte 241 - Vydané krátkodobé dlhopisy.

(8) Na účte 251 - Majetkové cenné papiere určené na obchodovanie sa účtuje podľa § 14. Analytické účty sa vedú podľa jednotlivých druhov cenných papierov, emitentov a meny.

(9) Na účte 252 - Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely sa účtujú vlastné akcie v obstarávacej cene a vlastné obchodné podiely, ktoré môže účtovná jednotka nadobudnúť, a ktoré drží prechodne.

(10) Na účte 253 - Dlhové cenné papiere na obchodovanie sa účtuje podľa § 14 o cenných papieroch úverovej povahy, ktoré sa držia za účelom obchodovania na verejnom trhu. Analytické účty sa vedú podľa druhu cenných papierov, emitentov a meny.

(11) Na účte 255 - Vlastné dlhopisy sa účtujú vlastné dlhopisy, ktoré môže účtovná jednotka držať podľa osobitného predpisu³⁰).

(12) Na účte 256 – Dlhové cenné papiere so splatnosťou do jedného roka držané do doby splatnosti sa účtuje podľa § 14.

(13) Na účte 257 – Ostatné realizovateľné cenné papiere sa účtujú ostatné cenné papiere, napríklad nakúpené opčné listy. Ak nakúpené opčné listy sú držané až do dňa uplatnenia prednostného práva, účtujú sa v tento deň do nákladov na účte 568 – Ostatné finančné náklady bez ohľadu, či právo uplatnené bolo alebo nie.

(14) Na účte 261 - Peniaze na ceste sa účtujú peniaze na ceste.

Účtová trieda 3 – Zúčtovacie vzťahy

§ 48

(1) V účtovej triede 3 sa účtujú

³⁰) Zákon č. 530/1990 Zb. o dlhopisoch v znení neskorších predpisov.

- a) dlhodobé pohľadávky a krátkodobé pohľadávky z obchodných vzťahov, napríklad voči odberateľom; poskytnuté preddavky dodávateľom účtované v účtovej skupine 31- Pohľadávky okrem preddavkov na dlhodobý majetok; rozlíšenie na dlhodobé pohľadávky a krátkodobé pohľadávky vo vzťahu k dohodnutej dobe splatnosti sa vykoná na analytických účtoch k jednotlivým účtom,
- b) krátkodobé záväzky z obchodných vzťahov, napríklad krátkodobé záväzky voči dodávateľom, prijaté krátkodobé preddavky od odberateľov účtované v účtovej skupine 32 - Záväzky,
- c) v účtovej skupine 33 pohľadávky a záväzky voči zamestnancom vrátane sociálneho zabezpečenia, zdravotného poistenia, fondu zamestnanosti a garančného fondu; zúčtovanie s orgánmi sociálneho zabezpečenia a zdravotného poistenia sa vzťahuje na účtovnú jednotku, zamestnancov a spoločníkov v obchodných spoločnostiach, ktorí sú zároveň v pracovnoprávnom vzťahu k spoločnosti; účtová skupina 33 – Zúčtovanie so zamestnancami a orgánmi sociálneho zabezpečenia a zdravotného poistenia nezahŕňa zúčtovanie voči spoločníkom v obchodných spoločnostiach zo závislej činnosti,
- d) v účtovej skupine 34 priame dane, nepriame dane, poplatky, dotácie na obstaranie dlhodobého majetku a dotácie na hospodársku činnosť,
- e) v účtovej skupine 35 poskytnuté krátkodobé pôžičky v rámci konsolidovaného celku, pohľadávky za upísané vlastné imanie, krátkodobé pohľadávky voči spoločníkom a členom a pohľadávky zo združenia podľa zmluvy o združení,
- f) v účtovej skupine 36 krátkodobé záväzky z prijatých pôžičiek v rámci konsolidovaného celku, záväzky voči spoločníkom a členom a záväzky zo združenia podľa zmluvy o združení,
- g) v účtovej skupine 37 pohľadávky a záväzky z predaja podniku, pohľadávky z emisie dlhopisov, ako i iné pohľadávky a záväzky, ktoré nie sú účtované na účtoch predchádzajúcich účtových skupín,
- h) v účtovej skupine 38 účtovné prípady časového rozlíšenia nákladov a výnosov na zabezpečenie nezávislosti jednotlivých účtovných období,
- i) na účte 391 – Opravná položka k pohládkam, na účte 395 – Vnútorne zúčtovanie, vnútorne vzťahy v rámci účtovnej jednotky a na účte 398 – Spojovací účet pri združení vzájomné vzťahy medzi účastníkmi združenia podľa zmluvy o združení.

(2) Analytické účty sa vytvárajú podľa jednotlivých dlžníkov a veriteľov, ich rovnorodých skupín a podľa jednotlivých druhov mien.

(3) Pohľadávky, ktorých výška sa určí napríklad na základe zmluvy alebo iného dokladu, ku dňu ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa účtujú na príslušných účtoch pohládkov, s ktorými súvisia a vedú sa na samostatnom analytickom účte.

§ 49

Účtovanie pohľadávok

(1) Na účte 311 – Odberatelia sa účtuje pohľadávka voči odberateľovi pri splnení dodávky voči odberateľovi. Na tomto účte sa neúčtujú zmenkové pohľadávky.

(2) Na účte 312 - Zmenky na inkaso sa účtuje príjem zmeniek cudzích, zmeniek cudzích na vlastný rad a zmeniek vlastných prijatých od odberateľov a od iných dlžníkov.

(3) Na účte 313 - Pohľadávky za eskontované cenné papiere sa účtujú pohľadávky za zmenky odovzdané banke na zaplatenie do doby splatnosti zmenky, ako aj iné cenné papiere odovzdané k eskontu banke. V prospech účtu sa účtujú zmenky a iné cenné papiere zinkasované bankou, ako aj zmenky a iné cenné papiere nezaplatené, bankou vrátené.

(4) Na účte 314 - Poskytnuté preddavky sa účtujú poskytnuté dlhodobé a krátkodobé preddavky dodávateľom, okrem preddavkov poskytnutých na dlhodobý majetok.

(5) Na účte 315 - Ostatné pohľadávky sa účtujú ostatné pohľadávky z obchodných vzťahov, napríklad reklamácie voči dodávateľom, nárok na záručný paušál pri prevzatí záväzkov za záručné opravy, pohľadávky z predaja dlhodobého majetku a materiálu.

§ 50

Účtovanie záväzkov

(1) Na účte 321 – Dodávatelia sa účtuje záväzok voči dodávateľovi pri vzniku záväzku. Na tomto účte sa neúčtujú zmenkové záväzky.

(2) Na účte 322 - Zmenky na úhradu sa účtujú vlastné zmenky a akceptované cudzie zmenky pri ich použití na uspokojenie záväzku voči dodávateľovi, pri ktorom zmenkový záväzok pre účtovnú jednotku je najviac jeden rok.

(3) Na účte 323 - Krátkodobé rezervy sa účtujú rezervy s predpokladanou dobou vyrovnania pri vzniku najviac jeden rok, napríklad za nevyčerpané dovolenky vrátane sociálneho zabezpečenia, reklamácie, nevyfakturované dodávky, ak je neurčité časové vymedzenie alebo výška záväzku.

(4) Na účte 324 - Prijaté preddavky sa účtujú prijaté krátkodobé preddavky od odberateľov.

(5) Na účte 325 - Ostatné záväzky sa účtujú ostatné krátkodobé záväzky z obchodných vzťahov, napríklad odberateľmi uplatnené reklamácie, záväzok voči obchodnému partnerovi, ktorý preberá záručné záväzky za predané výkony.

(6) Na účte 326 – Nevyfakturované dodávky sa účtujú položky neúčtované ako obvyklé záväzky, napríklad nevyfakturované dodávky, poskytnuté služby, ak účtovná jednotka na základe zmluvy, dodacieho listu alebo iného dokladu pozná presnú výšku záväzku.

§ 51

Zúčtovanie so zamestnancami a orgánmi sociálneho zabezpečenia a zdravotného poistenia

(1) Na účte 331 – Zamestnanci sa účtujú záväzky z pracovnoprávných vzťahov vrátane sociálneho zabezpečenia voči zamestnancom alebo iným fyzickým osobám a ich zúčtovanie, okrem záväzkov voči spoločníkom a členom družstiev zo závislej činnosti. Analytická evidencia sa vedie podľa jednotlivých zamestnancov na mzdových listoch.

(2) Na účte 333 - Ostatné záväzky voči zamestnancom sa účtujú rôzne záväzky voči zamestnancom, napríklad nárok zamestnancov na náhradu cestovných výdavkov.

(3) Na účte 335 - Pohľadávky voči zamestnancom sa účtujú rôzne pohľadávky voči zamestnancom, napríklad poskytnuté preddavky na cestovné výdavky, preddavky na vyúčtovanie, uplatnenie náhrady voči zamestnancovi.

(4) Na účte 336 - Zúčtovanie s orgánmi sociálneho zabezpečenia a zdravotného poistenia sa účtujú

- a) v prospech tohto účtu záväzky zo sociálneho zabezpečenia voči Sociálnej poisťovni, Národnému úradu práce a príslušnej zdravotnej poisťovni plnené zamestnávateľom so súvzťažnými zápismi buď na ľarchu účtov 524 - Zákonné sociálne zabezpečenie alebo 525 - Ostatné sociálne zabezpečenie; sumy plnené za fyzickú osobu - podnikateľa sa účtujú súvzťažne na ľarchu účtu 526 - Sociálne náklady fyzickej osoby – podnikateľa a sumy plnené zamestnancom sa účtujú na ľarchu účtu 331 - Zamestnanci alebo 366 - Záväzky voči spoločníkom a členom zo závislej činnosti,
- b) na ľarchu tohto účtu nároky na výplaty sociálnych dávok so súvzťažnými zápismi v prospech účtu 331 - Zamestnanci a 366 - Záväzky voči spoločníkom a členom zo závislej činnosti.

§ 52

Zúčtovanie daní a dotácií

(1) Na účte 341 - Daň z príjmov sa účtujú platené preddavky na daň z príjmov účtovnej jednotky v priebehu roka a zrazená daň z príjmov podľa osobitného predpisu¹⁹⁾, ak sa podľa osobitného predpisu⁴⁾ zrazená daň z príjmov započíta ako preddavok na daňovú povinnosť za celé zdaňovacie obdobie.

(2) Ak na konci účtovného obdobia suma preddavkov dane z príjmov zrazenej podľa osobitného predpisu¹⁹⁾ presahuje daňovú povinnosť za celé zdaňovacie obdobie a suma preddavkov sa považuje za splnenie daňovej povinnosti¹⁹⁾, účtuje sa táto daňová povinnosť v prospech účtu 341 so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 591 – Splatná daň z príjmov z bežnej činnosti.

(3) Pri uzavieraní účtovných kníh sa v prospech účtu 341 účtuje záväzok účtovnej jednotky zo splatnej dane z príjmov voči daňovému úradu za zdaňovacie obdobie podľa daňového priznania so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 591 – Splatná daň z príjmov z bežnej činnosti alebo na ťarchu účtu 593 – Splatná daň z príjmov z mimoriadnej činnosti.

(4) Na účte 342 - Ostatné priame dane sa účtuje daň z príjmov, ktorá sa odvádza daňovému úradu účtovnou jednotkou ako platiteľom dane z príjmov vybraná od daňovníka alebo zrazená daňovníkovi dane z príjmov, napríklad zamestnancom, akcionárom pri výplate dividend.

(5) V prospech účtu 343 - Daň z pridanej hodnoty sa účtuje podľa dokladov daňová povinnosť účtovnej jednotky z dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie voči daňovému úradu a to so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 311 - Odberatelia, 315 - Ostatné pohľadávky, 335 - Pohľadávky voči zamestnancom, 378 - Iné pohľadávky alebo na ťarchu účtov v účtových triedach 0, 1 a 5, ak zdaniteľné plnenie sa uskutočnilo pre vlastnú potrebu účtovnej jednotky alebo pri bezplatnom plnení v prospech iných osôb.

(6) Na účte 343 sa účtuje i daňový dobropis, pri znížení dane z pridanej hodnoty a daňový ťarchopis, pri zvýšení dane z pridanej hodnoty, ako aj pri oprave základu dane z pridanej hodnoty, podľa ktorého sa pôvodný záväzok zaúčtoval.

(7) Na ťarchu účtu 343 sa účtuje nárok voči daňovému úradu na odpočet dane z pridanej hodnoty v zdaňovacom období, v ktorom platiteľ dane z pridanej hodnoty daň na vstupe zaúčtoval, a to so súvzťažným zápisom v prospech účtov 321 - Dodávatelia, 325 - Ostatné záväzky, 379 - Iné záväzky, 471 - Dlhodobé záväzky v rámci konsolidovaného celku, 474 - Záväzky z nájmu a 479 - Ostatné dlhodobé záväzky.

(8) V prospech účtu 343 sa účtuje aj vrátenie dane z pridanej hodnoty z dôvodu nadmerného odpočtu alebo preplatku dane z pridanej hodnoty.

(9) Na účte 345 - Ostatné dane a poplatky sa účtuje

- a) v prospech účtu daňová povinnosť účtovnej jednotky podľa daňových dokladov zo spotrebných daní³¹⁾ za zdaňovacie obdobie voči daňovému úradu so súvzťažným zápisom na ťarchu účtov 311 - Odberatelia, 315 - Ostatné pohľadávky, 335 - Pohľadávky voči zamestnancom, 378 - Iné pohľadávky alebo na ťarchu účtov v účtovej triede 1 a účtovej triedy 5, ak zdaniteľné plnenie sa uskutočnilo pre vlastnú potrebu účtovnej jednotky alebo pri bezodplatnom plnení v prospech iných osôb, ako aj pri vzniku manka a škody na majetku,
- b) na ťarchu účtu odvod spotrebných daní alebo preddavkové pevné sumy a vyrovnanie daňovej povinnosti zo spotrebných daní a nárok voči daňovému úradu na vrátenie spotrebných daní za zdaňovacie obdobie so súvzťažným zápisom v prospech účtov 321 - Dodávatelia, 325 - Ostatné záväzky, 379 - Iné záväzky, 471 - Dlhodobé záväzky v rámci konsolidovaného celku a 479 - Ostatné dlhodobé záväzky.

³¹⁾) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 309/1993 Z. z. o spotrebnej dani z vína v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 229/1995 Z. z. o spotrebnej dani z liehu v znení neskorších predpisov.

(10) Účtovanie o spotrebných daniach sa usporiada tak, aby bolo možné na jeho podklade preukázať daňovému úradu v nadväznosti na daňové priznanie

- a) daňový záväzok za zdaňovacie obdobie,
- b) nárok na vrátenie dane za zdaňovacie obdobie,
- c) zúčtovanie spotrebných daní, ktorým sa vyjadrí celkový výsledný vzťah voči daňovému úradu za zdaňovacie obdobie.

(11) Na účte 345 sa účtujú aj ďalšie dane, napríklad cestná daň, daň z nehnuteľností, daň z dedičstva, daň z darovania a daň z prevodu a prechodu nehnuteľností.

(12) Poplatky sa účtujú v prospech účtu 345 so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 538 - Ostatné dane a poplatky. Platenie poplatkov sa účtuje na ľarchu účtu 345.

(13) Na účtoch 346 - Dotácie zo štátneho rozpočtu a 347 - Ostatné dotácie sa účtujú

- a) v prospech týchto účtov príjem dotácií,
- b) na ľarchu týchto účtov

1. dotácie na obstaranie dlhodobého majetku a na obstaranie technického zhodnotenia so súvzťažným zápisom v prospech účtu 384 – Výnosy budúcich období,

2. dotácie na hospodársku činnosť so súvzťažným zápisom v prospech účtu 648 – Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti, ak sa dotácia poskytla na úhradu nákladov, a to v časovej a vecnej súvislosti so zaúčtovaním nákladov vynaložených na príslušný účel, na ktorý sa dotácie na hospodársku činnosť poskytli,

3. dotácie na úhradu úrokov so súvzťažným zápisom v prospech účtu 668 – Ostatné finančné výnosy, a to v časovej a vecnej súvislosti so zaúčtovaním úrokov do finančných nákladov.

(14) Na účte 346 – Dotácie zo štátneho rozpočtu sa účtuje priznanie dotácie poskytnutej zo štátneho rozpočtu a priznanie dotácie z prostriedkov Európskych spoločenstiev podľa osobitného predpisu³²).

§ 53

Účtovanie pohľadávok voči spoločníkom, členom družstiev a účastníkom združenia

(1) Na účte 351 - Pohľadávky v rámci konsolidovaného celku sa účtujú krátkodobé pôžičky poskytnuté účtovnými jednotkami v konsolidovanom celku.

(2) Na účte 353 - Pohľadávky za upísané vlastné imanie sa účtujú pohľadávky voči upisovateľom, ktorými sú akcionári, spoločníci a členovia družstva. Zostatok účtu predstavuje upísané nesplatené akcie alebo podiely.

³²) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č.303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov.

(3) Na účte 354 - Pohľadávky voči spoločníkom a členom pri úhrade straty sa účtujú krátkodobé pohľadávky voči spoločníkom vo verejnej obchodnej spoločnosti, komplementárom v komanditnej spoločnosti, spoločníkom v spoločnosti s ručením obmedzeným alebo členom družstva, vo výške predpísanej úhrady straty súvzťažne s účtom 596 - Prevod podielov na hospodárskom výsledku spoločníkom alebo účtom 431 - Výsledok hospodárenia v schvaľovaní.

(4) Na účte 355 - Ostatné pohľadávky voči spoločníkom a členom sa účtujú, napríklad krátkodobé pohľadávky z pôžičiek spoločníkom v obchodnej spoločnosti, úrok z omeškania pri oneskorenom splácaní peňažného vkladu spoločníka vo verejnej obchodnej spoločnosti, v komanditnej spoločnosti alebo v spoločnosti s ručením obmedzeným.

(5) Na účte 358 - Pohľadávky voči účastníkom združenia sa účtujú pohľadávky voči účastníkom združenia, ak

- a) nevzniká samostatná právnická osoba,
- b) nie je poverený ani jeden z účastníkov združenia za správcu združenia, pričom zostatok tohto účtu sa odsúhlasí účastníkmi združenia.

§ 54

Účtovanie záväzkov voči spoločníkom, členom družstiev a účastníkom združenia

(1) Na účte 361 - Záväzky v rámci konsolidovaného celku sa účtujú krátkodobé záväzky, napríklad z dôvodu prijatých pôžičiek od účtovej jednotky v konsolidovanom celku.

(2) Na účte 364 - Záväzky voči spoločníkom a členom pri rozdeľovaní zisku sa účtujú záväzky voči spoločníkom vrátane akcionárov v obchodných spoločnostiach alebo členom družstiev vo výške ich podielov na zisku spoločnosti alebo družstva, a to so súvzťažným zápisom na účte 596 - Prevod podielov na výsledku hospodárenia spoločníkom, ak ide o spoločníkov vo verejnej obchodnej spoločnosti a komplementárov v komanditnej spoločnosti a účte 431 - Výsledok hospodárenia v schvaľovaní, ak ide o spoločníkov v ostatných obchodných spoločnostiach, členov družstiev a komanditistov v komanditnej spoločnosti.

(3) Na účte 365 - Ostatné záväzky voči spoločníkom a členom sa účtujú krátkodobé záväzky, napríklad z pôžičiek od spoločníkov obchodnej spoločnosti, záväzky z dôvodu úrokov zo splatených vkladov spoločníkov vo verejnej obchodnej spoločnosti, v komanditnej spoločnosti a v spoločnosti s ručením obmedzeným.

(4) Na účte 366 - Záväzky voči spoločníkom a členom zo závislej činnosti sa účtujú záväzky voči spoločníkom v spoločnosti s ručením obmedzeným, komanditistom komanditných spoločností a členom družstiev z pracovnoprávných vzťahov vrátane sociálneho zabezpečenia.

(5) Na účte 367 - Záväzky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov sa účtujú záväzky účtovej jednotky, ako akcionára alebo spoločníka v inej obchodnej spoločnosti alebo člena družstva, za prevzaté a doteraz nesplatené cenné papiere a vklady.

(6) Na účte 368 - Závazky voči účastníkom združenia sa účtujú záväzky voči účastníkom združenia, ak

- a) nevzniká samostatná právnická osoba,
- b) nie je poverený ani jeden z účastníkov združenia ako správca združenia, pričom zostatok tohto účtu sa odsúhlasí účastníkmi združenia.

§ 55

Účtovanie iných pohľadávok a iných záväzkov

(1) Na účte 371 – Pohľadávky z predaja podniku sa v účtovníctve predávajúceho účtuje pohľadávka z predaja podniku alebo jeho časti podľa § 27.

(2) Na účte 372 – Závazky z kúpy podniku sa v účtovníctve kupujúceho účtuje záväzok z kúpy podniku alebo jeho časti podľa § 27.

(3) Na účte 373 - Pohľadávky a záväzky z pevných termínových operácií sa účtuje podľa § 16.

(4) Na účte 374 – Pohľadávky z nájmu sa v účtovníctve prenajímateľa účtujú pohľadávky v súvislosti s prenájomom majetku¹⁴).

(5) Na účte 375- Pohľadávky z vydaných dlhopisov sa účtuje v účtovníctve emitenta dlhopisov

a) na ťarchu účtu vydanie

1. dlhodobých dlhopisov súvzťažne s účtom 473 –Vydané dlhopisy,

2. krátkodobých dlhopisov súvzťažne s účtom 241 – Vydané krátkodobé dlhopisy,

b) v prospech účtu úhrada dlhopisov od majiteľa.

(6) Analytické účty k tomuto účtu sa vedú podľa jednotlivých emisií dlhopisov.

(7) Na účte 376 – Nakúpené opcie sa účtuje podľa **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.** K tomuto účtu sa analytické účty vedú členené na kúpne opcie a predajné opcie.

(8) Na účte 377 – Predané opcie sa účtuje podľa **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.** K tomuto účtu sa vedú analytické účty členené na kúpne opcie a predajné opcie.

(9) Na účtoch 378 – Iné pohľadávky a 379 – Iné záväzky sa účtujú pohľadávky a krátkodobé záväzky, ktoré nie sú obsiahnuté v predchádzajúcich účtoch pohľadávok a záväzkov v účtovej triede 3, napríklad

- a) pohľadávka voči zodpovednej osobe na náhradu škody alebo manka, súvzťažne s účtom 648 – Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti a pohľadávka voči poisťovni v dôsledku poistných udalostí,
- b) záväzok zo zodpovednosti za spôsobenú škodu, súvzťažne k účtu 548- Ostatné náklady na hospodársku činnosť, ak tento záväzok nemá charakter rezervy,
- c) záväzok voči colnému orgánu z dôvodu cla, dane z pridanej hodnoty a záväzok zo spotrebných daní pri dovoze; na analytických účtoch sa sleduje osobitne zúčtovanie ciel a zúčtovanie dane z pridanej hodnoty a jednotlivých spotrebných daní pri dovoze; v nadväznosti na daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty a spotrebnej dani je evidovanie na analytických účtoch k účtu 379 – Iné záväzky usporiadané tak, aby sa preukázalo platenie dane z pridanej hodnoty a spotrebnej dane colnému orgánu a nárok na odpočet dane z pridanej hodnoty a na vrátenie spotrebnej dane voči daňovému úradu,
- d) pohľadávka spoločníka alebo člena na priznané podiely zo zisku, vyrovnacie podiely a podiely na likvidačnom zostatku,
- e) záväzky spoločníka alebo člena z úhrady straty v obchodnej spoločnosti alebo družstve.

§ 56

Účty časového rozlišovania

(1) Na účtoch účtovej skupiny 38 – Časové rozlíšenie nákladov a výnosov sa časovo rozlišujú náklady a výnosy.

(2) Na účte 381 – Náklady budúcich období sa účtujú výdavky bežného účtovného obdobia, ktoré sa týkajú nákladov v budúcich obdobiach, a to konkrétnych účtov v účtovej triede 5, napríklad vopred platené nájomné a predplatné.

(3) Zúčtovanie nákladov budúcich období na príslušný účet nákladov sa vykoná v účtovnom období, s ktorým časovo rozlíšené náklady vecne súvisia.

(4) Na účte 382 - Komplexné náklady budúcich období sa účtujú náklady budúcich období, ktoré sa sledujú vo vzťahu k danému účelu.

(5) Zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období sa vykoná v účtovnom období, s ktorým časovo rozlíšené náklady vecne súvisia.

(6) Časovo sa nerozlišujú, napríklad náklady na prípravu a zábeh výkonov, náklady spojené so zlúčením, splynutím a rozdelením spoločností a so zmenou ich právnej formy, náklady na získanie vlastného imania, napríklad upisovanie nových akcií a iné zvyšovanie vlastného imania a s tým súvisiace náklady ako napríklad notárske poplatky a súdne poplatky, provízie maklérom, prospekt emitenta cenných papierov, ďalej pokuty, penále, náklady na školenia a semináre, náklady na marketingové a iné štúdie, náklady na prieskum trhu, náklady na získanie noriem a certifikátov, náklady na uvedenie výrobkov na trh, náklady na reštrukturalizáciu a reorganizáciu podniku alebo časti podniku, náklady na rozšírenie

výroby, náklady na reklamu a propagáciu, pokuty, penále, manká a škody, ako aj ostatné náklady podobného charakteru, účtujú sa do nákladov v tom účtovnom období, v ktorom vznikli. Ak tieto služby sú vopred platené, napríklad platené nájomné reklamných plôch, vysielacieho času, inzertného priestoru, časovo sa rozlišujú.

(7) Na účte 383 - Výdavky budúcich období sa účtuje časové rozlíšenie nákladov bežného účtovného obdobia, ktoré sa týkajú výdavkov v určitých budúcich obdobiach, napríklad nájomné platené pozadu.

(8) Zúčtovanie výdavkov budúcich období sa vykoná pri uskutočnení výdavku.

(9) Na účte 384 – Výnosy budúcich období sa účtujú príjmy v bežnom účtovnom období, ktoré vecne patria do výnosov v budúcich obdobiach, napríklad nájomné prijaté vopred, sumy zaplatených paušálov vopred na zabezpečenie servisných služieb a prijaté predplatné.

(10) Zúčtovanie výnosov budúcich období sa vykoná v období, s ktorým vecne súvisia.

(11) Prijaté úhrady za vykonané preložky rozvodných zariadení podľa osobitného predpisu²⁶⁾ sa časovo rozlišujú vo výške odpisov týchto zariadení.

(12) Prijaté dotácie na obstaranie dlhodobého majetku sa rozpúšťajú do výnosov v časovej a vecnej súvislosti so zaúčtovaním odpisov z dlhodobého hmotného majetku, na obstaranie ktorého bola dotácia poskytnutá, od doby zaradenia tohto majetku do užívania.

(13) Na účte 385 - Príjmy budúcich období sa účtujú časovo rozlíšené výnosy, ktoré časovo a vecne patria do bežného účtovného obdobia a týkajú sa príjmov v určitých budúcich obdobiach, napríklad nájomné prijaté pozadu. Na účte 385 sa účtuje so súvzťažným zápisom v prospech príslušných účtov výnosov v účtovej triede 6.

§ 57

Účtovanie opravnej položky k zúčtovacím vzťahom a vnútorné zúčtovanie

(1) Na účte 391 - Opravná položka k pohľadávkam sa účtuje tvorba opravnej položky k pohľadávkam, ako aj jej zníženie alebo zrušenie. Na analytických účtoch sa členia opravné položky na opravné položky podľa osobitného predpisu³³⁾ a ostatné opravné položky k pohľadávkam.

(2) Na účte 395 - Vnútorné zúčtovanie sa účtujú vzťahy medzi jednotlivými vnútornými organizačnými útvarmi účtovnej jednotky v závislosti od organizácie účtovníctva účtovnej jednotky. Tento účet pri uzavieraní účtovných kníh nemá zostatok.

(3) Na účte 398 - Spojovací účet pri združení sa účtujú operácie voči účastníkom združenia, ak

a) nevzniká samostatná právnická osoba,

³³⁾ Zákon č. 368/1999 Z. z.

- b) jeden z účastníkov tohto združenia je poverený správou peňazí alebo iných vecí poskytnutých na účely združenia.

(4) Na účte 398 – Spojovací účet pri združení sa v účtovníctve správcu združenia a v účtovníctve účastníkov združenia účtuje o vložených prostriedkoch a iných účtovných prípadoch. V rámci uzatvorenia účtovných kníh sa vzájomne odsúhlasuje účtovanie na účte 398 - Spojovací účet pri združení medzi správcom združenia a jednotlivými účastníkmi združenia. Účtovanie na účte 398 sa usporiada tak, aby sa zabezpečili údaje o podieloch jednotlivých účastníkov združenia na jeho majetku, výnosoch a nákladoch.

Účtová trieda 4 – Kapitálové účty a dlhodobé záväzky

§ 58

V účtovej triede 4 sa účtujú

- a) základné imanie, kapitálové fondy, fondy tvorené zo zisku, oceňovacie rozdiely, prevedené výsledky hospodárenia, výsledok hospodárenia v schvaľovaní,
- b) rezervy,
- c) dlhodobé bankové úvery,
- d) dlhodobé záväzky,
- e) odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka,
- f) vlastné imanie fyzickej osoby – podnikateľa.

§ 59

Účtovanie vlastného imania

(1) Na účtoch účtových skupín 41 až 43 sa účtuje vlastné imanie účtovnej jednotky, ktoré predstavuje rozdiel majetku a záväzkov.

(2) V účtovníctve účtovnej jednotky sa účtujú tieto fondy:

- a) kapitálové fondy tvorené a doplňované z kapitálových peňažných a nepeňažných vkladov,
- b) fondy tvorené zo zisku účtovnej jednotky.

(3) Na účte 411 - Základné imanie sa účtuje základné imanie a jeho zmeny podľa § 25.

(4) Osobitne na analytických účtoch účtu 411- Základné imanie sa vedie

- a) základné imanie vytvorené vkladmi,
- b) základné imanie vytvorené priamo alebo sprostredkované zo zisku,
- c) u družstiev základné imanie v členení na zapisované a nezapisované do obchodného registra,
- d) podľa jednotlivých spoločníkov a členov družstva, ktorí vložili vklad alebo im bol vklad zvýšený zo zisku.

(5) Na účte 412 - Emisné ážio sa účtuje rozdiel medzi menovitou hodnotou vydaných akcií a sumou platenou za akcie (emisný kurz) podľa osobitného predpisu³⁴⁾ alebo vkladov pri zvyšovaní základného imania upísaním nových akcií alebo vkladov.

(6) Na účte 413 - Ostatné kapitálové fondy sa účtujú ostatné kapitálové vklady peňažné aj nepeňažné, ktoré pri ich vytvorení nezvyšujú základné imanie podniku a nie je pre ne v predchádzajúcich účtoch tejto účtovej skupiny samostatný syntetický účet. V prospech účtu sa účtujú najmä prijaté dary, členské podiely v družstvách na družstevnú bytovú výstavbu a štátny príspevok. Analytické účty k účtu 413 sa vedú podľa jednotlivých kapitálových fondov s osobitným sledovaním darov, členských podielov a štátneho príspevku.

(7) Na účte 414 - Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov sa účtuje podľa § 14 a 16.

(8) Na účte 415 - Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastín sa v účtovníctve spoločníka obchodnej spoločnosti a v účtovníctve člena družstva účtuje kladný alebo záporný rozdiel medzi uznaným ocenením a účtovným ocenením ich vecného vkladu pri jeho vložení do obchodnej spoločnosti alebo družstva. Účtuje tu tiež zvýšenie alebo zníženie hodnoty cenného papiera a podielu pri zvyšovaní základného imania obchodnej spoločnosti alebo družstva z majetku prevyšujúceho toto imanie alebo pri znižovaní základného imania. Príslušná časť zostatku tohto účtu sa účtuje na účte 568 - Ostatné finančné náklady alebo na účte 668 - Ostatné finančné výnosy pri predaji alebo inom úbytku príslušných cenných papierov a podielov.

(9) Na účte 416 – Oceňovacie rozdiely z precenenia pri splynutí a rozdelení sa v účtovníctve zanikajúcej účtovnej jednotky účtuje podľa § 26.

(10) Na účte 417 – Zákonný rezervný fond z kapitálových vkladov sa účtuje rezervný fond³⁵⁾.

(11) Na účte 418 – Nedeliteľný fond z kapitálových vkladov sa účtuje nedeliteľný fond³⁵⁾.

³⁴⁾ § 157 Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov.

³⁵⁾ Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.

(12) Na účte 419 - Zmeny základného imania sa účtuje podľa § 25. Analytické účty sa vedú podľa jednotlivých vkladateľov, ktorí sa zaviazali vložením vkladu zvýšiť základné imanie.

(13) Vytváranie a dopĺňanie rezervného fondu z účtovného zisku podľa osobitného predpisu³⁵) sa účtuje na účte 421 - Zákonný rezervný fond. K účtu 427 - Ostatné fondy sa vedú analytické účty podľa jednotlivých vytvorených fondov. Fondy podľa predchádzajúcich odsekov sa netvoria a nečerpajú na ťarchu nákladov a výnosov.

(14) Na účte 431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní sa účtuje rozdelenie účtovného zisku alebo usporiadanie účtovnej straty. Na ťarchu účtu 431 sa účtujú aj tantiemy a dividendy na výplatu podľa rozhodnutia účtovnej jednotky o rozdelení účtovného zisku, ak sa ne tvoria osobitné fondy zo zisku. Tento účet nemá ku dňu uzatvorenia účtovných kníh zostatok.

§ 60

Účtovanie rezerv

(1) Na účtoch účtovnej skupiny 45 - Rezervy, sa účtuje tvorba, použitie a zrušenie rezerv. Analytické účty sa vedú podľa jednotlivých rezerv.

(2) Na účte 451 – Rezervy zákonné sa účtujú rezervy¹⁷) okrem rezerv na opravu hmotného majetku¹⁷).

§ 61

Účtovanie dlhodobých záväzkov

(1) Na účtoch účtovnej skupiny 46 - Bankové úvery sa účtujú bankové úvery, ktoré majú dlhodobý charakter. Dlhodobým charakterom bankového úveru sa rozumie obdobie dohodnutej doby splatnosti dlhšie ako jeden rok. Rovnako sa tu účtujú dlhodobé bankové úvery, ktoré sa poskytujú pri eskonte zmeniek. Analytické účty sa vedú podľa jednotlivých úverov poskytnutých účtovnej jednotke a podľa jednotlivých bánk.

(2) Na účtoch účtovnej skupiny 47 - Dlhodobé záväzky sa účtujú záväzky z obchodného i neobchodného styku s dobou splatnosti dlhšou ako jeden rok. Analytické účty sa vedú podľa jednotlivých veriteľov.

(3) Na účte 471 - Dlhodobé záväzky v rámci konsolidovaného celku sa účtujú záväzky voči účtovnej jednotke v konsolidovanom celku. Na analytických účtoch sa osobitne zaznamenávajú záväzky z kapitálových operácií a z obchodného styku.

(4) Na účte 472 – Závazky so sociálneho fondu sa účtuje tvorba a použitie sociálneho fondu. Povinný prídelenie do sociálneho fondu podľa osobitného predpisu³⁶⁾ sa účtuje v prospech účtu 472 – Závazky so sociálneho fondu a na ťarchu účtu 527 - Zákonné sociálne náklady.

(5) Ďalšie zdroje fondu podľa osobitného predpisu³⁷⁾ sa účtujú v prospech účtu 472 – Závazky sociálneho fondu a na ťarchu 221 - Bankové účty.

(6) Príspevok zamestnávateľa podľa osobitného predpisu³⁸⁾ sa účtuje v prospech účtu 472 – Závazky so sociálneho fondu a na ťarchu účtu 431 - Výsledok hospodárenia v schvaľovaní.

(7) Na účte 473 - Vydané dlhopisy sa účtujú v účtovníctve emitenta dlhopisov vydané dlhopisy vo výške emisie so súvzťažným zápisom s účtom 375 - Pohľadávky z vydaných dlhopisov.

(8) Na účte 474 - Závazky z nájmu sa účtuje pri nájme hmotného majetku a nehmotného majetku, ktorý vytvára súbor a ktorý sa využíva na základe písomnej zmluvy nájomcom po celé zdaňovacie obdobie ako celok podľa osobitného predpisu¹⁴⁾. Suma záväzku voči prenajímateľovi sa účtuje vo výške zostatkovej ceny prenajatého dlhodobého majetku a umoruje sa vo výške odpisov zaúčtovaných za príslušný dlhodobý majetok do nákladov s prihliadnutím na platobné podmienky podľa zmluvy.

(9) Na účte 475 - Dlhodobé prijaté preddavky sa účtujú prijaté preddavky od odberateľov.

(10) Na účte 476 -Dlhodobé nevyfaktúrované dodávky sa účtujú položky neúčtované ako obvyklé záväzky s dobou splatnosti dlhšou ako jeden rok, napríklad nevyfaktúrované dodávky, poskytnuté služby, ak účtovná jednotka na základe zmluvy, dodacieho listu alebo iného dokladu pozná presnú výšku záväzku.

(11) Na účte 478 - Dlhodobé zmenky na úhradu sa účtujú zmenky vlastné a akceptované cudzie zmenky.

(12) Na účte 479 - Ostatné dlhodobé záväzky sa účtujú ostatné dlhodobé záväzky, pre ktoré nie je v predchádzajúcich účtoch účtovej skupiny 47 - Dlhodobé záväzky určený samostatný syntetický účet. Na tomto účte sa účtujú taktiež záväzky vyplývajúce z tichého spoločenstva.

(13) Na účte 481 – Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka sa účtuje odložená daň z príjmov.

³⁶⁾ § 3 ods.1 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1994 Z. z. o sociálnom fonde a o zmene a doplnení zákona č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov.

³⁷⁾ § 4 ods.2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1994 Z. z.

³⁸⁾ § 4 ods.3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1994 Z. z. .

§ 62

Účtovanie vlastného imania fyzickej osoby - podnikateľa

(1) Účet 491 – Vlastné imanie fyzickej osoby - podnikateľa slúži na účtovanie všetkých osobných vkladov, vrátane vkladu na začiatku podnikateľskej činnosti, výberov fyzickej osoby a prijatých darov. Pri otváraní účtovných kníh sa na tento účet účtuje účtovný zisk alebo účtovná strata za predchádzajúce účtovné obdobie so súvzťažným zápisom na účte 431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní.

(2) Účet 491 môže mať pasívny zostatok alebo aktívny zostatok.

(3) Osobitne sa zaznamenávajú na analytických účtoch k účtu 491 prijaté dary, zisk alebo strata predchádzajúcich účtovných období.

Účtová trieda 5 - Náklady

§ 63

(1) V účtovej triede 5 sa účtujú prvotné náklady alebo druhotné náklady. Na jednotlivé účty tejto účtovej triedy sa účtujú účtovné prípady narastajúcim spôsobom od začiatku účtovného obdobia časovo rozlíšené.

(2) Ak vo vyúčtovaniach za prijaté služby alebo v nákladoch zaúčtovaných podľa iných účtovných dokladov budú zahrnuté tiež sumy, ktoré nepatria do nákladov účtovnej jednotky, napríklad náklady na súkromné telefonické hovory, prepravné, nájomné, elektrickú energiu možno pri účtovaní postupovať takto:

- a) ak sa zistia pred zaúčtovaním príslušných účtovných dokladov nároky, ktoré majú, napríklad zamestnanci, spoločníci alebo členovia účtovnej jednotke uhradiť, sumy takých nárokov sa zaúčtujú priamo na príslušné účty v účtovej triede 3 - Zúčtovacie vzťahy,
- b) ak sa nezistia tieto sumy pred účtovaním príslušných účtovných dokladov, účtujú sa tieto sumy na príslušné účty v účtovej triede 5; o dodatočne prijaté náhrady alebo vyúčtované nároky na ne na účtoch v účtovej triede 3 sa znížia zachytené náklady v účtovej triede 5,
- c) v účtovných jednotkách, ktoré poskytujú služby, napríklad v cestovných kanceláriách, vo verejnom stravovaní sa v nákladoch v účtovej triede 5 účtujú celé sumy faktúr alebo iných dokladov a tržby za poskytnuté služby sa účtujú v účtovej triede 6.

(3) Konečné stavy účtov v účtovej triede 5 sa pri uzavieraní účtovných kníh účtujú na ťarchu účtu 710 - Účet ziskov a strát.

§ 64

Obsahové vymedzenie účtových skupín nákladov na hospodársku činnosť

(1) Na účtoch účtovej skupiny 50 - Spotrebované nákupy sa účtuje v závislosti od zvoleného spôsobu účtovania zásob

a) pri spôsobe A účtovania zásob

1. v priebehu účtovného obdobia spotrebované položky materiálu a predané položky tovaru sa účtujú na ťarchu účtov 501 - Spotreba materiálu a 504 - Predaný tovar so súvzťažným zápisom v prospech účtov zásob,

2. inventarizačné rozdiely sa účtujú podľa svojho charakteru podľa § 43,

b) pri spôsobe B účtovania zásob

1. v priebehu účtovného obdobia náklady, ktoré tvoria obstarávaciu cenu jednotlivých položiek nákupu, sa účtujú na ťarchu účtov 501 - Spotreba materiálu a 504 - Predaný tovar,

2. pri uzavretí účtovných kníh začiatkové stavy účtov 112 - Materiál na sklade a 132 - Tovar na sklade a v predajniach sa účtujú so súvzťažným zápisom na ťarchu účtov 501 - Spotreba materiálu a 504 - Predaný tovar; konečné stavy zásob materiálu a tovaru overené inventarizáciou sa účtujú na ťarchu účtov 112 - Materiál na sklade a 132 - Tovar na sklade a v predajniach a v prospech účtov 501 - Spotreba materiálu a 504 - Predaný tovar.

(2) Na účte 502 - Spotreba energie sa účtujú náklady, napríklad na vodu, paru, plyn a elektrickú energiu.

(3) Na účte 503 - Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok sa účtujú neskladovateľné nákupy.

§ 65

Účtová skupina 51 – Služby

Na účtoch tejto účtovej skupiny sa účtujú prvotné náklady za externé služby s výnimkou účtu 513 - Náklady na reprezentáciu, na ktorom sa účtujú náklady na reprezentáciu a to vrátane vlastných výkonov, ktoré sa použijú na účely reprezentácie. Na účte 518 - Ostatné služby sa účtuje, napríklad nájomné, poštovné a poradenstvo. Účtuje sa tu tiež nehmotný majetok, ktorý nebol zaradený do dlhodobého nehmotného majetku.

§ 66

Účtová skupina 52 - Osobné náklady

Na účtoch 521 - Mzdové náklady, 522 - Príjmy spoločníkov a členov zo závislej činnosti, 523 - Odmeny členom orgánov spoločnosti a družstva sa účtujú všetky pozitívky zamestnancov vrátane príjmov spoločníkov a členov družstva zo závislej činnosti. Na týchto účtoch sa účtujú mzdy vždy v hrubých sumách. Do hrubej mzdy sa zahrnie aj naturálna mzda, ak je súčasťou mzdy. Na účtoch tejto účtovej skupiny sa účtuje aj tvorba sociálneho fondu podľa § 61 ods. 4 až 6. Na účtoch tejto účtovej skupiny sa účtuje aj príspevok do garančného fondu.

§ 67

Účtová skupina 53 - Dane a poplatky

(1) V tejto účtovej skupine sa účtujú dane, odvody a obdobné platby charakteru nákladov, ak je účtovná jednotka daňovníkom okrem dane z príjmov, ktorá sa účtuje na ťarchu účtov účtovej skupiny 59 - Dane z príjmov a prevodové účty.

(2) Na účte 538 - Ostatné dane a poplatky sa účtujú aj dodatočné vyrubenia týchto daní za minulé roky vrátane dane z pridanej hodnoty za minulé roky, ak o túto daň už nemožno zvýšiť hodnotu dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku, zásob a pohľadávok. Na tomto účte sa účtujú dodatočné vyrubenia spotrebných daní vzťahujúce sa k vlastnej spotrebe výrobkov.

§ 68

Účtová skupina 54 - Iné náklady na hospodársku činnosť

(1) Na ťarchu účtu 541 – Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku sa účtuje rozdiel medzi cenou predávaného majetku zúčtovanom na účtoch účtových skupín 01 – Dlhodobý nehmotný majetok, 02 - Dlhodobý hmotný majetok - odpisovaný a vytvorenými oprávkami. Ďalej sa na ťarchu tohto účtu účtuje v súvislosti s predajom neodpisovaného dlhodobého hmotného majetku jeho cena účtovaná na účtoch účtovej skupiny 03 – Dlhodobý hmotný majetok – neodpisovaný a hodnota zaúčtovaná na účtoch 041 a 042 pri predaji nedokončeného dlhodobého majetku.

(2) Na ťarchu účtu 542 - Predaný materiál sa účtuje v súvislosti s predajom úbytok nakúpeného materiálu v obstarávacej cene alebo materiálu vytvoreného vlastnou činnosťou vo vlastných nákladoch.

(3) Na ťarchu účtu 543 - Dary sa účtuje bezodplatné odovzdanie majetku na základe dobrovoľného plnenia účtovnej jednotky. Na tomto účte sa účtuje, napríklad zostatková cena darovaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku vrátane daňovej povinnosti z dôvodu dane z pridanej hodnoty vzťahujúcej sa na bezodplatné plnenie.

(4) Na ťarchu účtov 544 - Zmluvné pokuty, penále a úroky z omeškania a 545 - Ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania sa účtujú najmä uznané sankčné položky na

základe príslušných zmlúv, dokladov, bez ohľadu na to, či došlo k platbe alebo nie a odstúpné zo zrušenia zmluvy.³⁹⁾). Neúčtujú sa tu úroky z omeškania podľa zmluvy o úveroch.

(5) Na ťarchu účtu 546 - Odpis pohľadávky sa účtuje odpis pohľadávky pri trvalom upustení od jej vymáhania

a) ak dlžník zomrel a pohľadávka nemohla byť uspokojená ani vymáhaním od dedičov dlžníka,

b) na základe oznámenia príslušného orgánu o vydaní rozhodnutia o neuznaní pohľadávky ako aj oznámení, že pobyt dlžníka je neznámy,

c) ak zo všetkých okolností prípadu je zrejmé, že by náklady na vymáhanie pohľadávky presiahli jej výt'azok.

(6) Na účte 546 - Odpis pohľadávky sa účtujú aj postúpené pohľadávky z hospodárskej činnosti a odpis pohľadávok podľa osobitného predpisu¹⁶⁾).

(7) Na ťarchu účtu 548 - Ostatné náklady na hospodársku činnosť sa účtujú ostatné položky neúčtované na predchádzajúcich účtoch, ktoré sa týkajú hospodárskej činnosti, napríklad príspevky právnickým osobám. Na samostatnom analytickom účte k tomuto účtu sa sledujú rozdiely vyplývajúce zo zníženia regulovaných cien podľa osobitného zákona⁴⁰⁾).

(8) Na ťarchu účtu 549 – Manká a škody sa účtujú manká a škody na dlhodobom majetku, manko nakúpených zásob ako aj zásob vlastnej výroby. Ak sa rozhodne o zrušení prác na príprave alebo rozostavaní obstarávaného dlhodobého majetku (zmarené investície), sumy vzťahujúce sa na tento účtovný prípad a účtované na účte 041 – Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku a na účte 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku sa odpíšu na ťarchu účtu 549 - Manká a škody, a to v deň rozhodnutia o zrušení prác na obstarávaní dlhodobého majetku, ak ide o škodu. V ostatných prípadoch sa zaúčtujú na účte 548 – Ostatné náklady na hospodársku činnosť. Na tomto účte sa neúčtuje úbytok zásob do výšky stanovenej normy prirodzených úbytkov. Tie sa účtujú podľa charakteru na ťarchu účtu 501 – Spotreba materiálu, 504 – Predaný tovar alebo na ťarchu príslušného účtu účtovej skupiny 61 – Zmena stavu vnútroorganizačných zásob. Nutné porážky zvierat sa účtujú ako predaj zvierat, a to aj, ak nie sú dosiahnuté tržby.

§ 69

Účtová skupina 55 - Odpisy, rezervy a opravné položky nákladov na hospodársku činnosť

(1) V tejto účtovej skupine sa účtujú náklady súvisiace s hospodárskou činnosťou, ktoré sa neúčtujú na účtoch účtových skupín 50 až 54.

(2) Na účte 551 - Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku sa účtujú odpisy podľa odpisového plánu. Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku sa účtuje na ťarchu účtu 541 –

³⁹⁾ Napríklad § 355 Obchodného zákonníka.

⁴⁰⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov.

Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku. Na účte 551 – Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku sa účtuje aj zostatková cena dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku pri jeho fyzickej likvidácii v dôsledku opotrebenia. Zostatková cena dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku v dôsledku mank a škôd sa účtuje priamo na ťarchu účtu 549 - Manká a škody.

(3) Okrem odpisov dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku sa v tejto účtovej skupine účtuje aj tvorba zákonných rezerv na účte 552 - Tvorba zákonných rezerv so súvzťažným zápisom v prospech účtu 451 – Rezervy zákonné. Tvorba ostatných rezerv sa účtuje na účte 554 - Tvorba ostatných rezerv so súvzťažným zápisom v prospech účtu 323 – Krátkodobé rezervy alebo v prospech účtov účtovej skupiny 45 – Rezervy okrem účtu 451 – Rezervy zákonné.

(4) Na ťarchu účtu 555 - Zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období sa zúčtujú položky komplexných nákladov, ktoré vecne súvisia s bežným účtovným obdobím, so súvzťažným zápisom v prospech účtu 382 - Komplexné náklady budúcich období.

(5) Na ťarchu účtu 557 - Zúčtovanie oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku sa účtujú sumy vyjadrujúce postupné umorovanie opravnej položky k nadobudnutému majetku so súvzťažným zápisom v prospech účtu 098 - Oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku.

(6) Súvzťažnými účtami k účtu 558 – Tvorba zákonných opravných položiek, 559 - Tvorba ostatných opravných položiek sú účty účtových skupín 09 - Opravné položky k dlhodobému majetku okrem účtov 096 - Opravná položka k dlhodobému finančnému majetku, 097 - Opravná položka k nadobudnutému majetku a 098 - Oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku. Ďalej sa na tomto účte účtuje súvzťažne s účtami účtovej skupiny 19 - Opravné položky k zásobám a účtom 391 - Opravná položka k pohľadávkam.

§ 70

Účtová skupina 56 - Finančné náklady

(1) Na účte 561 - Predané cenné papiere a podiely sa účtuje úbytok cenných papierov a podielov so súvzťažnými zápismi na účtoch účtových skupín 06 – Dlhodobý finančný majetok a 25 – Krátkodobý finančný majetok pri ich predaja. Ak ide o predaj dlhových cenných papierov, účtuje sa ku dňu ich predaja doúčtovanie alikvotného výnosu.

(2) Na ťarchu účtu 562 - Úroky sa účtuje platobná povinnosť z dôvodu úrokov voči bankám, dodávateľom, pri pôžičkách, finančných operácií, napríklad eskontu cenných papierov.

(3) Na ťarchu účtu 563 - Kurzové straty sa účtujú kurzové straty podľa § 24.

(4) Na ťarchu účtu 564 – Náklady na precenenie cenných papierov a účtu 566 – Náklady na finančný majetok sa účtuje podľa § 14.

(5) Na ťarchu účtu 567 – Náklady na derivátové operácie sa účtuje podľa § 16.

(6) Na ľarchu účtu 568 - Ostatné finančné náklady sa účtujú náklady peňažného styku, napríklad bankové výdavky, poisťné, náklady súvisiace so získaním bankových záruk a podobné bankové výdavky, ako aj depozitné poplatky okrem prípadov, ak sú súčasťou obstarávacej ceny majetku.

§ 71

Účtová skupina 57 - Rezervy a opravné položky finančných nákladov

(1) Na ľarchu účtu 574 - Tvorba rezerv sa účtuje tvorba rezerv, ktoré sa týkajú finančných nákladov so súvzťažným zápisom v prospech účtu 323 – Krátkodobé rezervy alebo účtov účtovej skupiny 45-Rezervy.

(2) Na ľarchu účtu 579 - Tvorba opravných položiek sa účtuje so súvzťažným zápisom v prospech účtu 096 - Opravná položka k dlhodobému finančnému majetku a účte účtovej skupiny 29 - Opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku.

§ 72

Účtová skupina 58 - Mimoriadne náklady

(1) Na účtoch tejto účtovej skupiny sa účtujú účtovné prípady neobvyklého charakteru vzhľadom k bežnej činnosti účtovnej jednotky, ako aj mimoriadne udalosti vyskytnuté sa náhodne.

(2) Na ľarchu účtu 581 - Náklady na zmenu metódy sa účtujú zmeny účtovných metód a účtovných zásad podľa § 7 ods. 3 a 4 zákona so súvzťažným zápisom v prospech príslušného účtu majetku a záväzkov.

(3) Na ľarchu účtu 582 - Škody sa účtujú škody vzniknuté na majetku z mimoriadnych príčin, napríklad v dôsledku živelnej pohromy.

(4) Na ľarchu účtu 584 - Tvorba rezerv sa účtujú položky rezerv na náklady charakteru mimoriadnych nákladov so súvzťažným zápisom v prospech účtu 323 – Krátkodobé rezervy alebo účtov účtovej skupiny 45 – Rezervy.

(5) Na ľarchu účtu 588 - Ostatné mimoriadne náklady sa účtuje oprava nákladov minulých účtovných období, ak ide o významné položky. Účtujú sa tu aj náklady z dôvodu postúpenia alebo ukončenia hospodárskej činnosti, alebo zložky hospodárskej činnosti účtovnej jednotky so súvzťažným zápisom v prospech účtu 597 - Prevod prevádzkových nákladov alebo účtu 598 - Prevod finančných nákladov. Na tomto účte sa účtuje v účtovníctve predávajúceho pri predaji podniku alebo jeho časti podľa § 27.

(6) Na ľarchu účtu 589 - Tvorba opravných položiek sa účtuje súvzťažne v prospech príslušných účtov účtových skupín 09 - Opravné položky k dlhodobému majetku, 19 -

Opravné položky k zásobám, 291 – Opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku a účtu 391 - Opravná položka k pohľadávkam, ak majú vzťah k mimoriadnym nákladom.

§ 73

Účtová skupina 59 - Dane z príjmov a prevodové účty

(1) Výška splatných daní pri uzavretí účtovných kníh sa účtuje na ťarchu účtu 591 – Splatná daň z príjmov z bežnej činnosti, pre časť týkajúcu sa výsledku hospodárenia z bežnej činnosti, 593 – Splatná daň z príjmov z mimoriadnej činnosti, pre časť týkajúcu sa mimoriadneho výsledku hospodárenia, so súvzťažným zápisom v prospech účtu 341 - Daň z príjmov.

(2) Výška odložených daní z príjmov sa účtuje podľa § 10 podľa svojho charakteru na účte 592 – Odložená daň z príjmov z bežnej činnosti, pre časť týkajúcu sa výsledku hospodárenia z bežnej činnosti, a na účte 594 – Odložená daň z príjmov z mimoriadnej činnosti, pre časť týkajúca sa mimoriadneho výsledku hospodárenia, so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu alebo v prospech účtu 481 – Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka.

(3) Na ťarchu účtu 595 - Dodatočné odvody dane z príjmov sa účtujú dodatočné vyrubenia dane z príjmov za predchádzajúce roky a v prospech tohto účtu nárok na vrátenie dane z príjmov za predchádzajúce roky so súvzťažným zápisom v prospech alebo na ťarchu účtu 341.

(4) Na účte 596 - Prevod podielov na výsledku hospodárenia spoločníkom sa účtuje nárok na podiel z účtovného zisku alebo povinnosť úhrady účtovnej straty voči spoločníkom verejnej obchodnej spoločnosti alebo komplementárom komanditnej spoločnosti so súvzťažným zápisom na účte 364 – Závazky voči spoločníkom a členom pri rozdeľovaní zisku alebo 354 – Pohľadávky voči spoločníkom a členom pri úhrade straty.

(5) V prospech účtu 597 - Prevod nákladov na hospodársku činnosť sa účtujú náklady súvisiace s postúpením alebo ukončením hospodárskej činnosti, alebo zložky hospodárskej činnosti účtovnej jednotky so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 588 - Ostatné mimoriadne náklady alebo na ťarchu účtov účtovej skupiny 56 - Finančné náklady, ak ide o náklady finančného charakteru.

(6) V prospech účtu 598 - Prevod finančných nákladov sa účtuje prevod finančných nákladov na ťarchu nákladov na hospodársku činnosť na účte 548 - Ostatné náklady na hospodársku činnosť alebo na ťarchu niektorého z účtov účtovej skupiny 58 - Mimoriadne náklady, v záujme objektívneho vykázania hospodárskeho, finančného a mimoriadneho výsledku hospodárenia.

Účtová trieda 6 - Výnosy

§ 74

(1) V účtovej triede 6 sa účtujú výnosy narastajúcim spôsobom od začiatku účtovného obdobia. Prvotné výnosy sa v tejto účtovej triede účtujú časovo rozlíšené. Daň z pridanej hodnoty sa účtuje v prospech účtu 343 - Daň z pridanej hodnoty.

(2) Zľavy a zrážky, napríklad skontá, bonusy, rabaty, dobropisy sú u dodávateľa súčasťou tržieb, môžu sa však pre ne zriadiť samostatné analytické účty. Za zľavy a zrážky sa považujú všetky položky bez ohľadu na to, či zákazník mal vopred na zľavu nárok, alebo či ide o zľavu dodatočne uznanú, napríklad pre zlú akosť.

(3) Zrazená daň z príjmov sa účtuje na ľarchu účtu 341 – Daň z príjmov, ak sa započítava na celkovú daňovú povinnosť⁴⁾. Ak sa odvedená suma preddavku považuje za splnenie daňovej povinnosti⁴⁾ zaúčtuje sa na ľarchu účtu 591 – Splatná daň z príjmov z bežnej činnosti. V ostatných prípadoch sa výnos, ktorý sa zdaňuje osobitnou sadzbou dane z príjmov a suma zrazenej dane z príjmov účtuje na ľarchu účtu 591 – Splatná daň z príjmov z bežnej činnosti. Dividendy, podiely na zisku, podiely na likvidačnom zostatku alebo im podobné plnenie sa účtujú v brutto čiastke.

(4) Zaniknuté záväzky, napríklad premlčaním sa účtujú na príslušný účet ostatných výnosov. Na tomto účte sa neúčtujú záväzky zaniknuté z dôvodu splnenia záväzku, započítania záväzku, nahradenia súčasného záväzku novým vo výške rovnajúcej sa výške pôvodného záväzku.

(5) Konečné stavy účtov v účtovej triede 6 sa pri uzavieraní účtovných kníh účtujú v prospech účtu 710 - Účet ziskov a strát.

§ 75

Účtová skupina 60 - Tržby za vlastné výkony a tovar

V prospech účtov tejto účtovej skupiny sa účtujú tržby z predaja tovaru, zásob vlastnej výroby a služieb typických pre hospodársku činnosť účtovnej jednotky so súvzťažným zápisom na ľarchu účtov účtovej skupiny 31 – Pohľadávky alebo účtu 211 - Pokladnica.

§ 76

Účtová skupina 61 - Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob

(1) Na účtoch tejto účtovej skupiny sa účtujú v závislosti od zvoleného spôsobu účtovania zásob, prírastky a úbytky zásob vlastnej výroby alebo zmena stavu zásob vyplývajúca z inventarizácie ako rozdiel medzi sumou stavu zásob nedokončenej výroby, polotovarov vlastnej výroby, výrobkov a zvierat na konci a na začiatku účtovného obdobia, štvrtroka alebo polroka. Súvzťažnými účtami sú príslušné účty účtovej triedy 1. Ak je hodnota zásob na konci príslušného obdobia vyššia ako na začiatku obdobia, účtuje sa rozdiel v prospech príslušných účtov účtovej skupiny 61, inak sa rozdiel účtuje na ľarchu príslušných účtov tejto účtovej skupiny.

(2) Pri použití zásob vlastnej výroby na reprezentáciu účtujú sa na ľarchu účtu 513 - Náklady na reprezentáciu a v prospech príslušných účtov zásob.

§ 77

Účtová skupina 62 - Aktivácia

(1) V prospech účtu 621 - Aktivácia materiálu a tovaru sa účtuje hodnota vyrobeného materiálu a tovaru vo vlastnej réžii so súvzťažným zápisom na ľarchu účtov zásob, alebo účtu 501 - Spotreba materiálu alebo účtu 504 - Predaný tovar v závislosti od zvoleného spôsobu účtovania zásob.

(2) V prospech účtu 622 - Aktivácia vnútroorganizačných služieb sa účtuje napríklad vnútropodniková preprava so súvzťažným zápisom na ľarchu účtov 111 - Obstaranie materiálu, 131 - Obstaranie tovaru, 041 - Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku, 042 - Obstaranie dlhodobého hmotného majetku, 501 - Spotreba materiálu, 504 - Predaný tovar alebo na ľarchu účtu 513 - Náklady na reprezentáciu, ak sa použijú vnútroorganizačné služby na reprezentáciu.

(3) V prospech účtov 623 - Aktivácia dlhodobého nehmotného majetku a 624 - Aktivácia dlhodobého hmotného majetku sa účtuje aktivácia dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku vyrobeného vo vlastnej réžii so súvzťažným zápisom na ľarchu účtov 041 - Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku a 042 - Obstaranie dlhodobého hmotného majetku.

§ 78

Účtová skupina 64 - Iné výnosy z hospodárskej činnosti

(1) V prospech účtov 641 - Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku a 642 - Tržby z predaja materiálu sa účtujú tržby so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 315 - Ostatné pohľadávky alebo na ľarchu účtu 311 - Odberatelia.

(2) V prospech účtov 644 - Zmluvné pokuty, penále a úroky z omeškania a 645 - Ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania sa účtuje napríklad suma sankcií na základe príslušných zmlúv, dokladov, bez ohľadu či boli zaplatené alebo nie. Patrí sem aj odstupné zo zrušenia zmluvy³⁹). Neúčtujú sa tu úroky z omeškania podľa zmluvy o úveroch.

(3) V prospech účtu 646 - Výnosy z odpísaných pohľadávok sa účtujú inkasá pohľadávok, ktoré sa v minulosti odpísali na ľarchu nákladov a od tohto dňa sa neúčtovali na účte pohľadávok. Na tomto účte sa účtujú aj výnosy z postúpenia pohľadávok z hospodárskej činnosti.

(4) V prospech účtu 648 - Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti sa účtujú výnosy neuvedené na predchádzajúcich účtoch, ktoré majú vzťah k hospodárskej činnosti. Účtujú sa tu, napríklad nároky na náhradu škody alebo manka voči zodpovednej osobe a voči poisťovni v dôsledku poisťných udalostí súvzťažne k účtu 378 - Iné pohľadávky. Na tomto účte sa účtujú aj inventarizačné rozdiely podľa § 43.

§ 79

Účtová skupina 65 - Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z hospodárskej činnosti

(1) V prospech účtu 652 - Zúčtovanie zákonných rezerv sa účtuje použitie a zrušenie zákonných rezerv so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 451 - Rezervy zákonné.

(2) V prospech účtu 654 - Zúčtovanie ostatných rezerv sa účtuje použitie a zrušenie ostatných rezerv, ktoré sa týkajú hospodárskej činnosti so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 323 – Krátkodobé rezervy alebo účtov účtovej skupiny 45 - Rezervy okrem účtu 451 - Rezervy zákonné.

(3) V prospech účtu 655 - Zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období sa účtuje vznik komplexných nákladov so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 382 - Komplexné náklady budúcich období.

(4) V prospech účtu 657 - Zúčtovanie oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku sa účtujú sumy vyjadrujúce postupné umorovanie oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 098 - Oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku.

(5) V prospech účtu 658 – Zúčtovanie zákonných opravných položiek a účtu 659 - Zúčtovanie ostatných opravných položiek sa účtuje zníženie a zrušenie opravných položiek so súvzťažným zápisom na ľarchu účtov účtových skupín 09 - Opravné položky k dlhodobému majetku okrem účtov 096 – Opravná položka k dlhodobému finančnému majetku, 097 - Opravná položka k nadobudnutému majetku a 098 - Oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku. Na tomto účte sa účtuje súvzťažne s účtovou skupinou 19 - Opravné položky k zásobám a účtom 391 - Opravná položka k pohľadávkam.

§ 80

Účtová skupina 66 - Finančné výnosy

(1) V prospech účtu 661 - Tržby z predaja cenných papierov a podielov sa účtuje predaj cenných papierov dlhodobého aj krátkodobého charakteru účtovaných na účtoch 061 - Podielové cenné papiere a podiely v ovládanej osobe, 062 - Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti s podstatným vplyvom, 063 – Realizovateľné cenné papiere a podiely, 069 – Ostatný dlhodobý finančný majetok a na účtoch účtovej skupiny 25 - Krátkodobý finančný majetok.

(2) V prospech účtu 662 - Úroky sa účtujú úroky od bánk a od iných dlžníkov a obdobné plnenia.

(3) V prospech účtu 663 - Kurzové zisky sa účtujú kurzové rozdiely podľa § 13.

(4) V prospech účtu 664 – Výnosy z precenenia majetkových cenných papierov sa účtuje podľa § 14.

(5) V prospech účtu 665 - Výnosy z dlhodobého finančného majetku sa účtujú, napríklad dividendy, podiely na zisku, úroky a nájomné vyplývajúce z vlastníctva tohto majetku účtovaného na účtoch účtovej skupiny 06 – Dlhodobý finančný majetok.

(6) V prospech účtu 666 - Výnosy z krátkodobého finančního majetku sa účtujú dividendy, podiely na zisku a úroky, vyplývajúce z vlastníctva tohto majetku účtovaného na účtoch účtovej skupiny 25 - Krátkodobý finančný majetok.

(7) V prospech účtu 667 – Výnosy z derivátových operácií sa účtuje podľa § 16.

(8) V prospech účtu 668 - Ostatné finančné výnosy sa účtujú finančné výnosy neučtované na predchádzajúcich účtoch tejto účtovej skupiny.

§ 81

Účtová skupina 67 - Zúčtovanie rezerv a opravných položiek finančných výnosov

(1) V prospech účtu 674 - Zúčtovanie rezerv sa účtuje použitie a zrušenie rezerv týkajúcich sa finančnej činnosti so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 323 – Krátkodobé rezervy alebo účtov účtovej skupiny 45 - Rezervy.

(2) V prospech účtu 679 - Zúčtovanie opravných položiek sa účtuje zníženie a zrušenie opravných položiek so súvzťažným zápisom na ťarchu účtov 096 - Opravná položka k dlhodobému finančnému majetku a účtu účtovej skupiny 29 - Opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku.

§ 82

Účtová skupina 68 - Mimoriadne výnosy

(1) Na účtoch tejto účtovej skupiny sa účtujú účtovné prípady neobvyklého charakteru vzhľadom k bežnej činnosti účtovnej jednotky, ako aj mimoriadne udalosti vyskytnuté sa náhodne.

(2) V prospech účtu 681 - Výnosy zo zmeny metódy sa účtujú napríklad zmeny účtovných metód a účtovných zásad podľa § 7 ods.3 a 4 zákona so súvzťažným zápisom na ťarchu príslušného účtu majetku a záväzkov.

(3) V prospech účtu 684 - Zúčtovanie rezerv sa účtujú položky charakteru mimoriadnych výnosov so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 323 – Krátkodobé rezervy alebo účtov účtovej skupiny 45 – Rezervy.

(4) V prospech účtu 688 - Ostatné mimoriadne výnosy sa účtuje najmä oprava výnosov minulých účtovných období, ak ide o významné položky, a ďalej výnosy z dôvodu postúpenia alebo ukončenia hospodárskej činnosti alebo zložky hospodárskej činnosti účtovnej jednotky so súvzťažným zápisom na ťarchu účtov účtovej skupiny 69 - Prevodové účty. Na tomto účte sa účtuje v účtovníctve predávajúceho pri predaji podniku alebo jeho časti podľa § 27.

(5) V prospech účtu 689 - Zúčtovanie opravných položiek sa účtuje súvzťažne na ťarchu účtov účtových skupín 09 - Opravné položky k dlhodobému majetku a účtov účtovej skupiny 29 - Opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku, 19 - Opravné položky k zásobám a účtu 391 - Opravná položka k pohľadávkam, ak ide o položky majúce vzťah k mimoriadnym výnosom.

§ 83

Účtová skupina 69 - Prevodové účty

(1) Na ľarchu účtu 697 - Prevod výnosov z hospodárskej činnosti sa účtujú výnosy súvisiace s postúpením alebo ukončením hospodárskej činnosti alebo zložky hospodárskej činnosti účtovnej jednotky so súvzťažným zápisom v prospech účtu 688 - Ostatné mimoriadne výnosy alebo v prospech účtov účtovnej skupiny 66 – Finančné výnosy, ak ide o výnosy finančného charakteru.

(2) Na ľarchu účtu 698 - Prevod finančných výnosov sa účtuje prevod v prospech prevádzkových výnosov, napríklad účtu 648 - Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti alebo v prospech niektorého z účtov účtovnej skupiny 68 - Mimoriadne výnosy, v záujme objektívneho vykázania hospodárskeho, finančného a mimoriadneho výsledku hospodárenia.

Účtová trieda 7 – Uzavierkové účty a podsúvahové účty

§ 84

Uzavierkové účty

Uzavierkovými účtami sú

- a) 701 - Začiatkový účet súvahový,
- b) 702 - Konečný účet súvahový,
- c) 710 - Účet ziskov a strát.

§ 85

Podsúvahové účty

(1) Na podsúvahových účtoch v účtovných skupinách 75 až 79 sa sledujú skutočnosti, o ktorých sa neúčtuje v účtovných knihách a ktorých znalosť je podstatná na posúdenie majetkoprávnej situácie účtovnej jednotky a jej ekonomických zdrojov, ktoré možno využiť.

(2) Na podsúvahových účtoch sa sledujú najmä

- a) prijaté depozitá a hypotéky,

- b) prenajatý majetok,
- c) majetok prijatý do úschovy,
- d) zásoby prijaté na spracovanie,
- e) zmenky na inkaso použité na úhradu do doby ich splatnosti,
- f) prísne zúčtovateľné tlačivá,
- g) materiál v skladoch civilnej obrany a ostatný materiál špecifického použitia,
- h) program 222,
- i) záväzky z lízingu,
- j) pohľadávky z lízingu,
- k) pohľadávky z opcí,
- l) záväzky z opcí,
- m) odpísané pohľadávky.

(3) V účtovníctve účtovnej jednotky sa môže vytvoriť zúčtovací účet na zabezpečenie účtovného záznamu na podsúvahových účtoch.

Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 86

(1) Na účely prechodu účtovania účtovných jednotiek, ktoré ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto opatrenia účtovali podľa doterajších predpisov, sa vykonajú tieto účtovné operácie:

- a) zostatok účtu 018 – Drobný nehmotný investičný majetok sa preúčtuje na príslušný účet účtovej skupiny 01,
- b) zostatok účtu 078 – Oprávky k drobnému nehmotnému investičnému majetku sa preúčtuje na príslušný účet účtovej skupiny 07,
- c) zostatok účtu 028 – Drobný hmotný investičný majetok sa preúčtuje na účte 022 – Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí,

- d) zostatok účtu 088 – Oprávky k drobnému hmotnému investičnému majetku sa preúčtuje na účet 082 – Oprávky k samostatným hnutelným veciam a k súboru hnutelných vecí,
- e) opravná položka vytvorená k cenným papierom a podielom, ktoré sa podľa § 27 zákona oceňujú reálnou hodnotou sa zruší so súvzťažným zápisom v prospech príslušného účtu cenných papierov a podielov,
- f) opravné položky vytvorené na deriváty, ktoré sa podľa § 27 zákona oceňujú reálnou hodnotou, sa zrušia so súvzťažným zápisom v prospech účtu derivátov,
- g) opravné položky vytvorené na zabezpečovacie deriváty sa preúčtujú na účte 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov,
- h) alikvótny úrokový výnos pri dlhových cenných papieroch účtovaný na účte 385 – Príjmy budúcich období sa zaznamená na príslušný analytický účet cenných papierov,
- i) časť zostatku účtov účtovej skupiny 01 – Dlhodobý nehmotný majetok, ktorá ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto opatrenia nespĺňa obsahovú náplň podľa § 37 ods. 9 sa účtuje podľa doterajších predpisov; k 1. januáru 2004 sa počiatočný stav príslušného účtu účtovej skupiny 07 – Oprávky k dlhodobému nehmotnému majetku zaúčtuje so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 428 – Nerozdelený zisk alebo 429 – Neuhradená strata minulých rokov,
- j) zostatok účtu 373 – Nakúpené opcie sa preúčtuje na účte 376 – Nakúpené opcie,
- k) zostatok účtu 374 – Predané opcie sa preúčtuje na účte 377 – Predané opcie,
- l) zostatky účtov 381 – Náklady budúcich období a 382 – Komplexné náklady budúcich období podľa § 56 ods.6, o ktorých sa účtovalo ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto opatrenia sa rozpustia v súlade z doterajšími predpismi; k 1. januáru 2004 sa táto časť počiatočných stavov účtov 381 – Náklady budúcich období a 382 – Komplexné náklady budúcich období zaúčtuje so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 428 – Nerozdelený zisk alebo 429 – Neuhradená strata minulých rokov,
- m) zostatok účtu 386 – Kurzové rozdiely aktívne sa preúčtuje na príslušný účet majetku alebo záväzkov, ku ktorému boli vytvorené,
- n) zostatok účtu 387 – Kurzové rozdiely pasívne sa preúčtuje na príslušný účet majetku alebo záväzkov, ku ktorému boli vytvorené,
- o) zostatok účtu 388 – Dohadné účty aktívne sa preúčtuje na príslušné účty pohľadávok podľa § 48 ods.3,
- p) zostatok účtu 389 – Dohadné účty pasívne sa preúčtuje na účet 459 – Ostatné rezervy alebo 323 – Krátkodobé rezervy,
- q) zostatok účtu 441 – Sociálny fond sa preúčtuje na účet 472 – Záväzky zo sociálneho fondu,

- r) rezervy tvorené podľa osobitného predpisu¹⁷⁾ neuvedené v § 19 ods.8 sa účtujú podľa doterajších predpisov; k 1.januáru 2004 sa táto časť začiatočného stavu účtu 451- Rezervy zákonné zaúčtuje súvzťažne v prospech účtu 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov,
- s) skutočnosti, o ktorých sa účtovalo na skupinových syntetických účtov sa zaúčtujú na jednotlivé syntetické účty, na ktoré vecne patria.

(2) Na účte 097 – Opravná položka k nadobudnutému majetku sa táto opravná položka doodpisuje podľa § 39 ods. 4 a odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto opatrenia sa nové účtovné prípady na tomto účte neúčtujú.

(3) Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka sa ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto opatrenia prepočítajú podľa § 10. Tá časť odloženého daňového záväzku a odloženej daňovej pohľadávky, ktorá by bola účtovaná ako náklad alebo výnos k 31. decembru 2002 sa zaúčtuje na účte 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov alebo na účte 429 – Neuhradená strata minulých rokov. Zostatok účtu 371 – Odložený daňový záväzok a pohľadávka sa preúčtujú na účet 481 – Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka.

§ 87

Zrušujú sa:

1. opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. novembra 1998 č. 3177/1998-KM, ktorým sa ustanovuje účtová osnova a postupy účtovania pre podnikateľov (oznámenie č. 362/1998 Z. z.) v znení opatrenia č. 21891/1999 –92 (oznámenie č. 387/1999 Z. z.) a opatrenia č. 22815/2000 –92 (oznámenie č. 486/2000 Z. z.),
2. opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 22008/1999-92, ktorým sa ustanovuje postup účtovania v konkurze a vyrovnaní (oznámenie č. 386/1999 Z. z.).

§ 88

Toto opatrenie nadobúda účinnosť 1. januára 2003.

Ivan Mikloš
podpredseda vlády a minister financií